

**IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS
DERĪGO IZRAKTEŅU IEGUVEI
SMILTS ATRADNĒ “ACONES MEŽS”,
ĪPAŠUMĀ “ACONES MEŽS”,
SALASPILS PAGASTĀ, SALASPILS NOVADĀ**

Pasūtītājs:

SIA “Statushouse”

Izpildītājs:

Mg. D. Zariņa

Rīga, 2026. gada jūlijs

Saturs

IEVADS	5
1. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ATBILSTĪBAS IZVĒRTĒJUMS ATBILSTOŠI VIDES, DABAS AIZSARDZĪBAS UN CITIEM NORMATĪVAJAIEM AKTIEM	7
1.1. Vispārējā vides aizsardzība.....	7
1.2. Latvijai saistošie starptautiskie dokumenti	14
2. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS TERITORIJAS UN PAREDZĒTĀS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS.....	15
2.1. Derīgo izrakteņu ieguvei paredzētās teritorijas raksturojums	15
2.2. Pamatinformācija par paredzēto darbību	20
2.3. Derīgo izrakteņu atradne "Acones mežs" un tās raksturojums	21
2.4. Atradnes sagatavošana derīgo izrakteņu ieguvei	23
2.5. Derīgā izrakteņa ieguves tehnoloģijas apraksts.....	24
2.6. Eksploatacijai nepieciešamie infrastruktūras un inženierkomunikācijas objekti.....	28
2.7. Atkritumi un to apsaimniekošana	28
2.8. Alternatīvie tehnoloģiskie risinājumi	28
2.9. Teritorijas rekultivācija	29
3. VIDES STĀVOKĻA NOVĒRTĒJUMS DARBĪBAS VIETĀ UN TĀS APKĀRTNĒ	31
3.1. Paredzētās darbības un tai piegulošās teritorijas raksturojums	31
3.2. Tuvākās dzīvojamās ēkas	32
3.3. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums	34
3.4. Ģeoloģiskā uzbūve atradnes teritorijā un apkaimē.....	34
3.5. Hidroloģisko apstākļu raksturojums atradnes teritorijā un apkaimē.....	36
3.6. Hidroģeoloģisko apstākļu raksturojums atradnes teritorijā un apkaimē	37
3.7. Citas derīgo izrakteņu atradnes paredzētās darbības teritorijas apkārtnē	39
3.8. Teritorijas dabas vērtības un bioloģiskā daudzveidība	41
3.9. Ainaviskais un kultūrvēsturiskais teritorijas un apkārtnes nozīmīgums	43
4. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IESPĒJAMĀ IETEKME UZ VIDI UN TĀS NOVĒRTĒJUMS	45
4.1. Paredzētās darbības ietekmes novērtējums uz hidroloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem	45
4.2. Prognozētās gaisu piesārņojošo vielu emisijas un izmaiņas gaisa kvalitātē.....	49
4.3. Ietekme uz trokšņa līmeni	61
4.4. Ietekme uz biotopiem un augu sugām.....	67
4.5. Ietekme uz putniem	73
4.6. Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavas daudzveidību	76
4.7. Paredzētās darbības ietekme uz klimatu	77

4.8. Avāriju riska novērtējums	79
4.9. Citas iespējamās ietekmes	80
4.10. Paredzētās darbības sociāli – ekonomiskās ietekmes novērtējums	80
5. ALTERNATĪVU SALĪDZINĀJUMS UN IZVĒRTĒJUMS	80
6. IZMANTOTĀS NOVĒRTĒŠANAS METODES	81
7. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS LIMITĒJOŠIE FAKTORI	81
8. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IETEKMJU IZVĒRTĒJUMS	82
9. PASĀKUMI IETEKMES UZ VIDI NOVĒRŠANAI VAI SAMAZINĀŠANAI UN VIDES KVALITĀTES MONITORINGAM	83
10. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA	84
11. IZMANTOTĀ LITERATŪRA	85

Pielikumi

1. Vides pārraudzības valsts biroja 2024. gada 10. decembra Programma Nr. 5-03/42/2024 ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (smilts) ieguvei atradnē "Acones mežs" Salaspils pagastā, Salaspils novadā;
2. Smilts atradnes "Acones mežs" derīgo izrakteņu ieguves limits;
3. Smilts atradnes "Acones mežs" derīgo izrakteņu atradnes pase;
4. Māra Uļģa Atzinums par atradnes "Acones mežs" hidroģeoloģiskajiem apstākļiem;
5. SIA "AMECO Vide" vides ekspertes Ilzes Silavas Gaisa kvalitātes novērtējums smilts ieguvei atradnē "Acones mežs";
6. SIA "Akukon-Būvakustika" Vides trokšņa līmeņa aprēķini;
7. Sertificētas ekspertes sugu un biotopu aizsardzības jomā, Egītas Grolles, Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums;
8. Sertificēta Eksperta/ornitologa Kārļa Millera atzinums par plānotās saimnieciskās darbības iespējamo ietekmi uz nekustamā īpašumu "Acones mežs" un tuvākās apkārtnes ornitofaunu;
9. Sertificēta Eksperta/ornitologa Kārļa Millera atzinums par iespējamo ūpja Bubo bubo klātbūtni Salaspils novada Salaspils pagasta īpašumā „Acones mežs” (kadastra Nr. 80310130403) ;
10. 2026. gada 10. februāra sabiedriskās apspriešanas pārskats;
11. Pārskats par sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajiem rakstiskajiem priekšlikumiem;
12. 2025. gada 14. februāra vēstule Ropažu novada pašvaldībai par konsultāciju IVN ziņojuma izstrādē;

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs"
īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

13. Dr. silv. Anda Lazdiņa atmežošanas SEG emisiju un kompensējošo pasākumu aprēķins derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs";
14. Sertificētas ekspertes sugu un biotopu aizsardzības jomā, Eģitas Grolles, Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums Nr. 43/26.

IEVADS

Paredzētās darbības ierosinātāja ir SIA "Statushouse".

Paredzētā darbība ir derīgo izrakteņu ieguve smilts atradnē "Acones mežs".

Paredzētās darbības norises vieta ir smilts atradne "Acones mežs", kas atrodas nekustamā īpašuma "Acones mežs" (kadastra Nr.8031 013 0080) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8031 013 0403, Salaspils pagastā, Salaspils novadā. Paredzētās darbības ietvaros smilts atradnē "Acones mežs" plānots iegūt smilti līdz 200 000 m³ gadā 11,13 ha kopplatībā.

Atbilstoši Salaspils novada domes 2022. gada 15. decembrī apstiprinātajam lokālpārvaldības kā Salaspils novada teritorijas plānojuma grozījumi nekustamā īpašuma „Acones mežs” teritorijas daļā, paredzētās darbības teritorijai noteikts funkcionālais zonējums Rūpnieciskās apbūves teritorija (R9). Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R9) viens no teritorijas galvenajiem izmantošanas veidiem ir derīgo izrakteņu ieguve (13004).

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) uzturēto dabas datu pārvaldības sistēmu (turpmāk – DDPS) "Ozols" darbības vietā ir reģistrētas šādu īpaši aizsargājamo sugu atradnes: gada staipeknis *Lycopodium annotinum*, smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia* un vālišu staipeknis *Lycopodium clavatum*.

Paredzētā darbības teritorija atrodas meža masīvā, ko no malām ietekmē intensīva saimnieciskā darbība, tai skaitā citas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas un apbūve. Šis meža masīvs tiek kumulatīvi ietekmēts.

Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka "ietekmes novērtējums nepieciešams paredzētajām darbībām, kuras ir saistītas ar šā likuma 1. pielikumā minētajiem objektiem. Novērtējuma likuma 1. pielikuma 25. punkts noteic, ka Paredzētā darbība, kurai nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, ir "derīgo izrakteņu ieguve 25 hektāru vai lielākā platībā". Paredzētā darbība atbilst Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 5. punkta b) apakšpunktam un šā likuma 1. pielikuma 25. punkta nosacījumiem, jo paredzēta darbība kopā ar citām atradnēm, kuras atrodas tuvāk nekā 2 km no darbības vietas, kopējā atradņu platība, kuru darbība ietekmēs vienu teritoriju ir 34,807 ha (pārsniedz 25 ha).

2024. gada 10. decembrī Vides pārraudzības valsts birojs (pašreiz Valsts vides dienests (turpmāk – VVD)) izsniedza Programmu Nr. 5-03/42/2024 "Ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (smilts) ieguvei atradnē "Acones mežs" Salaspils pagastā, Salaspils novadā". Programma derīga līdz 2029. gada 10. decembrim (1. pielikums).

Smilts ieguvei paredzēts veikt ar atklāto derīgo izrakteņu ieguves paņēmieni, atradnes sagatavošanai un derīgo izrakteņu ieguvei izmantojot buldozerus, ekskavatorus, frontālos iekrāvējus un zemessūkni. Apgauma novākšanu plānots veikt visā paredzētās darbības teritorijā, noņemot augsnes segkārtu un novietojot krautnēs ap darbības laukumu, vēlāk noņemto augsnes segkārtu paredzēts izmantot atradnes rekultivācijā malu un nogāžu planēšanā.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

Iegūtā materiāla transportēšana notiks pa esošiem ceļiem – servitūta ceļu, kas ved gar nekustamā īpašuma "Acones mežs" R malu, ceļu, kas pieslēdzas Getliņu ielai, Getliņu ielu un Granīta ielu (valsts vietējais autoceļš V35 "Šķirotava – Saulrieši").

Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra paredzētajai darbībai piemērota 2023. gada 29. decembrī ar Valsts vides dienesta (turpmāk – VVD) Atļauju pārvaldes Lēmumu Nr. AP23SI0473.

Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmē, kas notika 2024. gada 12. novembrī piedalījās 2 dalībnieki. Sākotnējās apspriešanas ietvaros netika saņemti sabiedrības priekšlikumi.

Ietekmes uz vidi novērtējumu sagatavojusi Mg. Dace Zariņa.

1. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ATBILSTĪBAS IZVĒRTĒJUMS ATBILSTOŠI VIDES, DABAS AIZSARDZĪBAS UN CITIEM NORMATĪVAJIEM AKTIEM

Paredzētā darbība tiks veikta ievērojot vides aizsardzības likumdošanas, dabas resursu ieguves un izmantošanas, gaisa, ūdens kvalitātes un aizsardzības, augsnes un grunts kvalitātes, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas u.c. normatīvo aktu ietvertās prasības un nosacījumus.

1.1. Vispārējā vides aizsardzība

Vides aizsardzības likums

Saeima 2006. gada 2. novembrī pieņēma "Vides aizsardzības likumu" ar mērķi nodrošināt vides kvalitātes saglabāšanu un atjaunošanu, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu. Likums nosaka gan pielietojamos vides aizsardzības principus, gan prasības ilgtspējīgas attīstības plānošanai, gan arī valsts un pašvaldību iestāžu funkcijas vides jomā, tāpat sabiedrības informēšanas un līdzdalības kārtību lēmumu pieņemšanā vides jomā un citas ar vides jomu saistītas prasības. Tiek noteikti sekojoši galvenie vides aizsardzības principi:

- 1) princips "piesārņotājs maksā" - persona sedz izdevumus, kas saistīti ar tās darbības dēļ radīta piesārņojuma novērtēšanu, novēršanu, ierobežošanu un seku likvidēšanu;
- 2) piesardzības princips - ir pieļaujams ierobežot vai aizliegt darbību vai pasākumu, kurš var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, bet kura ietekme nav pietiekami izvērtēta vai zinātniski pierādīta, ja aizliegums ir samērīgs līdzeklis, lai nodrošinātu vides vai cilvēku veselības aizsardzību. Principu neattiecina uz neatliekamiem pasākumiem, ko veic, lai novērstu kaitējuma draudus vai neatgriezenisku kaitējumu;
- 3) novēršanas princips - persona, cik iespējams, novērš piesārņojuma un citu videi vai cilvēku veselībai kaitīgu ietekmju rašanos, bet, ja tas nav iespējams, novērš to izplatīšanos un negatīvās sekas;
- 4) izvērtēšanas princips - jebkuras tādas darbības vai pasākuma sekas, kas var būtiski ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, jāizvērtē pirms attiecīgās darbības vai pasākuma atļaušanas vai uzsākšanas. Darbība vai pasākums, kas var negatīvi ietekmēt vidi vai cilvēku veselību arī tad, ja ievērotas visas vides aizsardzības prasības, ir pieļaujams tikai tad, ja paredzamais pozitīvais rezultāts sabiedrībai kopumā pārsniedz attiecīgās darbības vai pasākuma nodarīto kaitējumu videi un sabiedrībai.

Attiecībā uz sabiedrības iesaisti - ikvienai privātpersonai, kā arī personu apvienībām, organizācijām un grupām ir tiesības prasīt, lai valsts iestādes un pašvaldības, amatpersonas vai privātpersonas izbeidz tādu darbību vai bezdarbību, kas pasliktina vides kvalitāti, kaitē cilvēku veselībai vai apdraud viņu dzīvību, likumiskās intereses vai īpašumu, tāpat arī atbalstīt vides aizsardzības pasākumus un sadarboties ar valsts iestādēm un pašvaldībām, lai nepieļautu tādu darbību veikšanu, arī tādu lēmumu pieņemšanu, kas var pasliktināt vides kvalitāti vai ir pretrunā ar vides normatīvo aktu prasībām, sniegt informāciju valsts iestādēm un pašvaldībām par darbībām un pasākumiem, kas ietekmē vai var ietekmēt vides kvalitāti, kā arī ziņas par vidē novērotajām negatīvajām pārmaiņām, kas radušās šādu darbību vai pasākumu dēļ, kā arī

iesniegt valsts iestādēm un pašvaldībām priekšlikumus par tiesisko regulējumu un izstrādājamiem dokumentu projektiem vides jomā. Sabiedrībai arī ir tiesības uz vides informāciju un piedalīties dažādu ar vidi saistošu lēmumu pieņemšanā, kā arī izteikt savu viedokli vai priekšlikumus.

Atbilstoši paredzētajai darbībai, svarīgākie uz likuma pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi ir:

- Ministru kabineta 2009. gada 24. februāra noteikumi Nr. 175 "Noteikumi par nacionālajiem vides indikatoriem", kas nosaka vienotus nacionālos vides indikatorus tādās jomās kā atkritumu apsaimniekošana, bioloģiskā daudzveidība, klimata pārmaiņas u.c.;
- Ministru kabineta 2009. gada 17. februāra noteikumi Nr. 158 "Noteikumi par prasībām attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību, piesārņojošo vielu reģistra izveidi un informācijas pieejamību sabiedrībai" nosaka, ka vides monitoringu organizē Vides ministrijas, Veselības ministrijas un Zemkopības ministrijas padotībā esošas iestādes un zinātniskās institūcijas, pašvaldību iestādes normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos, kā arī gadījumos, ja pašvaldībai nepieciešams novērtēt vides kvalitātes izmaiņas, kā arī komersanti, ja to nosaka vides normatīvie akti;
- Ministru kabineta 2007. gada 24. aprīļa noteikumi Nr. 281 "Noteikumi par preventīvajiem un sanācības pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācības pasākumu izmaksas" nosaka kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi, kā arī organizējami un aprēķināmi preventīvie, neatliekamie un sanācības pasākumi gadījumos, kad pastāv vai ir nodarīts kaitējums videi;
- Ministru kabineta 2008. gada 7. jūlija noteikumi Nr. 511 "Dabas pieminekļiem nodarītā kaitējuma novērtēšanas un sanācības pasākumu izmaksu aprēķināšanas kārtība" nosaka kārtību, kādā novērtē kaitējumu dabas pieminekļiem un aprēķina sanācības pasākumu izmaksas, ja šiem objektiem ir nodarīts kaitējums;
- Ministru kabineta 2007. gada 27. marta noteikumi Nr. 213 "Noteikumi par kritērijiem, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām vai īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu" nosaka kritērijus, pēc kuriem tiek novērtēta kaitējuma ietekmes būtiskums uz īpaši aizsargājamām sugām (dzīvniekiem, augiem, sēnēm, ķerpjiem) un īpaši aizsargājamiem biotopiem.

Ietekmes uz vidi novērtējums

1998. gada 14. oktobrī pieņemtajā likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" ir sniegta informācija par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru. Likuma mērķis ir novērst vai samazināt fizisko un juridisko personu paredzēto darbību vai plānošanas dokumentu īstenošanas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi. Likums un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi nosaka konkrētas darbības, kurām nepieciešams veikt ietekmes uz vidi novērtējums, kā arī nosaka kopējo procedūru: secību, iesaistītās puses, atbildību un pienākumus un lēmuma pieņemšanas kārtību. Normatīvie akti saskaņoti ar konkrētām Eiropas Savienības direktīvām.

Uz likuma pamata izdoti vairāki Ministru Kabineta noteikumi, tai skaitā:

- Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 300 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)" nosaka kārtību, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), ja paredzētajai darbībai nav jāveic pilns ietekmes uz vidi novērtējums;
- Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumi Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" nosaka kārtību, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē šo darbību.

Piesārņojuma novēršana un kontrole

Likums "Par piesārņojumu" pieņemts 2001.gada 15.martā ar mērķi novērst vai mazināt piesārņojuma dēļ cilvēku veselībai, īpašumam un videi nodarīto kaitējumu, novērst kaitējuma radītās sekas. Ietekmes uz vidi novērtējuma procesā izvērtējama paredzētās darbības īstenošanas radīto emisiju un piesārņojuma apjoma atbilstība likumā un uz likuma pamata pieņemtajos normatīvajos aktos noteiktajām piesārņojuma robežvērtībām un citām prasībām. Kā būtiskākās minamas prasības saistībā ar trokšņu emisijām un emisijām gaisā.

Pamatojoties uz likumu "Par piesārņojumu" ir izdoti vairāki Ministru kabineta noteikumi:

– Attiecībā uz gaisa piesārņojumu:

- Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr. 1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" nosaka gaisa kvalitātes normatīvus, veicamos pasākumus, ja tie tiek pārsniegti, monitoringa metodes un citus ar gaisa kvalitāti saistošus noteikumus;
- Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi" nosaka kārtību, kādā izstrādā stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu, lai novērstu, ierobežotu un kontrolētu gaisu piesārņojošo vielu emisiju.

– Attiecībā uz ūdens piesārņojumu:

- Ūdens apsaimniekošanas likums, kas pieņemts 2022. gada 12. septembrī. Likums nosaka tiesisko pamatu virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzībai un apsaimniekošanai, lai nodrošinātu ilgtspējīgu ūdens resursu izmantošanu un vides aizsardzību;
- Ministru kabineta 2002. gada 12. marta noteikumi Nr. 118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" nosaka kvalitātes normatīvus virszemes un pazemes ūdeņiem, lai nodrošinātu ūdens vides aizsardzību un samazinātu piesārņojumu;
- Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumi Nr. 34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" nosaka prasības piesārņojošo vielu emisijai ūdenī, lai aizsargātu virszemes un pazemes ūdeņus no piesārņojuma.

– Attiecībā uz augsnes un grunts piesārņojumu:

- Ministru kabineta 2005. gada 25. oktobra noteikumi Nr. 804 "Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem" nosaka augsnes un grunts kvalitātes normatīvus, lai novērstu piesārņojumu un nodrošinātu ilgtspējīgu zemes resursu izmantošanu.

– Attiecībā uz trokšņa emisijām:

- Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" nosaka, kā tiek novērtēts un pārvaldīts vides troksnis, lai mazinātu tā negatīvo ietekmi uz cilvēku veselību un dzīves kvalitāti;
- Ministru kabineta 2002. gada 23. aprīļa noteikumi Nr. 163 "Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām" nosaka prasības trokšņa emisijai no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām, lai ierobežotu to radīto troksni un nodrošinātu atbilstību Eiropas Savienības normām.

Atkritumu apsaimniekošana

Atkritumu apsaimniekošanas likums, kas pieņemts 2010. gada 28. oktobrī nosaka atkritumu apsaimniekošanas kārtību, lai aizsargātu cilvēku veselību un dzīvību, vidi un personu mantu. Šī likuma trešais pants nosaka, ka likums neattiecas uz atkritumiem, kas radušies derīgo izrakteņu izpētes, ieguves, apstrādes un uzglabāšanas procesos.

Sadzīves atkritumu, kas radīsies, veicot paredzēto darbību, apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā regulē pašvaldība, izdodot saistošos noteikumus, kuros nosaka prasības atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai, kā arī kārtību, kādā veicami maksājumi par šo atkritumu apsaimniekošanu.

Uz likuma pamata izdoti noteikumi:

- Ministru kabineta 2011. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 470 "Derīgo izrakteņu ieguves atkritumu apsaimniekošanas kārtība" nosaka derīgo izrakteņu ieguves rūpniecības atkritumu apsaimniekošanas kārtību;
- Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 302 "Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus" nosaka kārtību, kādā klasificē atkritumus un identificē to bīstamību, lai nodrošinātu drošu un atbildīgu atkritumu apsaimniekošanu;
- Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumi Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" nosaka prasības atkritumu dalītai savākšanai, sagatavošanai atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un materiālu reģenerācijai, lai veicinātu resursu efektīvu izmantošanu un samazinātu apglabājamo atkritumu apjomu.

Aizsargjoslas

Aizsargjoslu likums pieņemts 1997. gada 5. februārī. Likums pieņemts, lai aizsargātu dabiskus un mākslīgus objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošinātu to ekspluatāciju un drošību, kā arī pasargātu cilvēku un vidi kopumā no saimnieciskās darbības nelabvēlīgās ietekmes. Šī likuma galvenie uzdevumi ir noteikti:

- aizsargjoslu veidus un funkcijas;
- aizsargjoslu izveidošanas pamatprincipus;
- aizsargjoslu uzturēšanas un stāvokļa kontroles kārtību;
- saimnieciskās darbības aprobežojumus aizsargjoslās.

Uz likuma pamata izdoti noteikumi:

- Ministru kabineta 2008. gada 3. jūnija noteikumi Nr. 406 "Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika" nosaka metodiku, kā noteikt virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, lai nodrošinātu to aizsardzību un ilgtspējīgu apsaimniekošanu saskaņā ar Aizsargjoslu likumu;
- Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumi Nr. 306 "Noteikumi par ekspluatācijas aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanas metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs" nosaka metodiku, kā noteikt ekspluatācijas aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm lauksaimniecībā izmantojamās un meža zemēs.

Dabas, sugu, biotopu, kultūras pieminekļu un ainavas aizsardzība

1993. gada 2. martā pieņemts likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām", kas nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas pamatprincipus, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju veidošanas kārtību un pastāvēšanas nodrošinājumu, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju pārvaldes, to stāvokļa kontroles un uzskaites kārtību, kā arī kārtību, kā savienot valsts, starptautiskās, reģionālās un privātās intereses īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanā, saglabāšanā, uzturēšanā un aizsardzībā..

Uz likuma pamata izdoti vairāki Ministru kabineta noteikumi:

- Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 300 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)" nosaka kārtību, kādā novērtējama to paredzēto darbību ietekme uz Natura 2000 teritoriju, kuru īstenošanai nav jāveic ietekmes uz vidi novērtējums;
- Ministru kabineta 2008. gada 7. jūlija noteikumi Nr. 511 "Dabas pieminekļiem nodarītā kaitējuma novērtēšanas un sanācijas pasākumu izmaksu aprēķināšanas kārtība" nosaka kārtību, kā novērtēt dabas pieminekļiem nodarīto kaitējumu un aprēķināt sanācijas pasākumu izmaksas, lai atjaunotu vai kompensētu zaudējumus videi;
- Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" nosaka vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, kurām nav individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu;
- Ministru kabineta 2023. gada 21. novembra noteikumi Nr. 674 "Noteikumi par dabas liegumiem" nosaka jaunu dabas liegumu izveidi un esošo paplašināšanu, lai uzlabotu biotopu aizsardzību Latvijā un novērstu Eiropas Komisijas ierosināto pārkāpuma procedūru saistībā ar Biotopu direktīvas neizpildi;
- Ministru kabineta 2024. gada 26. novembra noteikumi Nr. 749 "Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem" nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju – aizsargājamo ainavu apvidu – sarakstu, robežas un kartogrāfisko pamatojumu, kā arī atceļ iepriekšējos 1999. gada noteikumus par šo tēmu;

- Ministru kabineta 1999. gada 9. marta noteikumi Nr. 83 "Noteikumi par dabas parkiem" nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju – dabas parku – sarakstu, to administratīvo iedalījumu un robežas saskaņā ar likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 13. panta otro daļu.

Sugu un biotopu aizsardzības likums pieņemts 2000. gada 16. martā. Likuma mērķis ir nodrošināt bioloģisko daudzveidību, saglabājot faunu, floru un biotopus, regulēt sugu un biotopu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību, veicināt populāciju un biotopu saglabāšanu atbilstoši ekonomiskajiem un sociālajiem priekšnoteikumiem, kā arī kultūrvēsturiskajām tradīcijām, regulēt īpaši aizsargājamo sugu un biotopu noteikšanas kārtību un nodrošināt nepieciešamo pasākumu veikšanu, lai skaitliski uzturētu savvaļā dzīvojošo savvaļas putnu sugu populācijas atbilstoši ekoloģijas, zinātnes, kultūras prasībām un ņemot vērā saimnieciskās un rekreatīvās prasības vai lai tuvinātu šo sugu populācijas minētajam līmenim.

Uz likuma pamata izdoti:

- Ministru kabineta 2006. gada 21. februāra noteikumi Nr. 153 "Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu" nosaka Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu, pamatojoties uz Sugu un biotopu aizsardzības likumu un Eiropas Savienības Biotopu direktīvu 92/43/EEK;
- Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" nosaka īpaši aizsargājamo sugu sarakstu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu, lai nodrošinātu šo sugu aizsardzību un regulētu to izmantošanu dabas aizsardzības nolūkos Latvijā;
- Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumi Nr. 350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu" nosaka Latvijā sastopamo īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu, kā arī raksturojošās pazīmes meža, krūmāju, purvu, zālāju, saldūdeņu un piejūras biotopiem, kas nepieciešamas to identificēšanai un aizsardzībai saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likumu un ES Biotopu direktīvu;
- Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu" nosaka Latvijā sastopamo īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu, kā arī šo biotopu raksturojošās pazīmes, kas nepieciešamas to identificēšanai un aizsardzībai, izņemot gadījumus, kad biotopu aizsardzībai izveidotas Natura 2000 teritorijas;
- Ministru kabineta 2014. gada 9. jūnija noteikumi Nr. 293 "Dabas datu pārvaldības sistēmas uzturēšanas, datu aktualizācijas un informācijas aprites kārtība" nosaka dabas datu pārvaldības sistēmas uzturēšanas, datu aktualizācijas un informācijas aprites kārtību.

Derīgo izrakteņu ieguvei reglamentējošie likumdošanas akti

Likums "Par zemes dzīlēm" pieņemts 1996. gada 2. maijā, kas nosaka tiesisko regulējumu zemes dziļu izmantošanai, aizsardzībai un pārraudzībai. Tas ir būtisks likums, kas nodrošina sabalansētu pieeju dabas resursu izmantošanai un vides aizsardzībai. Likuma galvenais mērķis ir

nodrošināt kompleksu, racionālu, vidi saudzējošu un ilgtspējīgu zemes dziļu izmantošanu, kā arī noteikt zemes dziļu aizsardzības prasības.

Attiecībā uz derīgo izrakteņu ieguvei likums un uz tā pamata izdotie ministru kabineta noteikumi nosaka zemes dziļu īpašuma tiesības, ieguves uzsākšanai nepieciešamo dokumentāciju, zemes dziļu izmantošanas termiņus, derīgo izrakteņu ieguves kārtību, atradnes rekultivācijas nosacījumus u.c.

Pamatojoties uz likumu izdoti vairāki MK noteikumi, tai skaitā:

- Ministru kabineta 2011. gada 6. septembra noteikumi Nr. 696 "Zemes dziļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtība, kā arī publiskas personas zemes iznomāšanas kārtība zemes dziļu izmantošanai" nosaka zemes dziļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtību, kā arī publiskas personas zemes iznomāšanas kārtību zemes dziļu izmantošana;
- Ministru kabineta 2012. gada 21. augusta noteikumi Nr. 570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" nosaka procedūras un prasības, kas jāievēro, lai likumīgi iegūtu derīgos izrakteņus;
- Ministru kabineta 2012. gada 18. septembra noteikumi Nr. 633 "Zemes dziļu izmantošanas kārtība iekšzemes publiskajos ūdeņos un jūrā" nosaka, kā tiek organizēta un kontrolēta zemes dziļu izmantošana Latvijas iekšzemes ūdeņos un jūras teritorijā;
- Ministru kabineta 2012. gada 28. augusta noteikumi Nr. 578 "Noteikumi par ģeoloģiskās informācijas sistēmu" nosaka ģeoloģiskās informācijas sistēmas saturu, struktūru un izmantošanas kārtību.
- Ministru kabineta 2012. gada 8. maija noteikumi Nr. 321 "Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm" nosaka, kuras derīgo izrakteņu atradnes Latvijā tiek uzskatītas par valsts nozīmes atradnēm, kā arī to raksturojumu.
- Ministru kabineta 2011. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 470 "Derīgo izrakteņu ieguves atkritumu apsaimniekošanas kārtība" nosaka, kā jāapsaimnieko atkritumi, kas rodas derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes procesā.

Kultūras pieminekļu aizsardzība

Likums "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" pieņemts 1992. gada 12. februārī. Kultūras pieminekļu aizsardzība ir pasākumu sistēma, kas nodrošina kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un ietver tā uzskaiti, izpēti, praktisko saglabāšanu, kultūras pieminekļu izmantošanu un to popularizēšanu.

Teritorijas attīstības plānošana

2011. gada 13. oktobrī tika pieņemts "Teritorijas attīstības plānošanas likums", kura mērķis ir panākt plānotu teritorijas attīstību, kas paaugstinātu dzīves kvalitāti, veicinātu ilgtspējīgu un efektīvi izmantot teritoriju un resursus, kā arī attīstītu ekonomiku.

Uz iepriekšminētā likuma pamata izdoti Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi", kas nosaka vienotu regulējumu teritorijas plānošanai, izmantošanai un apbūvei visā Latvijā vietējā līmenī.

Salaspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2030. gadam, kas ir ilgtermiņa plānošanas dokuments, kas ietver novada attīstības stratēģisko daļu – vizītkarti, ilgtermiņa attīstības redzējumu (vīziju), mērķus, prioritātes un teritorijas specializāciju, kā arī telpiskās attīstības perspektīvu.

2013. gada Salaspils novada teritorijas plānojuma grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (1.0 redakcija).

Salaspils novada domes 2022. gada 15. decembrī apstiprinātais lokālpārplānojums kā Salaspils novada teritorijas plānojuma grozījumi nekustamā īpašuma „Acones mežs” teritorijas daļā, mainot teritorijas, kur plānota paredzētā darbība, funkcionālo zonējumu uz - Rūpnieciskās apbūves teritorija (R9).

Citi attiecināmie normatīvie akti

2002. gada 24. oktobrī pieņemts "Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums", kas nosaka ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un organizāciju sistēmu, fizisko un juridisko personu uzdevumus un kompetenci ugunsdrošības un ugunsdzēsības jomā.

2005. gada 15. decembrī pieņemtais Dabas resursu nodokļa likums, kura mērķis ir veicināt dabas resursu ekonomiski efektīvu izmantošanu, ierobežot vides piesārņošanu, samazināt vidi piesārņojošas produkcijas ražošanu un realizāciju, veicināt jaunu, vidi saudzējošu tehnoloģiju ieviešanu, atbalstīt tautsaimniecības ilgtspējīgu attīstību, kā arī finansiāli nodrošināt vides aizsardzības pasākumus.

Uz Dabas resursu nodokļa likuma pamata izsniegtie Ministru kabineta 2007. gada 19. jūnija noteikumi Nr. 404 "Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas", kas nosaka detalizētu regulējumu par dabas resursu nodokļa piemērošanu un administrēšanu.

1.2. Latvijai saistošie starptautiskie dokumenti

- Konvencija "Par bioloģisko daudzveidību", Riodežaneiro, 1992. gads. Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu "Par 1992.gada 5.jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību" (08.09.1995.).
- "Bernes konvencija", 1979. gads. Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu "Par 1979.gada Bernes Konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu" (17.12.1996.).
- "Bonnas konvencija", 1979. gads. Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu "Par 1979.gada Bonnas Konvenciju par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību" (11.03.1999.).
- "Orhūsas konvencija", 1998. gads. Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu "Par 1998.gada 25.jūnija Orhūsas konvenciju par pieejamu informācijai, sabiedrības dalību lēmumu

pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem" (26.04.2002.).

- "Eiropas ainavu konvencija", 2000. gads. Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu "Par Eiropas ainavu konvenciju" (29.03.2007.).
- Eiropas dabas aizsardzības tiesību aktu stūrakmeņi ir 1979. gada 2. aprīļa Padomes Direktīva 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību (Putnu direktīva) un 1992. gada 21. maija Padomes Direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un flora (Biotopu direktīva). Šīs direktīvas ir vērienīgākā un visaptverošākā iniciatīva, kas jebkad uzsākta, lai saglabātu mūsu dabas mantojumu visā ES.

Putnu direktīvas mērķis ir aizsargāt visu savvaļas putnu sugas un to svarīgākos apdzīvotos biotopus visā ES. Direktīva pieliek punktu virknei darbību, piemēram, vietējo savvaļas putnu turēšanu nebrīvē un pārdošanu, ievieš tiesisku mehānismu citu aktivitāšu regulēšanai, piemēram, medību, lai nodrošinātu, ka tās ir ilgtspējīgas. Direktīva arī paredz, ka visām 28 dalībvalstīm jāaizsargā īpaši apdraudētas sugas un migrējošiem putniem svarīgākās vietas, pievēršot īpašu uzmanību starptautiskas nozīmes mitrājiem. Biotopu direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, ņemot vērā ekonomiskās, sociālās, kultūras un reģionālās prasības. Direktīva nosaka retu, apdraudētu vai endēmisku sugu, tostarp aptuveni 450 dzīvnieku un 500 augu sugu saglabāšanu.

2. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS TERITORIJAS UN PAREDZĒTĀS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS

2.1. Derīgo izrakteņu ieguvei paredzētās teritorijas raksturojums

Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts ir derīgo izrakteņu – smilts ieguve atradnē "Acones mežs", kas atrodas Salaspils novadā, Salaspils pagastā (2.1.1. attēls).

2.1.1.attēls | Smilts atradnes "Acones mežs" atrašanās vieta Salaspils novada Salaspils pagastā

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smiltis atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

Paredzētās darbības teritorija atrodas Salaspils novada rietumu malā, pavisam netālu no Ropažu novada austrumu robežas. Teritorija ir mežs, kur blakus esošās teritorijas jau tiek izmantotas derīgo izrakteņu ieguvei. Paredzētās darbības norises teritorija ir SIA "Statushouse" nomātā nekustamā īpašuma "Acones mežs" (kadastra Nr.8031 013 0080) zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 8031 013 0403 daļa ~ 14,28 ha platībā (2.1.2. attēls). Zemes vienības daļa tiek nomāta no SIA "Rīgas meži".

2.1.2.attēls | SIA "Statushouse" nomātā nekustamā īpašuma daļas novietojums Avots: © Valsts zemes dienests 2020, www.kadastrs.lv

Paredzētās darbības teritorijas reljefs līdzens, to klāj dažāda tipa mežs. Rietumu malā dominē priežu audzes, savukārt centrālajā un austrumu – dažāda vecuma bērzu audzes. Pēc tipoloģijas pārstāvēti sausieņu meža tipi – lāns un damaksnis. Mežaudzes vecums dažāds, pārsvarā sastopamas vidēja vecuma kokaudzes, dienvidrietumu daļā, pēc meža izciršanas, atjaunojusies blīva bērzu jaunaudze. Meža platību šķērso vairāki meža ceļi.

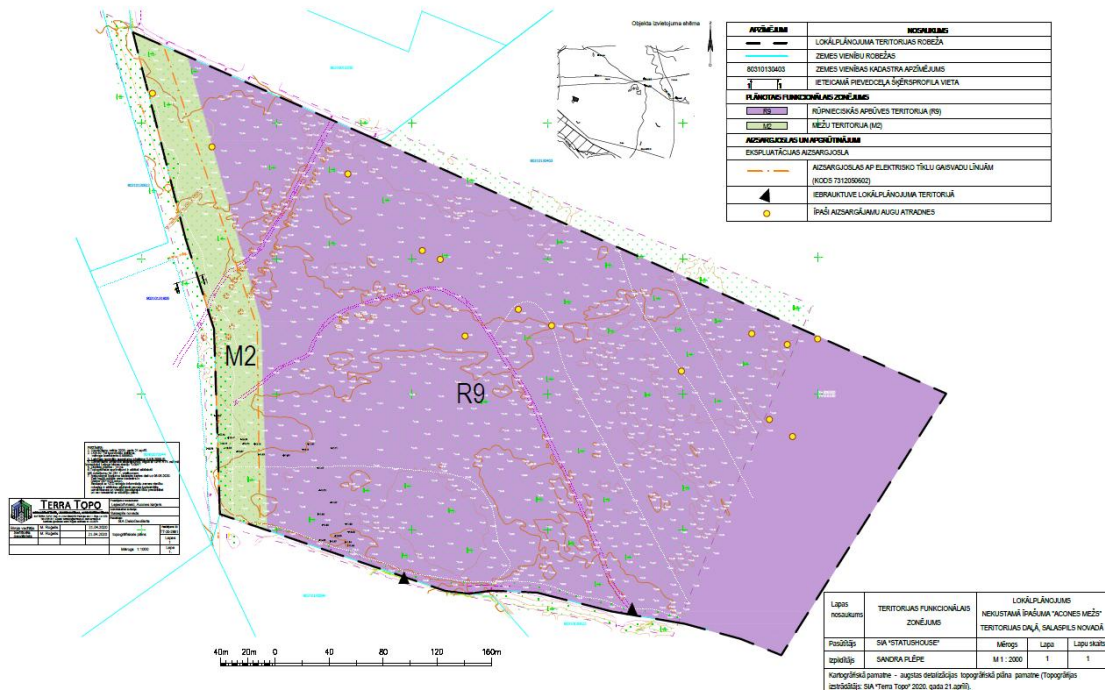
Pēc VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" meliorācijas digitālā kadastra datiem, teritorijā neatrodas reģistrētas meliorācijas sistēmas.

Atbilstoši Salaspils novada domes 2022. gada 15. decembrī apstiprinātajam lokālplānojumam kā Salaspils novada teritorijas plānojuma grozījumi nekustamā īpašuma „Acones mežs” teritorijas daļā, paredzētās darbības teritorijai noteikts funkcionālais zonējums Rūpnieciskās apbūves teritorija (R9). Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos "Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R9)" tiek noteikti šādi galvenie teritorijas izmantošanas veidi:

- derīgo izrakteņu ieguve;
- inženiertehniskā infrastruktūra;
- transporta lineārā infrastruktūra;
- transporta apkalpojošā infrastruktūra.

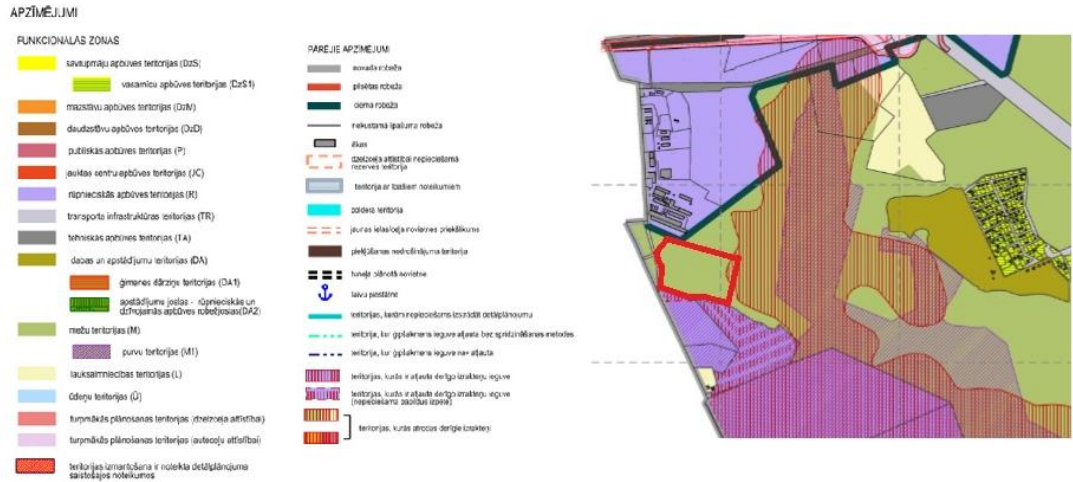
Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smiltis atradnē “Acones mežs”
īpašumā “Acones mežs”, Salaspils pagastā, Salaspils novadā

Lai novērstu vai samazinātu teritorijā plānotās darbības ietekmi uz vidi, kā viens no lokālplānojumā iestrādātajiem risinājumiem ir esošo koku saglabāšana lokālplānojuma rietumu daļā - Meža teritorija (M2) (2.1.3. attēls).

2.1.3. attēls | SIA “Statushouse” nomātā nekustamā īpašuma daļas un smiltis atradnes “Acones mežs” funkcionālais zonējums

Paredzētās darbības teritorija robežojas ar rūpnieciskās apbūves teritoriju (R) ziemeļu pusē, ar pašvaldības ceļa zemesgabalu rietumu pusē un dienvidu daļā ar derīgo izrakteņu teritoriju, savukārt austrumos ar mežu teritoriju (M) (2.1.4. attēls). Teritorijas novietojums pie ceļiem ir priekšnoteikums materiāla izvešanai un ekonomiski pamatots, jo nav tālas transportēšanas izmaksas līdz būvniecības objektiem Rīgas apkārtnē.

2.1.4. attēls | Smiltis atradne “Acones mežs” (sarkanā kontūra) un apkārtējās teritorijas funkcionālais zonējums

Aptuveni 1,2 km attālumā no atradnes ziemeļu virzienā atrodas Granīta iela, kas, tai skaitā, tiks izmantota derīgā materiāla izvešanai. Atbilstoši 2015. gada 27. maijā Rīgas domes apstiprinātajai Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam Granīta iela ir paredzēta kā prioritāra ražošanas attīstības teritorija resursietilpīgām nozarēm (uzņēmumiem, kuriem pirmkārt nepieciešamas lielākas elektroenerģijas jaudas, arī lielāki ūdens teritorijas resursi un lielākas zemes platības; arī nozarēm, kas saistītas ar piegādēm lielos apjomos un kurām ir svarīga ērta piekļūšana, nešķērsojot pilsētas centru). Teritorijas attīstībai ir izvēlēti instrumenti, kas veicina attīstītāju interesi, uzlabojot uzņēmumu darbības apstākļus. Pašvaldības nozīmīgākais ieguldījums teritorijas attīstībā ir investīcijas inženiertehniskās infrastruktūras un ielu būvniecībā. Tai skaitā, norādīs, ka mērķis ir radīt interesi par teritoriju veicinātu ražošanas attīstībai labvēlīgi teritorijas plānojuma nosacījumi, kompleksa lokālpānojumā vai detālpānojumā izstrāde. Teritorijā un tās tiešā tuvumā vēlams ierobežot dzīvojamo funkciju, lai novērstu iespējamus konfliktus. Pašvaldību sadarbība būtiski uzlabotu teritorijas attīstības apstākļus, jo industriālā zona aiz Rīgas robežas turpinās Stopiņos un Salaspilī. Daļa no lielākajiem ražošanas kompleksiem un industriālajiem parkiem atrodas ārpus Rīgas teritorijas.

Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Atbilstoši VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – LVĢMC) datu bāzes "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs" datiem piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas paredzētās darbības teritorijā nav reģistrētas (2.1.5. attēls).

2.1.5. attēls | Smilts atradne "Acones mežs" un apkārtējās teritorijā reģistrētās piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas

Tuvākā potenciāli piesārņotā vieta no smilts atradnes "Acones mežs" atrodas aptuveni 800 m attālumā uz ziemeļiem (SIA "SKS Baltija" – ķīmiskās un naftas rūpniecības objekts (reģ. Nr. 80968/4307 (2.1.5. attēlā Nr.15)), savukārt dienvidu virzienā, aptuveni 1 km attālumā ir reģistrētas četras piesārņotas vietas (Piesārņojums Kaudzišu ielā 51. Rumbula – vecas atkritumu izgāztuves (2.1.5. attēlā Nr.24, 25, 26, 27).

Paredzētās darbības apkārtnē reģistrētās piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas (2.1.5.attēls):

1. Piesārņota vieta - SIA "Latvija Statoil", bijusī Latvijas nafta DUS (reģ. Nr. 01934/658);
2. Piesārņota vieta - VAS "Latvijas dzelzceļš" Rīgas lokomotīvu depo (reģ. Nr. 01934/608);
3. Piesārņota vieta - bijušais Šķirotavas cietums (reģ. Nr. 0010000/0010);
4. Piesārņota vieta - bijušais Šķirotavas cietums (reģ. Nr. 0010000/0010);
5. Potenciāli piesārņota vieta - SIA Larimets (reģ. Nr. 01934/4252);
6. Nav piesārņota vieta (Apzināta vai pilnībā attīrīta vieta) - SIA komercfirma "M.V.A." (reģ. Nr. 01934/4979);
7. Nav piesārņota vieta (Apzināta vai pilnībā attīrīta vieta) - SIA Marno (reģ. Nr. 01934/4917);
8. Potenciāli piesārņota vieta - AS Energofirma "Jauda" (reģ. Nr. 01934/4260);
9. Piesārņota vieta - Bijusī Rīgas asfaltbetona rūpnīca (reģ. Nr. 01934/635);
10. Potenciāli piesārņota vieta - Piesārņojums Radžu ielā 30 (reģ. Nr. 0001000/0004);
11. Potenciāli piesārņota vieta - Piesārņojums Radžu ielā 30 (reģ. Nr. 0001000/0004);
12. Potenciāli piesārņota vieta - Piesārņojums Radžu ielā 30 (reģ. Nr. 0001000/0004);
13. Potenciāli piesārņota vieta - Piesārņojums Radžu ielā 30 (reģ. Nr. 0001000/0004);
14. Potenciāli piesārņota vieta - SIA VAE Rīga (reģ. Nr. 80968/4253);
15. Potenciāli piesārņota vieta - SIA "SKS Baltija" (reģ. Nr. 80968/4307);
16. Potenciāli piesārņota vieta - SIA "NESTE LATVIJA" Automātiskā degvielas uzpildes stacija. Maskavas 427b (reģ. Nr. 01934/4748);
17. Nav piesārņota vieta (Apzināta vai pilnībā attīrīta vieta)- SIA "FOREVERS" (reģ. Nr. 01934/4984);
18. Piesārņota vieta - Rumbula - bijušais lidlauks. Areāls B-9 (reģ. Nr. 01934/4045);
19. Piesārņota vieta - SIA "Seko" naftas bāze (reģ. Nr. 01934/631);
20. Piesārņota vieta - Latvijas Peintbola klubs. bijusī Rumbulas lidlauka teritorija (reģ. Nr. 01934/3867);
21. Piesārņota vieta - Rumbula - bijušais lidlauks. Areāls-15 (reģ. Nr. 01934/3752);
22. Piesārņota vieta - Rumbula-bijušais lidlauks. Areāls 23 (reģ. Nr. 01934/4025);
23. Piesārņota vieta - Rumbula - bijušā lidlauka degvielas bāze (militārā). Areāls B-6 (reģ. Nr. 01934/526);
24. Piesārņota vieta - Piesārņojums Kaudzišu ielā 51. Rumbula (reģ. Nr. 0809600/0001);
25. Piesārņota vieta - Piesārņojums Kaudzišu ielā 51. Rumbula (reģ. Nr. 0809600/0001);
26. Piesārņota vieta - Piesārņojums Kaudzišu ielā 51. Rumbula (reģ. Nr. 0809600/0001);
27. Piesārņota vieta - Piesārņojums Kaudzišu ielā 51. Rumbula (reģ. Nr. 0809600/0001);

28. Piesārņota vieta - Sadzīves atkritumu izgāztuve "Getliņi" (reģ. Nr. 80968/1404);
29. Piesārņota vieta - Rumbula - bijušais lidlauks. Areāls b-34 (reģ. Nr. 01934/3753);
30. Potenciāli piesārņota vieta - Valsts akciju sabiedrība "Latvenergo". filiāle "Rīgas termoelektrostacijas" TEC-2 (reģ. Nr. 80317/4165).

2.2. Pamatinformācija par paredzēto darbību

Paredzētās darbības ierosinātāja ir SIA "Statushouse".

Paredzētā darbība ietver derīgo izrakteņu - smilts ieguvei smilts atradnē "Acones mežs", kas atrodas nekustamā īpašuma "Acones mežs" (kadastra Nr.8031 013 0080) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8031 013 0403, Salaspils pagastā, Salaspils novadā.

Paredzētās darbības ietvaros plānota derīgo izrakteņu smilts ieguve 11,13 ha platībā. Derīgo izrakteņu ieguve tiks uzsākta pēc ieguves darbu pabeigšanas kūdras un smilts atradnē "Brīvnieki-1". Derīgais izraktenis atrodas virs un zem gruntsūdens līmeņa. Smilts ieguve paredzēta pakāpeniski, nodrošinot, ka rekultivācija tiks veikta vienlaicīgi ar derīgo izrakteņu ieguvei, izstrādes laukumu sadalot rekultivācijas etapos.

Pirms derīgo izrakteņu ieguves, visa nomātā zemes vienības daļa ~ 13,1 ha platībā tiks atmežota, kas tiks veikta secīgi pirms ieguves darbu uzsākšanas.

Derīgo izrakteņu ieguvei plānots veikt visa gada garumā. Vidējais derīgā izrakteņa ieguves apjoms, atkarībā no pieprasījuma, būs līdz 200 000 m³ gadā.

Smilts ieguvei paredzēts veikt ar atklāto derīgo izrakteņu ieguves paņēmieni, atradnes sagatavošanai un derīgo izrakteņu ieguvei izmantojot buldozerus, ekskavatorus, zemessūcēju un frontālos iekrāvējus. Apauguma novākšanu plānots veikt visā paredzētās darbības platībā, noņemot augsnes segkārtu un novietojot krautnēs ap darbības laukumu, vēlāk noņemto augsnes segkārtu paredzēts izmantot atradnes rekultivācijā malu un nogāžu planēšanā.

Smilts ieguve paredzēta vienā kāplē, ieguvei veicot ar ekskavatoru un frontālo iekrāvēju. Veicot izstrādi zem gruntsūdens līmeņa, paredzēts izmantot divreizējās pārkraušanas metodi, tostarp ar zemessūcēju, izsmelto materiālu vispirms novietojot pagaidu atūdeņošanas krautnē. Kad ūdens no materiāla būs notecējis, smilts tiks krauta automašīnās.

Darbību paredzēts veikt darba dienās, darba laikā, iekļaujoties laika posmā no 07:00 līdz 19:00.

Smilts ieguvei un sagatavošanas darbiem paredzēts izmantot:

- Ekskavators Liebherr 924RSL, vai analogs;
- Ekskavators Liebherr 924HDSI, vai analogs;
- Frontālais iekrāvējs New Holland 270W, vai analogs;
- Frontālais iekrāvējs Liebherr L540, vai analogs;
- Dīzeļģenerators Caterpillar, vai analogs;
- Zemessūknis DragFlow, vai analogs.

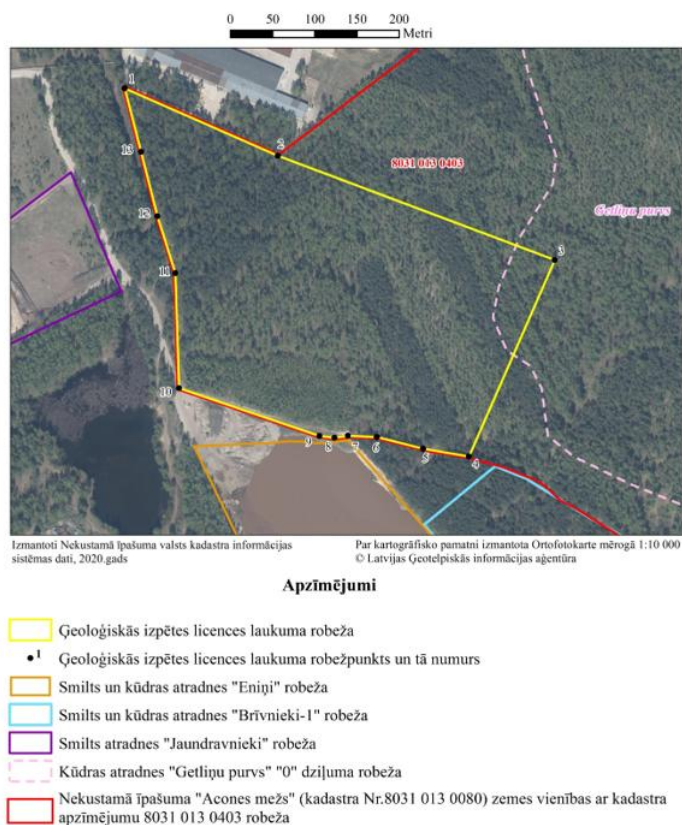
Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

Paredzētajai darbībai, jāsaņem pašvaldības izsniegta bieži sastopamo derīgo izrakteņu atļauja normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Darbības galvenie etapi:

1. Veikts lokālplānojums un stratēģiskais novērtējums;
2. Tika veikta ģeoloģiskā izpēte un akceptēti derīgā izrakteņa krājumi;
3. Valsts vides dienestā saņemta atradnes pase un derīgo izrakteņu ieguves limits;
4. Tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums;
5. Tiks izstrādāts derīgo izrakteņu ieguves projekts;
6. Saskaņā ar projektu, tiks veikta atmežošana un zemes apauguma, auglīgā augsnes slāņa noņemšana, to uzglabājot vaļņos ap ieguvei paredzēto teritoriju;
7. Smilts ieguve paredzēta pakāpeniski, nodrošinot, ka rekultivācija tiks veikta vienlaicīgi ar derīgo izrakteņu ieguvi, izstrādes laukumu sadalot rekultivācijas etapos.;
8. Iegūtā materiāla pakāpeniska izvešana (realizācija);
9. Rekultivācijas darbu nodošana attiecīgai būvvaldes izveidotai komisijai.

2.3. Derīgo izrakteņu atradne "Acones mežs" un tās raksturojums

Atradnes "Acones mežs" ģeoloģisko izpēti 2020. gadā veica SIA "DekoGeoBalts" pēc SIA "Statushouse" pasūtījuma. Ģeoloģiskās izpētes darbiem VVD 2020. gada 18. jūnijā SIA "DekoGeoBalts" izsniedza zemes dziļu izmantošanas licenci CS20ZD0185 (2.3.1. attēls).

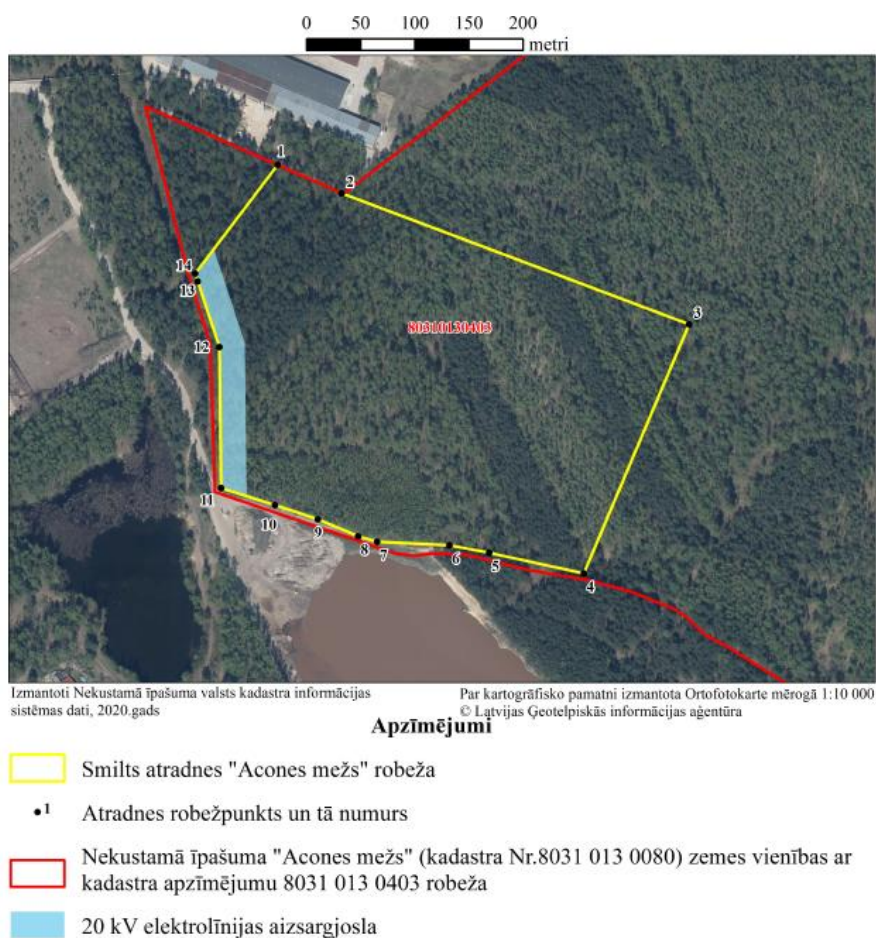
2.3.1. attēls | Perspektīvās smilts atradnes "Acones mežs" ģeoloģiskās izpētes licences laukuma izvietojuma plāns (dzeltenā kontūra)

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

Atradnes izpētītajā laukumā derīgo izrakteni veido dažāda rupjuma smilts materiāls, neskaidri slāņots. Dominē smalkgraudaina, vietām vidējgraudaina smilts. Atsevišķos urbumos izsekojams viegli puteklains, blīvs smilts slānis. Lielākā daļa no urbumos atsegtā derīgā izrakteņa atrodas zem gruntsūdens līmeņa. Derīgo izrakteņu ieguve atradnes teritorijā nav veikta.

Smilts nogulumu izmantojami betona ražošanai, ceļu būvei un ekspluatācijas vajadzībām, betona ražošanā, citiem būvniecības darbiem. Citi derīgie izrakteņi izpēti laikā nebija atklāti.

Izpēti rezultātā atradnē saskaņā ar LVĢMC 2020. gada 23. jūlija Lēmumu, 11,13 ha (2.3.2 attēls) platībā tika akceptēti A kategorijas ģeoloģiski izpētītie smilts krājumi 2182,26 tūkst.m³ apjomā, no tiem 2059,79 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa.

2.3.2. attēls | Smilts atradnes "Acones mežs" izvietojuma plāns

Visā atradnes teritorijā segkārtu veido smilšaina, vietām kūdraina augsne un tās biezums mainās no 0,2 m līdz 0,5 m un vidēji ir 0,3 m.

Derīgā izrakteņa – smilts biezums mainās no 18,8 m līdz 19,8 m un vidēji ir 19,6 m. No kopējiem akceptētajiem smilts krājumiem (2182,26 tūkst.m³) lielākā daļa (2059,79 tūkst.m³) iegul zem gruntsūdens līmeņa.

Derīgā slāņa pamatne izpētes urbumos bija sasniegta tikai urbumos Nr.8 un Nr.10. Paklājošo paslāni veido morēnas mālsmilts, ar grants graudiem, oļiem un dolomīta šķembām (gQ₃ltv) 4-10 m biezumā.

Pamatiežu virsmu zem atradnes veido augšējā devona Pļaviņu-Salaspils ūdens horizontu (D₃pl-slp) karbonātiskas izcelsmes ieži: Salaspils svītas dolomītmerģeļi 1-3 m biezumā, zem tiem Pļaviņu svītas dolomīti ar māla un dolomītmerģeļa starpslāņiem.

Pazemes ūdens (gruntsūdens) līmenis, atkarībā no reljefa, ir konstatēts 1,0 m – 1,6 m zem zemes virsas. Ūdensnesošo slāni veido smilšainie Baltijas ledus ezera nogulumi. Dabisko sezonālo gruntsūdens līmeņa svārstību amplitūda izpētes objekta apkārtnē caurmērā ir ± 0,1 – 0,5 metri un pat vairāk. Pazemes ūdens barošanās notiek no atmosfēras nokrišņu ūdeņiem, plūsmas virziens ir reljefa pazeminājumu virzienā. Virszemes ūdeņi atradnes robežās nav konstatēti.

VVD 2020. gada 24. augustā sagatavoja smilts atradnes "Acones mežs" derīgo izrakteņu ieguves limitu (2. pielikums) un derīgo izrakteņu pasi (3. pielikums). Derīgā izrakteņa ieguves limitā ir iekļauti 100,90 tūkst.m³ smilts krājumu, kas ietilpst 20 kv elektrolinijas aizsargjoslā. Minētajā gaisvadu līnijas aizsargjoslā derīgo izrakteņu nav plānota. Ieguves limita laukums sakrīt ar atradnes laukumu un ir noteikts 11,13 ha platībā.

2.4. Atradnes sagatavošana derīgo izrakteņu ieguvei

Atmežošana

Derīgo izrakteņu ieguve plānota meža zemē, kuru saskaņā ar meža nogabalu raksturojošajiem rādītājiem klāj mežaudzes, līdz ar to pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas būs jāveic teritorijas atmežošana - atmežošanas kompensācijas aprēķins un apmaksa Valsts meža dienestā, koku ciršanas apliecinājuma saņemšana, koku un krūmu ciršana, atcelmošana un sakņu izņemšana.

Precīza atmežojamās teritorijas platība tiks noteikta derīgo izrakteņu ieguves projekta izstrādes laikā, bet provizoriski tā plānota ~ 13,1 ha platībā. Derīgo izrakteņu ieguves veicējs var atmežošanu sadalīt mazākās platībās, pēc saviem ieskatiem. Vienlaikus gar atradnes rietumu robežu tiks atstāta 35 m plata meža josla, kur netiks veikti nekāda veida saimnieciskie darbi.

Atmežošana, tai skaitā, arī atcelmošana tiks veikta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, kā arī ievērojot atbildīgo valsts institūciju izsniegtos tehniskajos noteikumos ietvertās prasības. Valsts meža dienestā ar iesniegumu vēršas meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai to pilnvarota persona, ja mežā plānots veikt derīgo izrakteņu ieguvi. Pamatojums - izstrādāts un ar VVD saskaņots derīgo izrakteņu ieguves projekts. Tādējādi detalizēts atmežošanas process, tajā iesaistītās tehnikas vienības un darbības ar iegūto koksnes un celmu materiālu tiks noteiktas ieguves projektā.

Izrautos celmus nav plānots uzglabāt atradnē, vai nomātā nekustamā īpašuma daļā. Celmu izvešanai tiks noslēgts līgums ar koksnes pārstrādes uzņēmumu, kas tos izvedīs un tālāk jau realizēs, izmantojot siltumenerģijas ražošanai, vai kādam citam mērķim.

Segkārtas noņemšana

Segkārtu ieguves laukumā veido smilšaina, vietām kūdraina augsne. Segkārtu paredzēts noņemt visā ieguves laukumā, izņemot 35 m plato meža joslu gar atradnes rietumu robežu un 20 kv elektrolīnijas aizsargjoslā. Segkārtas noņemšanu paredzēts veikt ar buldozeru, ekskavatoru vai arī frontālo iekrāvēju. Lai mazinātu trokšņu izplatību un ietekmi uz tuvākajām dzīvojamām mājām, augsnes krautnes paredzēts izvietot gar atradnes rietumu un dienvidu robežu, lai veidotu skaņas barjeru. Pēc atradnes izstrādes pabeigšanas, segkārtā tiks izmantota atradnes rekultivācijas darbos. Segkārtas krautnes tiks pārklātas un apzaļumotas, lai novērstu materiāla putēšanas iespējas. To nogāzu slīpums tiks noteikts ieguves projektā, aprēķinot tā, lai novērstu iespējamu nogāzu izskalošanos spēcīgu lietavu laikā.

Robežzīmju nospraušana

Jāveic atļaujas licences laukuma robežzīmju nospraušana dabā atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 21. augusta noteikumu Nr.570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" 50., 53. un 54. punktam. Robežzīmes jā saglabā līdz atradnes rekultivācijas beigām.

Ieguves laukuma robežpunktu nospraušana atvieglo izstrādātāju darbu, lai būtu labi redzamas atkāpes no licences laukuma. Ieguves laukuma robežpunktiem jābūt labi saskatāmiem. Vietās, kur ieguves laukums sakrīt ar licences laukumu, par ieguves laukuma robežzīmi kalpo licences laukuma robežzīme.

Lai nepieļautu nesankcionētu piekļuvi ieguves vietai, pie iebrauktuves ieguves vietā ieteicams uzstādīt slēdzamu barjeru vai vārtus. Papildus drošībai var izmantot vēl citus drošības risinājumus (apsardze, kustību sensori, uzbērums u.c.). Tāpat pie iebrauktuves atradnē, jābūt uzstādītam informatīvajam stendā, kurā norādīta informācija par atradni, izstrādātāju, tai skaitā, kontaktinformācija.

Precīza derīgo izrakteņu ieguves teritorija tiks noteikta pēc ietekmes uz vidi novērtējuma procesa pabeigšanas un darbības akceptēšanas, atbilstoši bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujā noteiktajam un precizēta derīgo izrakteņu ieguves projekta izstrādes procesā, ņemot vērā IVN rezultātus, tai skaitā, institūciju atzinumus un tajos ietvertās prasības, iedzīvotāju rekomendācijas, normatīvajos aktos noteiktās prasības, zemes īpašumam noteiktos apgrūtinājumus (aizsargjoslas).

2.5. Derīgā izrakteņa ieguves tehnoloģijas apraksts

Derīgo izrakteņu ieguve plānota meža zemē, kuru saskaņā ar meža nogabalu raksturojošajiem rādītājiem klāj mežaudzes, līdz ar to pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas būs nepieciešams veikt teritorijas atmežošanu, atcelmošanu un segkārtas (augšnes) noņemšanu.

Atmežošana, tai skaitā, arī atcelmošana tiks veikta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, kā arī ievērojot atbildīgo valsts institūciju izsniegtos tehniskajos noteikumos ietvertās prasības. Ieguvei paredzētajā vietā noņemtā auglīgā augsnes slāņa, jeb segkārtā tiks novietota vaļņos gar atradnes rietumu un dienvidu robežu, lai veidotu skaņas barjeru. Pēc atradnes izstrādes pabeigšanas, segkārtā tiks izmantota atradnes rekultivācijas darbos.

Smilts ieguve paredzēta pakāpeniski, nodrošinot, ka rekultivācija tiks veikta vienlaicīgi ar derīgo izrakteņu ieguvi, izstrādes laukumu sadalot rekultivācijas etapos.

Papildus, vides risku mazināšanai ir atstāta 35 m plata meža teritorijas josla gar rietumu robežu, kas kalpo kā dabiska buferjosla potenciālo trokšņu un putekļu ierobežošanai.

Vietās, kur licences laukuma robeža sakrīt ar zemes īpašuma robežu, ieguves laukumam no īpašuma robežas tiek noteiktas atkāpes vismaz 50 % no izstrādes kāples augstuma. Ieguve elektrolīnijas aizsargjoslā netiek plānota.

Izstrādājot atradni, tās sānu nogāžu slīpums nedrīkst būt stāvāks par 1:1,5 (nogāzes augstums pret nogāzes garumu) virsūdens daļā un 1:2 zem pazemes ūdens līmeņa.

Materiālu paredzēts iegūt (atdalīt no dabīgās vides), rokot ar ekskavatoru līdz tā iespējamajam rakšanas dziļumam zem ūdens līmeņa un dziļāk iegūlošo derīgo materiālu paredzēts iegūt ar zemessūcēju, iegūstot derīgo materiālu līdz paslānim.

Materiāla kraušana/novietošana pēc materiāla izrakšanas: zem ūdens iegūtais materiāls vispirms tiks novietots vai izskalots pagaidu attūdeņošanas kratutnēs materiāla nožūšanai. Pēc tam sauss materiāls tiks krauts automašīnās transportēšanai un realizācijai.

Derīgo izrakteņu ieguve tiks veikta bez gruntsūdeņu atsūkņēšanas vai ūdens novadīšanas ārpus atradnes teritorijas. Materiāls zem gruntsūdens līmeņa tiks rakts no krasta uzreiz līdz maksimālajam dziļumam, pēc tam ar zemessūcēju līdz paslānim. Ieguves zem gruntsūdens līmeņa rezultātā veidosies pagaidu ūdenstilpe. Vietas, kur paredzēts novietot izcelto vai izskaloto materiālu, nepieciešams veidot ar nelielu slīpumu ūdenstilpes virzienā, lai ūdens notecētu atpakaļ ieguves vietā.

Gan derīgo izrakteņu ieguves, gan rekultivācijas vajadzībām, atradnē tiks izveidoti pagaidu ceļi, kuru izvietojums un tehniskais apraksts, tiks attēlots un aprakstīts derīgo izrakteņu ieguves projektā.

Līdzās iebrauktuvei atradnē tiks izvietots tehnikas nodrošinājuma laukums, kur tiks izvietotas arī administratīvais kontainers, pārvietojamā tualete, degvielas uzpildes laukums. Dīzeļdegviela derīgo izrakteņu ieguvē un izmantotās tehnikas darbināšanai uz vietas uzglabāta netiks. Tā tiks pievesta klāt un tehnikas vienību bākās uzpildīta tehnoloģiskajā laukumā, īpaši aprīkotā teritorijā ar pretinfiltrācijas segumu.

Atradnē nav paredzēta materiāla apstrāde. Sadzīves un ražošanas notekūdeņu rašanās nav plānota. Pagaidu ūdenstilpe netiks savienota ar citiem virszemes ūdensobjektiem.

Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas sagatavošana un materiāla ieguve tiks veikta, ievērojot normatīvajos aktos noteikto, kā arī tiks izstrādāts derīgo izrakteņu ieguves projekts, kam nepieciešams saskaņojums atbildīgajās valsts un pašvaldības institūcijās. Tā izstrāde tiks uzsākta pēc IVN procedūras pabeigšanas – atzinuma saņemšanas un pašvaldības akcepta. Derīgo izrakteņu ieguves projektā tiks ņemts vērā VVD sniegtās obligātas prasības, kā arī rekomendācijas, tāpat arī bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujā ietvertās prasības.

Tehnika

Derīgo materiālu paredzēts iegūt, izmantojot frontālo iekrāvēju, ekskavatoru un zemessūcēju.

Atradnes sagatavošanai tiks izmantots buldozers, līdzīgus darbus var veikt arī frontālais iekrāvējs. Derīgo materiālu plānots iegūt ar ekskavatora un/vai frontālā iekrāvēja palīdzību. Ar minētajām tehnikām derīgais materiāls no kāples sienas tiek izrakts un pēc tam ar frontālo iekrāvēju transportēts uz pašizgāzējiem. Materiāli tiks transportēti pa piebraucamajiem ceļiem. Darbu veikšanas nodrošināšanai nepieciešamā tehnika uzskaitīta 2.5.1. tabulā. Derīgo materiālu gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa iegūs ar ekskavatoru ar apgriezto kausu (cik dziļi tas ir iespējams) un/vai frontālo iekrāvēju. Dziļākos derīgā izrakteņa slāņus plānots iegūt, izmantojot zemessūcēju.

Iekārtas	Skaits	Darba stundu skaits diennakts periodos			Atbilstība atmosfēras emisiju standartam
		7:00-19:00	19:00-23:00	23:00-7:00	
Ekskavators Liebherr 924RSL, vai analogs;	1	12	–	–	EURO5, Diesel
Ekskavators Liebherr 924HDSI, vai analogs;	1	12	–	–	EURO5, Diesel
Frontālais iekrāvējs New Holland 270W, vai analogs;	1	12	–	–	EURO5, Diesel
Frontālais iekrāvējs Liebherr L540, vai analogs;	1	12	–	–	EURO5, Diesel
Dīzeļģenerators Caterpillar, vai analogs.	1	12	–	–	EURO5, Diesel

2.5.1. tabula | Plānotās derīgo izrakteņu ieguvei izmantojamās iekārtas un to maksimālie darba laiki diennakts griezumā

Smilts ieguvei zem gruntsūdens līmeņa plānots izmantot arī zemessūcēju. To novieto uz pontona ieguves baseinā, ko ieguves procesā izracis ekskavators. Zemessūcējs turpina smilts ieguvei zem ūdens līdz paslānim, kur ekskavators nevar aizsniegt. Zemessūcēja darbībai tiks izmantots dīzeļģenerators Caterpillar, vai analogs.

Tehnika atbilst Ministru kabineta 2005. gada 27. decembra noteikumu Nr. 1047 "Noteikumi par autoceļiem neparedzētās mobilās tehnikas iekšdedzes motoru radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā", kā arī Ministru kabineta 2017. gada 30. maija noteikumu Nr. 295 "Noteikumi par transportlīdzekļu valsts tehnisko apskati un tehnisko kontroli uz ceļa" prasībām.

Jebkuri darba drošības jautājumi tiks veikti saskaņā ar Darba aizsardzības likumā noteikto, kā arī saistošiem Ministru kabineta noteikumiem. Darbinieki ievēros sniegto instruktāžu darba aizsardzībā un, izmantojot tehniku, tās tehnisko specifikāciju un norādījumus.

Piekļuves un transportēšanas ceļi

Ieguvi plānots uzsākt atradnes dienvidu daļā, izmantojot jau esošo pievedceļu, kas tiek izmantots smilts un kūdras atradņu "Eniņi" un "Brīvnieki-1" izstrādes vajadzībām.

Plānojot derīgo izrakteņu ieguvei atradnē "Acones mežs" netiks mainītas esošās transportlīdzekļu plūsmas un kopējā transporta telpas izmantošana tuvākajā teritorijā. Iegūtā materiāla transportēšana notiks pa esošiem ceļiem – servitūta ceļu, kas ved gar nekustamā īpašuma "Acones mežs" R malu, ceļu, kas pieslēdzas Getliņu ielai, Getliņu ielu un Granīta ielu (valsts vietējais autoceļš V35 "Šķīrotava – Saulrieši") (2.5.2. attēls).

2.5.2. attēls | Smilts atradne "Acones mežs" un derīgo izrakteņu transportēšanas ceļi

Satiksmes intensitāte saglabāsies esošā līmenī, arī tāpēc, ka derīgo izrakteņu ieguvei atradnē "Acones mežs" plānots uzsākt tikai pēc ieguves pabeigšanas atradnē "Brīvnieki-1". Savukārt blakus esošajā smilts-grants un kūdras atradnē "Eniņi", rekultivācijas darbi jau ir uzsākti un derīgo izrakteņu transportēšana no atradnes nenotiek.

Smagā transporta kustība plānota ap vidēji 5 automašīnas stundā ieguves darbu veikšanas laikā. Atkarībā no pieprasījuma ieguves darbi plānoti dienas laikā no plkst. 7:00 līdz 19:00. Materiāla izvešana notiks ar standarta koplietošanas satiksmei paredzētām kravas automašīnām.

Sausā laikā ir iespējama putekļu emisija no smilts transportēšanas. Sagaidāmās ietekmes iespējams novērst, transportējamās kravas apsedzot, tostarp ievērojot atļauto braukšanas ātrumu. Ražošanas un ieguves iekārtas ir marķētas un sertificētas, dzinēji uzstādīti atbilstoši EURO klasei, tāpēc emisijas prognozētas normas robežās.

Transporta un inženiertehniskās apgādes infrastruktūras plānošanai un organizēšanai var tik ieviesti papildus ietekmes uz vidi mazinoši pasākumi, kā, piemēram:

- Nodrošināt ātrumu ierobežojošu zīmju izvietojumu;
- Veikt ielas/ceļa atputeļošanu sausā laika periodā putekļu ierobežošanai;
- Sala periodā nodrošināt ceļa/ielas kaisīšanu ar pretslīdes materiālu.

2.6. Eksploatācijai nepieciešamie infrastruktūras un inženierkomunikācijas objekti

Teritorijā nav plānots izbūvēt jaunus infrastruktūras objektus, esošie objekti nodrošina visas nepieciešamās prasības un vajadzības.

2.7. Atkritumi un to apsaimniekošana

Atkritumu veidošanās vērā ņemamos apjomos netiek paredzēta. Blakusproduktus – zemas kvalitātes derīgos izrakteņus – ir paredzēts izvest no atradnes un pielietot būvniecības darbos vai izvietot pagaidu uzglabāšanas krautnēs gar licences laukuma rietumu un dienvidu robežu, to vēlāk izmantojot rekultivācijas darbos (nogāžu planēšanas, laukumu virsmu piebēršanai).

Atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas likumam, vajadzības gadījumā sadzīves atkritumus, kas veidosies no darbinieku ikdienas vajadzībām, paredzēts nodot uzņēmumam, kas sniedz konkrētos pakalpojumus.

Ražošanas atkritumus, kas var būt arī bīstamie atkritumi, piemēram, no tehnikas vai iekārtu eksploatācijas, paredzēts savākt ar absorbentiem vai naftas produktu absorbējošiem paklājiem un, ja nepieciešams, ielikt speciālā konteinerā īslaicīgai uzglabāšanai, nododot tos uzņēmumam, kas ir ieguvis šādu atkritumu apsaimniekošanas atļauju. Prognozēts, ka šāda veida atkritumi, radīsies minimāli.

Eksploatācijas laikā, noslēdzot līgumu ar attiecīgo pakalpojuma sniedzēju, tiks uzstādītas sausās, pārvietojamās tualetes.

2.8. Alternatīvie tehnoloģiskie risinājumi

Alternatīvas ir atšķirīgi līdzekļi vai paņēmieni paredzēto mērķu sasniegšanai. Alternatīvu izvērtēšana ietekmes uz vidi novērtējuma procesā ir viena no Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra direktīvas 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (kodificētā redakcija) prasībām, kas noteiktas arī likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”. Starp iespējamajām alternatīvām jāizvēlas tās, kas ir pieņemamas jeb tādas, kas ir pamatotas no vides aizsardzības, ekonomiskā un tehniskā viedokļa.

Ņemot vērā, ka no paredzētās darbības vietas atļauts izvest derīgo materiālu tikai pa vienu maršrutu transportēšanas alternatīvas nav lietderīgi novērtēt, jo cits transportēšanas maršruts nav iespējams. Derīgo izrakteņu atradnēm var vērtēt arī tehnoloģiskā laukuma izvietojuma alternatīvu. Ņemot vērā, atradnes platību un paredzēto ieguvu pa etapiem, kā arī paredzēto ieguvu ar zemes sūcēju, nav iespējams atšķirīgs tehnoloģiskā laukuma izvietojums un tādu alternatīvu nav lietderīgi novērtēt.

Derīgo izrakteņu ieguve saistīta ar paaugstinātām putekļu un trokšņa emisijām. Gan putekļu, gan trokšņa izplatību vidē kavē fiziskas barjeras, tai skaitā, augsnes vai segkārtas valnis, ko parasti veido atradnēs. Tāpēc var izvirzīt un novērtēt IVN ziņojumā alternatīvas par augsnes vaļņa izvietojumu ap atradni.

Izvērtējot atradnes "Acones mežs" ģeoloģisko uzbūvi un ģeogrāfisko atrašanās vietu tika izvērtēti 2 alternatīvi risinājumi atradnes izstrādes izvēlei:

1. Alternatīvais risinājums (A) - lai mazinātu trokšņu, putekļu izplatību un ietekmi uz tuvākajām dzīvojamām mājām, noņemto segkārtu novietot gar atradnes rietumu un dienvidu robežu (apdzīvoto vietu pusē), lai veidotu dabisku barjeru/ aizsargvalni.
2. Alternatīvais risinājums (B) - noņemto segkārtu uzglabāt krautnēs atradnē, vai pieguļošajā teritorijā, neveidojot vaļņus gar atradnes robežu;

Īstenojot pirmo (A) alternatīvo risinājumu, tiek dabiski ierobežoti iespējamie trokšņa un putekļu izplatības riski.

Īstenojot otro (B) alternatīvo risinājumu pastāv lielāks trokšņa un putekļu piesārņojuma risks atradnē un tās tuvumā. Rezultātā var tikt saņemtas apkārtējo iedzīvotāju sūdzības par paredzētās darbības realizāciju.

Neviens no alternatīvajiem variantiem nav pretrunā Salaspils novada domes 2022. gada 15. decembrī apstiprinātajam lokālpilnvarojumam kā Salaspils novada teritorijas plānojuma grozījumi nekustamā īpašuma „Acones mežs” teritorijas daļā. Lokālpilnvarojums paredz arī meža joslas saglabāšanu gar rietumu robežu, kas kalpos kā dabiska buferjosla.

2.9. Teritorijas rekultivācija

Izstrādāto smilts atradni "Acones mežs" plānots rekultivēt, teritoriju apmežojot. Derīgo izrakteņu ieguves procesā izveidojusies ūdenstilpe tiks aizbērtā ar normatīvajiem aktiem atbilstošu materiālu, kas ir inerts* – inerti grunti un inerti materiāli. Pievesto materiālu paredzēts sablīvēt pa slāņiem, tādējādi novēršot iespējamu grunts sēšanos. Tāpat tiks izvērtēta inerta materiāla izvēle augšējiem slāņiem, lai nodrošinātu atradnes rekultivāciju to apmežojot.

** Inerts materiāls vai grunts, fizikāli vai ķīmiski nereaģē, bioloģiski nesadalās vai kaitīgi neiedarbojas uz citām vielām, kas ar to saskarās un tādējādi neizraisa vides piesārņojumu un nekaitē cilvēku veselībai.*

Tiks nodrošināta rekultivācijai ievestā materiāla precīza uzskaitē un materiāla kvalitāti un izcelsmi apliecinošo dokumentu (piemēram, testēšanas pārskatu, atbilstības deklarāciju u.c.) pārbaude, uzglabāšana un uzrādīšana uzraugošajām iestādēm pēc pieprasījuma. Gadījumā, ja pieberamā materiāla kvalitāte un izcelsme nebūs zināma, pirms tā iespējamās izmantošanas rekultivācijai, tiks veikta materiāla grunts kvalitātes normatīvu testēšana akreditētā laboratorijā,

tādējādi pārbaudot, vai materiāls atbilst Ministru kabineta 2005. gada 25. oktobra noteikumu Nr. 804 "Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem" prasībām.

Aizbērtā teritorija tiks izlīdzināta, pārējās ietekmētās teritorijas tiks izlīdzinātas un sakārtotas. Ieguves infrastruktūras objekti tiks demontēti (licences laukuma robežstabi, barjera, zīmes, u.c.).

Visas sauszemes teritorijas ieguves laukumā tiks noklātas ar 0,4 - 0,5 m augsnes materiālu no rekultivācijai sastumtajiem augsnes vaļņiem. Pēc augsnes ieklāšanas un izlīdzināšanas teritorija tiks apmežota.

Rekultivācija tiks veikta vienlaicīgi ar derīgo izrakteņu ieguvē, to sadalot rekultivācijas etapos. Pirms rekultivācijas uzsākšanas konkrētajā atradnes laukumā, tas tiks ģeodēziski uzmērīts.

Pabeigtie rekultivācijas darbi jānodod attiecīgai būvvaldes izveidotai komisijai, sastādot aktu par derīgo izrakteņu ieguves vietas rekultivāciju.

Atradnes rekultivācijai drīkst izmantot vienīgi tādas būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, kas atbilst Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumu Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" 7. punktā minētajām prasībām un 1. pielikumā minētajām atkritumu klasēm. Paredzēts un atļauts izmantot būvniecības atkritumus atbilstoši klasifikācijai Būvniecība un būvju nojaukšana:

- 170101 Betons;
- 170102 Ķieģeļi;
- 170103 Flīzes, kārneņi un keramika;
- 170107 Betona ķieģeļu, dakstiņu, keramikas maisījumi, kuri neatbilst 170106 klasei,
- 170302 Asfaltu saturoši maisījumi, kuri neatbilst 170301 klasei;
- 191209 Minerāli (piemēram, smiltis, akmeņi).

Inertu būvniecības atkritumu izmantošana kā otrreizējs resurss ir aprites ekonomikas pamatprincips un atbilst normatīvo aktu prasībām. Tā vietā, lai inertie atkritumi nonāktu poligonā, tos var izmantot atradņu rekultivācijā, aizstājot dabiskos materiālus.

Analogus rekultivācijas veidus izmanto arī blakus atradnēs "Ciņi" un "Lieldimdas". Rekultivācijas veids ir saskaņots ar VVD un pašvaldību, un šobrīd jau tiek realizēts atradnē "Ciņi".

Detalizēts rekultivācijas procesa apraksts tiks iekļauts derīgo izrakteņu ieguves projektā, kas tiks iesniegts saskaņošanai VVD.

Pēc rekultivācijas pabeigšanas rekultivētā teritorija tiks uzraudzīta, lai novērstu invazīvo augu sugu ieviešanos un izplatīšanos. Īpaša uzmanība tiks pievērsta atradnē un tai piegulošajā teritorijā jau konstatētajai sīkziedu spriganei *Impatiens parviflora*, ošlapu kļavai *Acer negundo*, kaprifoliju vītenšausserdim *Lonicera caprifolium* un citām līdzīgām sugām. Tāpat invazīvo sugu izplatīšanās risks tiks vērtēts saistībā ar rekultivācijā izmantoto ievesto materiālu

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē “Acones mežs”
īpašumā “Acones mežs”, Salaspils pagastā, Salaspils novadā

3. VIDES STĀVOKĻA NOVĒRTĒJUMS DARBĪBAS VIETĀ UN TĀS APKĀRTNĒ

3.1. Paredzētās darbības un tai piegulošās teritorijas raksturojums

Smilts atradne “Acones mežs” atrodas SIA “Statushouse” nomātā nekustamais īpašums “Acones mežs” (kadastra Nr.8031 013 0080) zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 8031 013 0403 daļā ~ 14,28 ha platībā. Zemes vienības daļa tiek iznomāta no SIA “Rīgas meži”.

Paredzētās darbības teritorija atrodas Salaspils novada rietumu malā, pavisam netālu no Ropažu novada austrumu robežas (3.1.1. attēls). Tuvākie ciemi un mazciemi ir Rumbula, Acone, Rūķīši, Mežezeri un Silābieži.

Paredzētās darbības teritorijas reljefs līdzens, to klāj dažāda tipa mežs. Rietumu malā dominē priežu audzes, savukārt centrālajā un austrumu – dažāda vecuma bērzu audzes. Blakus esošās teritorijas jau tiek izmantotas derīgo izrakteņu ieguvei. Atradnes “Acones mežs” laukums daļēji pārklājas ar kūdras atradnes “Getliņu purvs” “0” dziļuma robežas izplatības laukumu.

3.1.1. attēls | Atradnes “Acones mežs” novietojums

Ziemeļu pusē paredzētās darbības teritorija robežojas ar nolikta apbūves teritoriju, kurā atrodas divi lieli uzņēmumi, kas nodarbojas ar mēbeļu un kokmateriālu ražošanu, apstrādi un tirdzniecību.

Rietumu pusē paredzētās darbības teritorija robežojas ar pašvaldības ceļa zemesgabalu un 20 kv elektrolinijas aizsargjoslu, kurā derīgo izrakteņu ieguve nav plānota. No minētā ceļa iespējams piekļūt nekustamajam īpašumam “Acones mežs” un atradnei. Teritorijas novietojums pie ceļiem ir priekšnoteikums materiāla izvešanai un ekonomiski pamatots, jo nav

tālas transportēšanas izmaksas. Apmēram 100 m attālumā atrodas atradne "Jaundravnieki", kurā derīgo izrakteņu ieguve nenotiek un nav spēkā esošas zemes dzīļu izmantošanas licences derīgo izrakteņu ieguvei.

Uz austrumiem no paredzētās darbības teritorijas īpašumā "Acones mežs" ir plaša meža teritorija. Atbilstoši Dabas datu pārvaldības sistēmas "OZOLS" datiem, ārpus atradnes austrumu robežas reģistrētas smaržīgās naktsvijoles (*Platanthera bifolia*) dzīvotnes, kas derīgo izrakteņu ieguves laikā netiks skartas. Aptuveni 650 m uz austrumiem ir mikroliegums, kas izveidots ūpja (*Bubo bubo*) sugas aizsardzībai, kā arī reģistrēts īpaši aizsargājams biotops – mežainas piejūras kāpas.

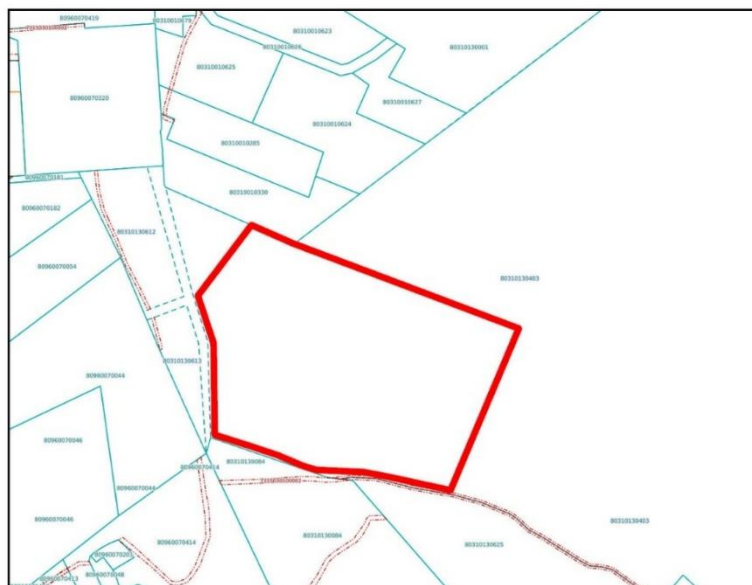
Dienvidu pusē no paredzētās darbības teritorijas ir meža zeme un derīgo izrakteņu teritorija, kurā atrodas atradnes "Eniņi", "Jaunšķelti", "Brīvniece-1" un "Lejasbrīvniece". Savukārt dienvidaustrumos atradne robežojas ar īpaši aizsargājamu biotopu – mežainas piejūras kāpas. Vairāk kā 500 m uz dienvidaustrumiem atrodas kūdras atradne "Getliņu purvs". Vairāk kā 1 kilometra attālumā uz dienvidrietumiem atrodas sadzīves atkritumu izgāztuve "Getliņi".

Paredzētās darbības teritorijas tuvumā sabiedrisko ēku nav. Tuvākā kapsēta ir apmēram 2,3 km uz ziemeļrietumiem no paredzētās darbības teritorijas - privātā kapsēta "Irbes".

Tuvākais kultūras piemineklis atrodas vairāk, kā 3,5 km attālumā – valsts nozīmes kultūras piemineklis "Skulptūru ansamblis" (aizsardzības N. 9203). Atradne neskar kultūras pieminekļa aizsargjoslu.

3.2. Tuvākās dzīvojamās ēkas

SIA "Statushouse" nomātā nekustamais īpašums "Acones mežs" zemes vienības ar kadastra apzīmējumu daļa robežojas ar 5 zemes īpašumiem, kuru īpašnieki ir fiziskas personas. Nevienā no šiem īpašumiem neatrodas dzīvojamā apbūve. Tās ir rūpnieciskās apbūves un meža zemes, derīgo izrakteņu ieguves vietas un pašvaldības ceļa zemesgabals (3.2.1. attēls).

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

Apzīmējumi

3.2.1. attēls | Atradnes "Acones mežs" pieguļošie un apkārt esošie zemes īpašumi (Valsts zemes dienesta kadastrs.lv dati)

Saskaņā ar www.kadastrs.lv un Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras topogrāfisko karti (kartes.lgia.lgov.lv) paredzētās darbības teritorijai tuvākās dzīvojamās mājas norādītas 3.2.2. tabulā.

Īpašuma nosaukums	Kadastra numurs	Dzīvojamās mājas attālums līdz Paredzētās darbības teritorijai, m
"Jaunjurkas", Stopiņu pag., Ropažu nov.	80960070098	560 m
"Kauliņi", Stopiņu pag., Ropažu nov.	80960070054	520 m
"Dravnieki", Stopiņu pag., Ropažu nov.	80960070045	400 m
"Vecdravnieki", Stopiņu pag., Ropažu nov.	80960070315	515 m
"Mazdravnieki", Stopiņu pag., Ropažu nov.	80960070316	490 m
"Robežnieki", Stopiņu pag., Ropažu nov.	80960070201	220 m
"Straumēni", Stopiņu pag., Ropažu nov.	80960070074	422 m
"Mežsproģi", Stopiņu pag., Ropažu nov.	80960070369, zemes vienība ar kadastra apz. 80960070388	447 m
"Sproģi", Stopiņu pag., Ropažu nov.	80960070075, zemes vienība ar kadastra apz. 80960070282	487 m
Bitenieku iela 30 Stopiņu pag., Ropažu nov.	80960070386, zemes vienība ar kadastra apz. 80960070075	550 m
"Sproģi-2", Stopiņu pag., Ropažu nov.	80310130081	470 m

3.2.2. tabula | Paredzētās darbības teritorijai tuvākās dzīvojamās mājas

Saskaņā ar www.kadastrs.lv un Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras topogrāfisko karti tuvākās dzīvojamās mājas derīgā materiāla transportēšanas maršrutam pa Getliņu ielu norādītas 3.2.3. tabulā.

Īpašuma nosaukums	Kadastra numurs	Dzīvojamās mājas attālums līdz Paredzētās darbības teritorijai, m
"Veskes", Stopiņu pag., Ropažu nov.	80960070090, zemes vienība ar kadastra apz. 80960070090	615 m

3.2.3. tabula | Tuvākā dzīvojamā māja derīgā materiāla transportēšanas maršrutam

3.3. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums

Meteoroloģisko un klimatisko apstākļu raksturošanai izmantoti ilggadīgie novērojumu dati no tuvākās LVĢMC meteoroloģiskās novērojumu stacijas "Rīga", kas atrodas aptuveni 10 km uz ziemeļrietumiem no paredzētās darbības vietas.

Gaisa temperatūras absolūtais maksimums meteoroloģiskajā stacijā "Rīga" novērots jūlijā, un tie ir +34,5 grādi, taču absolūtais minimums gaisa temperatūrai reģistrēts februārī -34,9°C. Gada vidējā gaisa temperatūra meteoroloģiskajā stacijā "Rīga" ir +7,6°C. Ziemas mēnešos vidējā gaisa temperatūra janvārī un februārī ir -2,2°C. Siltākie mēneši vasaras sezonā ir jūlijs un augusts. Jūlijā vidējā gaisa temperatūra ir +18,9°C un augustā 17,9°C. Gada vidējais relatīvais diennakts mitrums meteoroloģiskajā stacijā "Rīga" ir 76%. Zemākais relatīvais mitrums ir aprīlī (65%).

3.4. Ģeoloģiskā uzbūve atradnes teritorijā un apkaimē

Pēc ģeomorfoloģiskā iedalījuma atradne un pieguļošā teritorija atrodas Ropažu līdzenuma rietumu daļā un raksturojas ar līdzenu reljefu. Zemes virsas absolūtās atzīmes atrodas 9-11 m augstumā virs jūras līmeņa. Teritorija ietilpst Baltijas ledus ezera glaciolimnisko nogulumu izplatības areālā. Kopumā kvartāra nogulumu biezums Ropažu līdzenuma lielākajā daļā reti pārsniedz 40 m, bet senajos ielejveidīgajos pazeminājumos to biezums sasniedz 80-100 m. Atradnes apkaimē kvartāra nogulumu biezums ir līdz 20-22 m biezs (skat. 3.4.1. attēls).

Atradnes virspusē iegul un segkārtu veido:

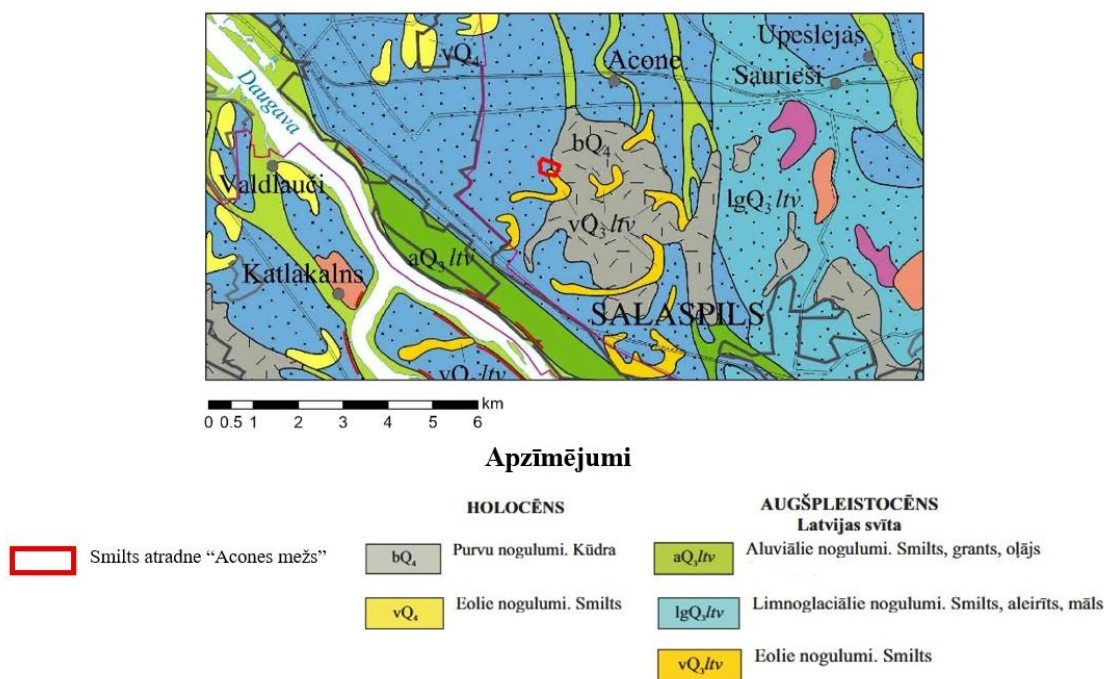
- Eluviālie nogulumi (bQ₄) – smilšaina, vietām kūdraina augsne ar vidējo biezumu 0,3 m. Augsne ir vāji humusēta, vietām smilšaina, ir izplatīta lielākajā daļā teritorijas.

Dziļāk iegul nogulumi, kas veido derīgo izrakteņu slāņkopu:

- Eolie jeb vēja ietekmes radītie nogulumi (vQ₄), veido smalkas līdz vidēji rupjas smilts. Eolie nogulumi sastopami zem eluviālajiem nogulumiem. Eolu nogulumu biezums atradnē un tās apkārtnē mainās no 20 līdz 22 m.
- Augšpleistocēna nogulumi (VQ₃ltv) jeb kvartāra nogulumi, kas veidojušies ledāja kušanas ūdeņu, straumju un ezera baseinu darbības rezultātā un kuru veido morēnas, smilts un grants. Atradnes teritorijā iegul zem eluviālajiem nogulumiem.

Zemkvatāra virsmā iegul augšdevona Pļaviņu svītas dolomīti vai Salaspils svītas nogulumieži – dolomītmerģeļi, merģeļi, māli.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

3.4.1. attēls | Kvartāra nogulumu karte (izkopējums Latvijas ģeoloģiskās kartes M 1:200 000)

Atradnes tuvumā atrodas izpētītās smilts atradnes "Jaundravnieki", "Eniņi", "Jaunšķelti" un "Brīvnīki-1" un "Lejasbrīvnīki" un šo atradņu ģeoloģiskā uzbūve ir līdzīga atradnei "Acones mežs". Savukārt austrumu daļā, atradnes teritoriju šķērso kūdras purva "Getliņu purvs" "0" dziļuma robeža.

Atradnes inženierģeoloģiskie apstākļi

Pašreizējo ģeoloģisko procesu intensitāte atradnes apkārtnē ir maza. Smilts slāņkopa kuras sastāvā dominē dažādgraudaina, pārsvarā smalka līdz vidējgraudaina smilts, kas var būt raksturojama ar blīvumu irdenā stāvoklī vidēji $1,55 \text{ kg/cm}^3$, irdenības koeficientu $1,13 - 1,15$, nogāzes leņķi vidēji 35° . Ņemot vērā augstāk minēto, sagaidāmi relatīvi vienkārši atradnes inženierģeoloģiskie apstākļi. Vājas gruntnis, kas būtu raksturojamas ar lielu saspiežamību un zemu nestspēju izdalītajā atradnes laukumā nav sagaidāmas.

Paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabalu raksturojums

Par paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabaliem uzskatāmas atradnes nogāzes, kas izveidojas derīgo izrakteņu ieguves laikā. Tādēļ, lai mazinātu ģeoloģiskos riskus, izstrādājot atradnes derīgo izrakteņu ieguves projektu, tiks noteikts nogāžu slīpuma izveidošanas koeficients, kas nodrošina nogāzes stabilitāti. Dabiskas nogāzes slīpuma leņķis smilts materiālam parasti ir no $32-40^\circ$. Pēc atradnes izstrādes, teritoriju plānots aizbērt un apmežot, tādēļ bīstamu nogāžu izveidošanās nav iespējama.

Mūsdienu ģeoloģiskie procesi

Mūsdienu eksogēnos procesus un to intensitāti ietekmē vairāki faktori – klimatiskie apstākļi, hidroģeoloģiskie un hidroģeoloģiskie, reljefa un ģeoloģiskās uzbūves īpatnības, palielinās arī antropogēnā ietekme. Latvijā no mūsdienu ģeoloģiskajiem procesiem Latvijā izplatīta upju erozija un pārpurvošanās. Neviens no šiem eksogēnajiem ģeoloģiskajiem procesiem nenotiek

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

paredzētās darbības teritorijā. Pārpurvošanās procesi atradnes teritorijā nenotiek, jo virskārtu viedo nogulumi ar labām filtrācijas īpašībām. Endogēnie ģeoloģiskie procesi atradnes teritorijā nav konstatēti.

3.5. Hidroloģisko apstākļu raksturojums atradnes teritorijā un apkaimē

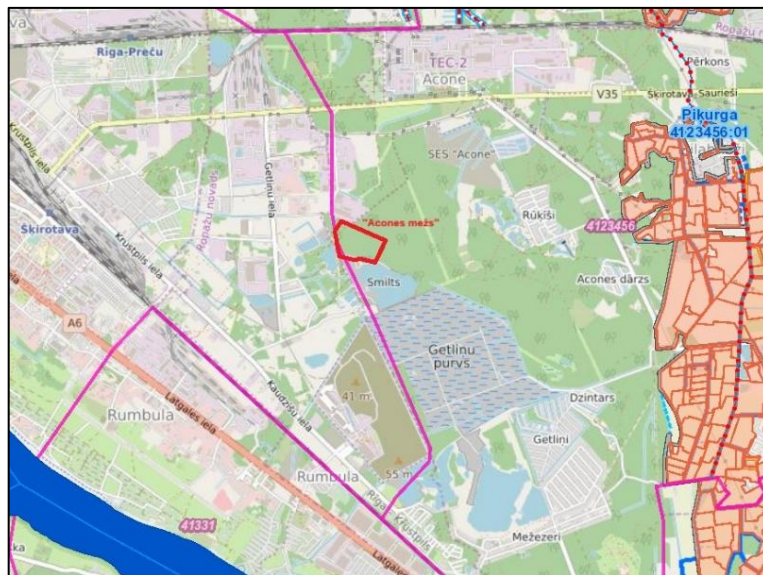
Paredzētās darbības teritorija atrodas aptuveni 3 km attālumā no Daugavas, kas ieplūst Rīgas jūras līcī (attēls 3.5.1.). Atradne "Acones mežs" ietilpst Daugavas upju baseina apgabalā, ūdensobjektā D571 Piķurga. Ūdensobjekta un sateces baseina platība ir 45,82 km². Upe ietek Juglas ezerā. Atbilstoši Daugavas upju baseina apsaimniekošanas plāna ūdensobjektu aprakstam lielākās apdzīvotās vietas Piķurgas ūdensobjekta krastos ir Silabrieži, Vālodzes, Ulbroka un Dreiliņi, kurām iespējama ietekme uz ūdensobjektu. Būtiska ir Ulbrokas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu ietekme uz Piķurgu un tālāk uz Juglas ezeru. Vidustecē upe tek cauri Ulbrokas dzirnavu ezeram. Identificētas 6 potenciāli piesārņotas vai piesārņotas vietas, taču tās uzskatāmas par nebūtiskām, jo ir saistītas ar lokālu grunts un gruntsūdeņu piesārņojumu ar naftas produktiem un organiskajām vielām.

3.5.1. attēls | Hidroloģiskā situācija paredzētās darbības apkārtnē

Atbilstoši Meliorācijas kadastra informācijas sistēmas datiem Paredzētās darbības teritorijā nav izveidota meliorācijas notekgrāvju sistēma (3.5.2. attēls). Apmēram 2 km uz rietumiem no atradnes plašā teritorijā ir ierīkotas drenu sistēmas.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

3.5.2. attēls | Atradne "Acones mežs" un apkārtnes meliorācijas objekti (meliorācijas kadastra izdruka, avots www.melioracija.lv)

Tuvākā ūdenstilpe no paredzētās darbības teritorijas atrodas nepilnu 100 m attālumā uz dienvidiem, kas izveidojusies atradņu "Eniņi", "Jaunšķelti", "Brīvnieki-1" un "Lejasbrīvnieki" izstrādes rezultātā. Atbilstoši minēto atradņu derīgo izrakteņu projektu informācijai, pēc atradņu izstrādes, ūdenstilpi plānots aizbērt. Aptuveni 200 m attālumā uz rietumiem no atradnes "Acones mežs" atrodas vēl viena ūdenstilpe, kas izveidojusies atradnes "Jaundravnieki" izstrādes rezultātā. Gandrīz 500 m attālumā uz DA atrodas kūdras atradne "Getliņu purvs" ar kūdras izstrādei izveidotu kartu grāvju un kontūrgrāvju sistēmu.

Paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē nav applūstošu teritoriju.

Tuvākajās atradnēs derīgie izrakteņi tiek iegūti gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa, neveicot mākslīgu gruntsūdens līmeņa pazemināšanu (atsūkņēšanu, novadišanu), līdz ar ko derīgo izrakteņu ieguve neietekmē apkārtnē esošo virszemes ūdensobjektu hidroloģisko režīmu. Nav prognozējama ietekme arī atradnes "Acones mežs" izstrādes procesā. Tāpat virszemes ūdensobjektu kvalitāte un režīms netiks ietekmēti atradnes rekultivācijas laikā un pēc tās rekultivācijas.

3.6. Hidroģeoloģisko apstākļu raksturojums atradnes teritorijā un apkaimē

Pazemes ūdens (gruntsūdens) līmenis paredzētās darbības apkārtnē, atkarībā no reljefa, ir konstatēts 1,0 m – 1,6 m zem zemes virsas. Ūdensnesošo slāni veido smilšainie Baltijas ledus ezera nogulumi. Dabisko sezonālo gruntsūdens līmeņa svārstību amplitūda apkārtnē caurmērā ir $\pm 0,1 - 0,5$ metri un pat vairāk. Pazemes ūdens barošanās notiek no atmosfēras nokrišņu ūdeņiem, plūsmas virziens ir reljefa pazeminājumu virzienā.

Paredzētās darbības un tai piegulošās teritorijas hidroģeoloģiskie apstākļi ir samērā vienkārši. Paredzētā darbība skar un var ietekmēt tikai Kvartāra gruntsūdens horizontu.

Apkārtējā teritorijā pazemes ūdens ieguvei pārsvarā izmanto Gaujas ūdens horizontus, retākos gadījumos Pļaviņu ūdens horizontu. Paredzētās darbības apkārtnē Pļaviņu ūdens horizonts

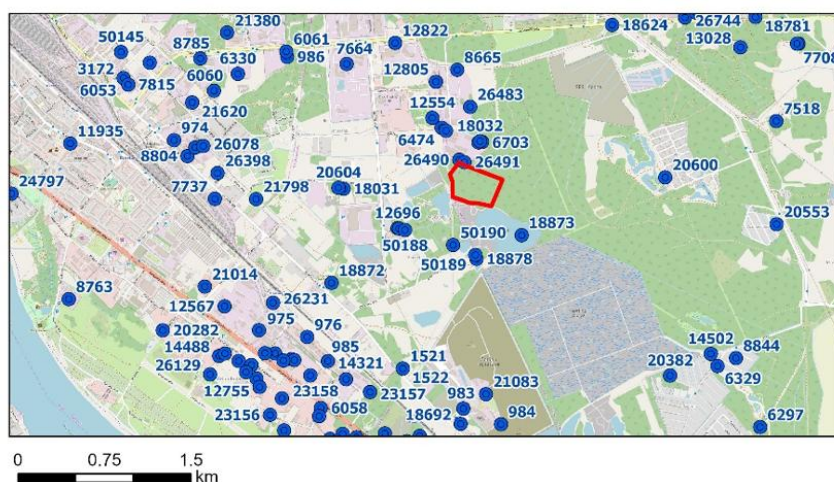
Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

vidēji sākas 26 m dziļumā no zemes virsmas, savukārt Gaujas ūdens horizonts iegūļ vidēji 76 m dziļumā no zemes virsmas. Apkārtējās teritorijas hidroģeoloģiskā uzbūve un informācija par to apskatāma 3.6.1. tabulā.

Ūdens horizonta nosaukums	Ģeoloģiskais indekss	Aptuvenais biezums	Litoloģiskais sastāvs
Kvartārs jeb gruntsūdeņi	Q	14 - 19 m	Smilts, smilts-grants, morēnas smilšmāls un mālsmilts
Salaspils ūdens horizonts	D ₃ slp	3 - 7 m	Dolomītmerģelis
Pļaviņu ūdens horizonts	D ₃ pl	14 - 18 m	Dolomīts ar merģeļa un māla starpkārtām, plaisains dolomīts, dolomītmerģelis,
Amatas ūdens horizonts	D ₃ am	24 - 28 m	Smilšakmens smalkgraudains, vāji cementēts ar māla un aleirolīta starpkārtām
Gaujas ūdens horizonts	D ₃ gļ	180-210 m	Smilšakmens vidēji graudains ar māla un aleirolīta starpkārtām

3.6.1. tabula | Paredzētās darbības teritorijas hidroģeoloģiskā uzbūve

Paredzētās darbības teritorijā un tai tieši piegulošajos zemes īpašumos nav viensētas vai dzīvojamās mājas, kurās būtu ierīkoti ūdens ieguves urbumi vai grodu akas. Tuvākais ierīkotais dziļurbums paredzētās darbības vietai ir apmēram 23 m attālumā uz ziemeļiem (3.6.2. attēls) - urbumi DB Nr. 26490 (110 m dziļš) un DB Nr. 26491 (84 m dziļš), kuri ierīkoti Gaujas ūdens horizontā. Minētie urbumi ierīkoti blakus esošo industriālo objektu ūdensapgādei.

Apzīmējumi

Smilts atradne "Acones mežs"

Ūdens ieguves urbums un tā DB Nr.

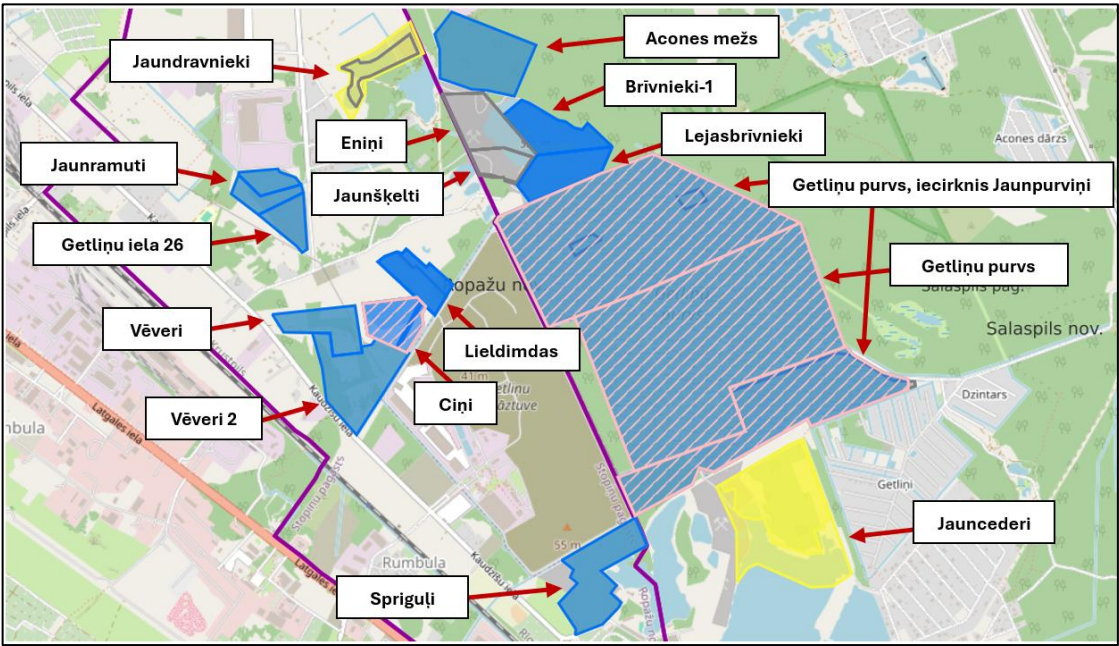
3.6.2. attēls | Paredzētās darbības vietas apkārtnē izvietotie ūdens ieguves urbumi

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē “Acones mežs”
īpašumā “Acones mežs”, Salaspils pagastā, Salaspils novadā

Viens no seklākajiem urbumiem atrodas 290 m attālumā uz ZR no paredzētās darbības vietas – urbums DB Nr.22189 (27 m dziļš) un ierīkots Pļaviņu ūdens horizontā. Ņemot vērā to, ka ūdens ieguvei visos trīs urbumos tiek izmantots Gaujas vai Pļaviņu ūdens horizonts, kā arī paredzētā darbība plānota bez mākslīgas gruntsūdens līmeņa pazemināšanas, nav prognozējama derīgo izrakteņu smilts ieguves ietekme uz minēto ūdens horizontu ūdens resursiem, kvalitāti vai hidroģeoloģisko režīmu.

3.7. Citas derīgo izrakteņu atradnes paredzētās darbības teritorijas apkārtnē

Paredzētās darbības tiešā tuvumā atrodas vairākas citas derīgo izrakteņu atradnes (3.7.1. attēls). Dienvidu pusē paredzētās darbības vieta robežojas ar derīgo izrakteņu teritoriju, kurā atrodas atradnes “Eniņi”, “Jaunšķelti”, “Brīvnieki-1” un “Lejasbrīvnieki”.

3.7.1. attēls | Atradnes “Acones mežs” izvietojums un blakus esošās derīgo izrakteņu atradnes (LVĢMC)

Tabulā 3.7.2. ir apkopota informācija no Zemes dziļu informācijas sistēmas un citiem informācijas avotiem par tuvumā esošo atradņu attālumu no paredzētās darbības vietas, platību, atļauju/licenču informāciju, krājumiem un aktuālo atradņu statusu.

Nr. p.k.	Atradne un ieguvējs	Derīgais izrakteņis	Attālums no atradnes “Acones mežs”	Platība, tūkst. m²	Atļaujas/licences derīguma termiņš	Atlikušie limita krājumi (smilts tūkst. m³, kūdra tūkst.t)	Ieguves apjoms 2024. gadā tūkst.m³/tūkst.t	Piezīmes
1.	“Eniņi” SIA “City Sand”	Kūdra, smilts	12 m	124	Nav derīgu atļauju	Smilts – 622.75 (2018. gads) Kūdra – 0 (2018. gads)	0	Ieguve pārtraukta, notiek rekultivācija

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs"
īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

2.	"Brīvnīeki-1" SIA "City Sand"	Kūdra, smilts	35 m	59	08.12.2016.- 07.07.2041.	Smilts - 422.183 Kūdra - 1.496	Smilts - 17.514 Kūdra - 0	leguve atradnē "Acones mežs" tiks uzsākta tikai pēc ieguves pabeigšanas atradnē "Brīvnīeki-1"
3.	"Lejasbrīvnīeki i" SIA "Bal-kom"	Kūdra, smilts	285 m	58	08.12.2016.- 30.11.2040.	Smilts - 465.157 (2024. gads) Kūdra - 7.47 (2024. gads)	0	leguve pārtraukta, notiek rekultivācija
4.	"Jaunšķelti" SIA "Bal-kom"	Smilts	235 m	31,3	Nav derīgu atļauju	253,69 (2018. gads)	0	leguve pārtraukta, notiek rekultivācija
5.	"Jaundravnieki " SIA "Viedā Zeme"	Smilts	100 m	28	Nav derīgu atļauju	232.96 (2021. gads)	0	leguve pārtraukta
6.	"Getliņu purvs", iecirknis Jaunpurviņi SIA "FLORABALT SIA"	Kūdra	470 m	814	21.01.2015.- 01.06.2029.	287.67	-3.93	
7.	"Getliņu purvs" SIA "FLORABALT SIA"	Kūdra	1 km	717	22.10.2003.- 21.10.2078.	225.10	-5.05	
8.	"Jaunramuti" SIA "Manet"	Smilts	785 m	43	11.01.2023.- 25.01.2047.	266.04	0	Piemērots IVN
9.	"Getliņu iela 26" SIA "Manet"	Smilts	795 m	29	11.01.2023.- 25.01.2047.	266.04	0	Piemērots IVN
10.	"Lieldimdas" SIA "CIŅI RSGA"	Smilts	770 m	43	09.05.2023.- 24.05.2047.	326.45	-88.21	IVSI
11.	"Ciņi" SIA "RSGA"	Smilts	970 m	49	23.09.2011.- 31.12.2025.	21.61 (2018. gads)	0	leguves darbi ir pabeigti
12.	"Vēveri" SIA "RSGA Nī"	Smilts	1,1 km	49	17.03.2025.- 14.05.2049.	741.52	-	IVSI
13.	"Vēveri 2" SIA "VĒVERI RSGA"	Smilts	1,2 km	99	Nav derīgu atļauju	1469.87	-	I 12.11.2025. saņemts atzinums par IVN ziņojumu
14.	"Sprigulī" SIA "SPRIGUĻI RSGA"	Smilts	2,2 km	94	23.04.2018.- 06.09.2041.	675.368 (2023. gads)		leguves darbi pabeigti
15.	"Jauncederi" SIA "Lamat VZ"	Kūdra, smilts	2,2 km	244	Nav derīgu atļauju	-	-	leguve pārtraukta. Tiek veikts IVN

3.7.2. tabula | Zemes dzīļu informācijas sistēmas dati par atradnes "Acones mežs" apkārtņē esošajām atradnēm

Paredzētā darbības summārā ietekme netiks vērtēta ar atradnēm, kas atrodas tālāk kā 2 km no paredzētās darbības vietas, kā arī ar atradnēm, kurās nenotiek ieguve (nav spēkā esošas dokumentācijas, notiek/ir veikta rekultivācija). Tāpat darbība netiks vērtēta summāri ar kūdras atradni "Getliņu purvs", jo atradnē tiek iegūta kūdra (nevis smilts). Turklāt mobilie gaisa piesārņojuma emisijas avoti (smagās kravas automašīnas, kas izved kūdras no atradnes) jau ir iekļauti fona piesārņojuma datos.

3.8. Teritorijas dabas vērtības un bioloģiskā daudzveidība

Paredzētās darbības vietas reljefs līdzens, to klāj dažāda tipa mežs. Rietumu malā dominē priežu audzes, savukārt centrālajā un austrumu – dažāda vecuma bērzu audzes. Pēc tipoloģijas pārstāvēti sausieņu meža tipi – lāns un damaksnis. Mežaudzes vecums dažāds, pārsvarā sastopamas vidēja vecuma kokaudzes, dienvidrietumu daļā, pēc meža izciršanas, atjaunojusies blīva bērzu jaunaudze. Ziemeļu daļā izveidojies biezs krūmu stāvs, vietām konstatēti plaši mežacūku rakumi. Meža platību šķērso vairāki meža ceļi.

Atbilstoši DDPS "Ozols" datiem, paredzētās darbības vietai tuvākā īpaši aizsargājamā un NATURA 2000 teritorija ir dabas parks "Dolessala", kas atrodas aptuveni 3,8 km attālumā. Tuvākais mikroliegums, kas izveidots putnu sugas aizsardzībai, atrodas aptuveni 690 m attālumā. Tuvākais aizsargājamais biotops "Mežainas piejūras kāpas" atrodas uz dienvidiem no paredzētās darbības vietas robežas (3.8.1. attēls).

Apzīmējumi

- Smilts atradne "Acones mežs"
- Mežainas piejūras kāpas, 2180
- Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās, 7120
- Mikroliegumi
- Aizsargājamo sugu atradnes. Augi, sēnes, ķērpji, sūnas un aļģes.
- Aizsargājamo sugu atradnes. Bez mugurkaulnieki, zivis, abinieki, rāpuļi un zīdītāji.
- Aizsargājamo sugu atradnes. Putni.
- ▲ Citi sugu dati. Augi, sēnes, ķērpji, sūnas un aļģes.

3.8.1. attēls | Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē esošie īpaši aizsargājamie biotopi, sugu dzīvotnes un mikroliegumi

Paredzētās darbības vietā, saskaņā ar biotopu eksperta atzinumu, atrodas divas īpaši aizsargājamas sugas (3.8.2. tabula):

1. Vālišu staipekņi *Lycopodium clavatum* – Eiropas Direktīvas V pielikumā iekļauta, Latvijā īpaši aizsargājama augu suga. Konstatētas vismaz trīs augu sugas atradnes visā teritorijas platībā. Atradnes izmērs svārstās no dažiem auga eksemplāriem līdz ~ 50 m². Augu vitalitāte laba. Augs sastopams diezgan bieži, visā valstī. Sugas ekotops ir sausieņu un nosusinātie meži (www.latvijasdaba.lv). Pēc DDPS "Ozols" pieejamās informācijas, Latvijā reģistrētas vismaz 840 sugas atradnes. Salaspils novadā nav reģistrēta neviena cita augu sugas atradne. Kopējais staipekņu dzimtas aizsardzības stāvoklis valsts mērogā novērtēts kā nelabvēlīgs-nepietiekams, bet stabils.

2. Gada staipekņi *Lycopodium annotinum* – Eiropas Direktīvas V pielikumā iekļauta, Latvijā īpaši aizsargājama augu suga. Konstatēta vismaz piecās vietās izklaidus visā teritorijas platībā. Atradnes izmērs svārstās no ~ 10 m² līdz ~ 100 m². Augu vitalitāte laba. Augs Latvijā sastopams bieži, visā valstī. Sugas ekotops ir dažādi skujkoku un platlapju - skujkoku meži. (www.latvijasdaba.lv). Pēc DDPS "Ozols" pieejamās informācijas, augs Latvijā sastopams vismaz 1025 atradnēs. Salaspils novadā nav reģistrēta neviena cita augu sugas atradne. Kopējais staipekņu dzimtas aizsardzības stāvoklis valsts mērogā vērtējams kā nelabvēlīgs – nepietiekams ar tendenci pasliktināties.

Tuvākā īpaši aizsargājamās augu sugas - smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia* - atrodas pie pašas atradnes robežas. Latvijā īpaši aizsargājama augu suga, iekļauta Latvijas Sarkanās grāmatas 4. kategorijā. Augs konstatēts divās vietās zemes gabala ziemeļu daļā. Kopumā konstatēti 4 pārziedējuši auga eksemplāri. Suga Latvijā sastopama diezgan bieži visā valstī, tā aug dažādos biotopos. Tuvākā īpaši aizsargājamās augu sugas – smilts nelķes *Dianthus arenarius*, atradne atrodas aptuveni 30 m attālumā. Pēc eksperta datiem, 10-20 m attālumā atrodas aizsargājamo augu sugu – gada staipekņa *Lycopodium annotinum* un vālišu staipekņa *Lycopodium clavatum* atradnes. Tuvākais valsts nozīmes aizsargājamais koks (dižkoks) atrodas ~ 1,4 km attālumā. Atmežošana un derīgo izrakteņu ieguve nav plānota smaržīgās naktsvijoles atradņu teritorijās.

Nosaukums	Aizsardzības statuss	Cits statuss	Sugas sastopamība Latvijā ¹	Sugas sastopamība pētāmajā teritorijā	Esošās un potenciālās ietekmes
Vālišu staipekņi <i>Lycopodium clavatum</i>	ĪAS; ES V	SG IV	Diezgan bieži visā valsts teritorijā.	Reti, viena atradne, 1 m ² .	Esošās ietekmes: nav. Potenciāli: augu mehāniska iznīcināšana, veicot dabas resursu ieguvei.
Gada staipekņi <i>Lycopodium annotinum</i>	ĪAS; ES V	SG IV	Bieži, visā valstī. Visbiežākā staipekņu suga Latvijā.	Diezgan bieži, četras atradnes ar kopējo platību ~ 10 m ² .	Esošās ietekmes: nav. Potenciāli: augu mehāniska iznīcināšana, veicot

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

					dabas resursu ieguvī.
Smaržīgā naktsvijole Platanthera bifolia	ĪAS	SG IV, CITES	Sastopama diezgan bieži visā valstī	Reti, divās vietās, 4 eksemplāri.	Esošās ietekmes: nav. Potenciāli: augu mehāniska iznīcināšana, veicot dabas resursu ieguvī.

Saīsinājumi:

ĪAS - Latvijā īpaši aizsargājama suga pēc Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu".

ES - Eiropas Padomes direktīva 92/43/EEK (21.05.1992) Par dabisko dzīvotņu, savvaļas floras un faunas aizsardzību. II pielikums. Dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru aizsardzībai nepieciešama īpaši aizsargājamo teritoriju nodalīšana. V pielikums. Dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru iegūšana un ekspluatācija dabā var būt pieļaujama.

SG - Latvijas Sarkanā grāmata. LSG tiek lietotas šādas apdraudēto sugu kategorijas: I - izzūdošās sugas; II - sarūkošās sugas; III - retās sugas; IV - maz pazīstamās sugas.

CITES - 1973. gada Vašingtonas konvencija CITES.

3.8.2. tabula | Pārskata tabula par paredzētās darbības teritorijā un tai piegulošajās platībās konstatētajām aizsargājamām augu sugām (2021. gada 15. septembra Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums Nr.85/21)

Tuvumā atrodas aizsargājamais biotops "Mežainas piejūras kāpas" un aizsargājamās augu sugas – smilts nelķes *Dianthus arenarius* atradne. Gan aizsargājama biotopa, gan aizsargājamās augu sugas pastāvēšanai ūdens režīma īslaicīgas izmaiņas, kas varētu rasties derīgo izrakteņu izstrādes gaitā, nav noteicošais faktors aizsargājamo vērtību pastāvēšanai.

Atbilstoši DDPS "Ozols", apmēram 650 metru austrumu virzienā no paredzētās darbības vietas atrodas ūpja *Bubo bubo* mikroliegums. Putnu eksperta apsekojuma laikā netika ne novērota, ne dzirdēta kāda no īpaši aizsargājamām sugām, mikrolieguma vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību I pielikuma putnu sugām. Izpētes un saimnieciskās darbības teritorijā sastopamie biotopi nav sevišķi piemēroti ūpja *Bubo bubo* dzīvošanai.

Cilvēku un suņu biežā klātbūtne, kā arī regulāri novērotās meža cūku darbības pēdas visdrīzāk ir pamatā tam, ka patreizējā ūpja mikrolieguma teritorija varētu būt zaudējusi savu nozīmi un ūpis tur vairs neligzdo. Pārredzamā nākotnē šo traucējošo faktoru ietekmes samazināšanās nav prognozējama.

3.9. Ainaviskais un kultūrvēsturiskais teritorijas un apkārtnes nozīmīgums

Paredzētās darbības vieta atrodas slēgtā ainavā ar tuvām skatu perspektīvām – mežā, kopumā līdzienā apvidū ar nelieliem, lēzeni reljefa pacēlumiem un pazeminājumiem (3.9.1. attēls). Tuvākās mājas atrodas aptuveni 220 m attālumā, tās ir mājas "Robežnieki", Stopiņu novadā. Vērtējot atradnes "Acones mežs" attālumu no mājām "Robežnieki", jāsecina ka esošās derīgo izrakteņu vietas atrodas tuvāk nosauktajai mājvietai un to norobežo mežaina teritorija, kas slāpē gan iespējamo troksni, gan putekļus. Pārējā apbūve ir rūpnieciska un nav pakļauta tiešai ietekmei.

3.9.1. attēls | Skats uz derīgo izrakteņu ieguvei paredzēto teritoriju

Paredzētās darbības vieta piekļaujas jau esošu atradņu teritorijai. Veidojot jaunu atradni šādā vietā neapšaubāmi lokāla ietekme uz ainavu palielinās, taču potenciāli jaunās atradnes ietekmes uz ainavu ir mazāka, nekā ja atradni veidotu vietā, kur atradnes nav bijušas.

Ietekme uz ainavu vērtējama arī pētāmās teritorijas plānotā rekultivācijas mērķa kontekstā. Smilts ieguve paredzēta pakāpeniski, nodrošinot, ka rekultivācija tiks veikta vienlaicīgi ar derīgo izrakteņu ieguvi, izstrādes laukumu sadalot rekultivācijas etapos. Izstrādāto smilts atradni "Acones mežs" plānots rekultivēt, teritoriju pakāpeniski apmežojot, līdz ar ko laika gaitā teritorija atgūs savu dabisko ainavu.

Tāpat tiks saglabāta meža josla gar atradnes rietumu robežu, kas kalpos kā dabiska buferjosla, ne tikai lai samazinātu potenciālo putekļu un trokšņu izplatību, bet arī vizuāli samazinās ietekmi uz ainavu.

Saskaņā ar Latvijas ainavu atlantā pieejamo informāciju paredzētās darbības teritorija ietilpst Piejūras ainavzemē līdzenuma ainavapvidū ar urbānās telpas un mežaines zemes segas tipu, kas, tiek izdalīta kā Garkalnes meža ainavas areāls. Tā galvenās vizuālās rakstura iezīmes visa areāla kontekstā ir līdzens reljefs, priežu mežu ainava, upes ainava, ciemi un Pierīga. Ņemot vērā, ka konkrētā pētāmā teritorija atrodas ļoti tuvu areāla dienvidrietumu malas robežai, tās vizuālo raksturu tiešā veidā ietekmē Rīgas pilsētas ārējās robežas industriālais raksturs (atļautā izmantošana – rūpnieciskās apbūves teritorija).

Arī saskaņā ar Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2022.-2038. gadam pētāmā teritorija atrodas ražošanas un loģistikas apbūves teritorijā. Atrodoties tuvu apvidus nosacījumiem saimnieciskajiem centriem, piemēram, Rumbulai, Sauriešiem, Dreiliņiem.

Ņemot vērā esošo apvidus vizuālo un funkcionālo raksturu, secināts, ka paredzētās darbības realizācija būtiski nepalielinās ietekmi uz ainavu. Tāpat atradnes "Acones mežs" tiešā tuvumā nav konstatēti valsts nozīmes aizsargājamie kultūras pieminekļi vai to aizsargjoslas.

4. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IESPĒJAMĀ IETEKME UZ VIDI UN TĀS NOVĒRTĒJUMS

4.1. Paredzētās darbības ietekmes novērtējums uz hidroloģiskajiem un hidrogeoloģiskajiem apstākļiem

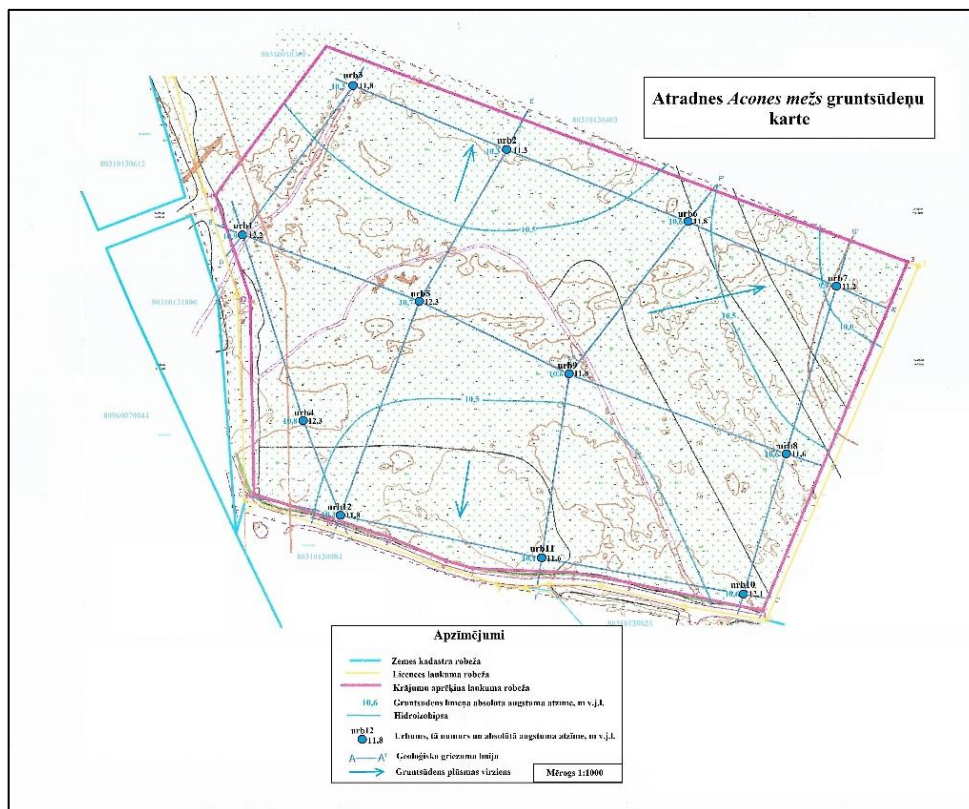
Hidrogeologs Māris Ulģis sagatavojis Atzinumu par atradnes "Acones mežs" hidrogeoloģiskajiem apstākļiem (4. pielikums), kurā novērtēta atradnes "Acones mežs" izstrādes ietekme uz pieguļošas teritorijas hidrogeoloģisko režīmu, ņemot vērā arī mijiedarbību ar apkārtējam atradnēm.

Smilts atradne "Acones mežs" izvietota Salaspils novada Salaspils pagasta ziemeļrietumu daļā aptuveni 7 km attālumā no Salaspils centra. Pēc ģeomorfoloģiskā iedalījuma perspektīvās atradnes teritorija atrodas Ropažu līdzenuma rietumu daļā un raksturojas ar līdzenu reljefu. Zemes virsas absolūtās atzīmes paredzētās darbības vietā atrodas 9-12 m augstumā virs jūras līmeņa. Paredzētās darbības vietā nav dabīgu ūdensteču vai ūdenstilpņu, taču tā visapkārt ieskauta ar samērā biezu melioratīvo grāvju tīklu, kas austrumos drenējas Piķurgas upītes baseinā, ziemeļrietumos Dreiliņupītes baseinā, bet rietumu un dienvidu pieguļošās platības drenējas nepastarpināti uz Daugavu.

Atradnes "Acones mežs" krājumu lielākā daļa (94,4 %) atrodas zem gruntsūdens līmeņa. Atradnes izstrāde paredzēta bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas. Atradnes izstrādes laikā iegūtais derīgā materiāla apjoms pakāpeniski tiks aizvietots ar pievesto dabīgo grunti vai tai analoģu videi inertu minerālo materiālu.

Sastādot gruntsūdens līmeņu hidroizohipsu karti mērogā 1:1000 (4.1.1. attēls), redzams, ka gruntsūdeņu horizontālā migrācija no atradnes teritorijas notiek ziemeļaustrumu – austrumu un dienvidu virzienos. Būtībā atradnes centrālā daļa ir robežšķirtne gruntsūdeņu migrācijai, lai arī ar nelielu gradientu. Uz visu atradnes platību 11,13 ha maksimālā (10,9 m urbumā Nr.1) un minimālā (9,9 m urbumā Nr.7) līmeņu starpība sastāda 1,0 m. Šāds gruntsūdeņu līmeņa stāvoklis, iespējams, veidojas sakarā ar atradni ieskaujošo melioratīvo drenāžas grāvju tīkla ietekmi no vienas puses, un teritorijas apmežojuma, kas darbojas kā atmosfēras nokrišņu akumulators un iztvaikošanas intensitātes mazinātājs, no otras puses.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē “Acones mežs”
īpašumā “Acones mežs”, Salaspils pagastā, Salaspils novadā

4.1.1. attēls | Atradnes “Acones mežs” gruntsūdeņu karte mērogā 1:1000

Atbilstoši hidroģeologa atzinumam, derīgo izrakteņu ieguve var ietekmēt vidi galvenokārt iedarbojoties uz pazemes ūdeņu dabisko formēšanos un to bilanci. Bilances primārais faktors ir atmosfēras nokrišņi. Atbilstoši LVĢMC publicētajiem datiem ikgadējos “Pārskatos par virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli” redzamas ievērojamas summāro nokrišņu atšķirības no gada normas, Daugavas baseinā tās ir 691,3 mm/gadā. Vērtējot datus, secināts, ka pēdējos gados vērojams relatīvs nokrišņu deficīts ~165 mm/gadā, kas dabā izpaužas galvenokārt kā virsmas noteces un infiltrācijas (pazemes ūdeņu barošanās) lieluma samazināšanās. Gruntsūdens līmeņa dinamiku atradnē “Acones mežs” gada griezumā var vērtēt pēc tuvākās Valsts monitoringa tīkla novērojumu stacijas “Māzā Jugla 9576” datiem uz 2020. gadu: gada amplitūda - 1,16 m (vidējā daudzgadīgā svārstību amplitūda + 0,16 m); ziemas kritums - 0,03 m; pavasara celšanās - 0,07 m; vasaras kritums - 0,57 m; rudens celšanās - 0,32 m.

Atradņu izstrāde zem gruntsūdens līmeņa - bez tā mākslīgas pazemināšanas - izraisa vismazāko ietekmi uz dabīgajiem pazemes ūdens līmeņiem. Veicot ieguvei atklātās derīgo izrakteņu atradnēs, veidojas mākslīgas ūdenskrātuves, izstrādes rezultātā ieguves teritorijās veidojas izlīdzināta ūdens virsma, kas izraisa gruntsūdens līmeņa krišanos tā plūsmas augštecē un līmeņa celšanos tā plūsmas lejtecē. Kopējo ūdens līmeni ūdenskrātvē negatīvi ietekmē izņemtā derīgā materiāla apjoms, kas laika gaitā tomēr kompensējas uz virsmas noteces rēķina. Vertikālā infiltrācija no ūdenskrātuves samazinās, jo tās apakšu veidojošais grunts slānis ir tehnogēni traucēts un klāts ar smalkgraudainu nogulšņu materiāla kārtu. Atradnes “Acones mežs” gadījumā īslaicīgi un ne visā atradnes platībā kļūs par ūdenskrātuvi, jo izņemtais derīgā materiāla apjoms pakāpeniski tiks aizvietots ar citu minerālo grunti. Šādā gadījumā ietekme uz gruntsūdeņu dabīgo stāvokli praktiski ir nenoīmīga.

Arī atbilstoši smilts atradnes "Vēveri 2" (atrodas 1,2 km no paredzētās darbības vietas) Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam (12.11.2025. saņemts VVD atzinums par IVN ziņojumu) hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognozē konstatēts, ka atradni izstrādājot bez atsūkņēšanas un ūdens novadīšanas ārpus darbības vietas tiek prognozētas nebūtiskas pēc amplitūdas (līdz 0,2 - 0,3 m) un platības gruntsūdeņu līmeņu svārstības. Tās būs maz jūtamas dabisko sezonālo gruntsūdeņu līmeņu svārstību, kas ir 1-2 m amplitūdā, fonā.

Nemot vērā, ka smilts ieguvei plānots veikt bez pazemes ūdeņu atsūkņēšanas vai meliorācijas sistēmas izveides un neveicot ūdens novadīšanu ārpus atradnes, sagaidāma neliela ietekme uz apkārtnes teritorijas gruntsūdeņu režīmu.

Nemot vērā to, ka paredzētās darbības teritorijā neatrodas ūdensteces vai ūdenstilpes un tā neskar virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, kā arī to, ka netiek skartas koplietošanas meliorācijas sistēmas, tai skaitā, ūdens notekas, derīgo izrakteņu ieguve atradnē "Acones mežs" neatstāj ietekmi uz virszemes ūdensobjektu hidroģeoloģiskajiem apstākļiem un apkārtnes hidroģeoloģisko režīmu. Nav arī nepieciešami monitoringa pasākumi hidroģeoloģisko apstākļu novērtēšanai.

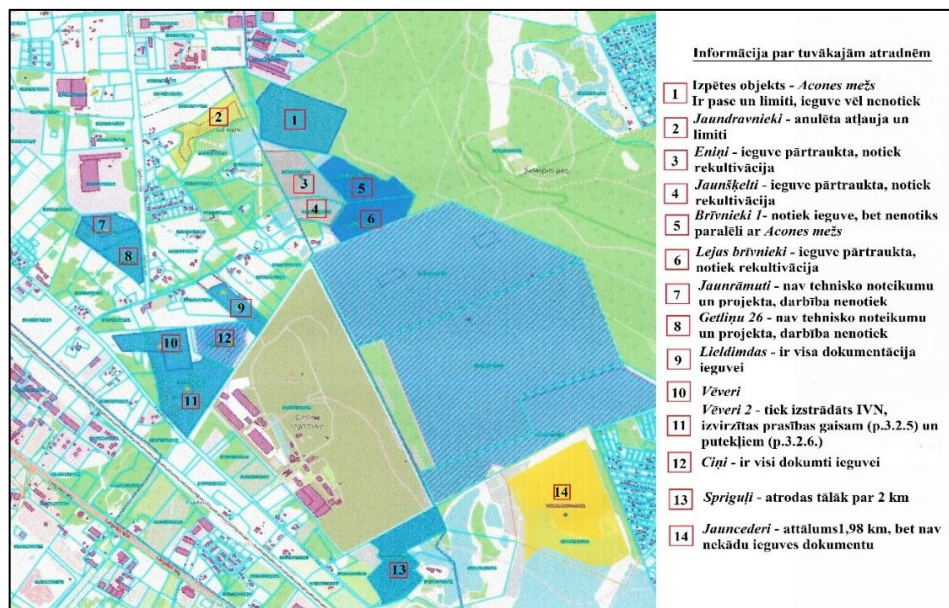
Atradņu kumulatīvā ietekme

"Acones mežs" atradnes tuvumā ir izpētītas un dažādās izstrādes stadijās atrodas vairākas citas derīgo izrakteņu atradnes. Tiešā tuvumā uz rietumiem atrodas - "Jaundravnieki" (ieguve pārtraukta); uz dienvidiem - "Eniņi" (ieguve pārtraukta, notiek rekultivācija); "Jaunšķelti" (notiek rekultivācija); "Lejasbrīvniece" (notiek rekultivācija), "Brīvniece - 1" (ieguve nenotiks paralēli ar "Acones mežs" izstrādi) u.c. (4.1.1. attēls). Minēto atradņu ģeoloģiskie un hidroģeoloģiskie apstākļi ir līdzīgi atradnei "Acones mežs".

Atradnes "Acones mežs" izstrāde bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas un saskaņā ar Ietekmes uz vidi novērtējuma nosacījumiem, rezultēsies ar rekultivētu zemes līmeni, aizvietojot izstrādātā derīgā materiāla apjomu ar pievestu inerti materiālu, tādējādi praktiski neietekmējot dabīgo gruntsūdeņu līmeņu stāvokli tuvākajā apkārtnē.

Nemot vērā, tiešā tuvumā esošajās atradnēs notiek rekultivācija, savukārt ieguve atradnē "Acones mežs" tiks uzsākta tikai pēc ieguves pabeigšanas atradnē "Brīvniece-1", paredzētās darbības ietekme uz gruntsūdens līmeņa izmaiņām būs nebūtiska. prognozējamās nebūtiskas gruntsūdeņu līmeņu celšanās un krišanās, kas nepārsniegs dabisko sezonālo gruntsūdeņu līmeņu svārstību fonu.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smiltis atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

4.1.1. attēls | Atradnes "Acones mežs" un apkārtnē citas esošās derīgo izrakteņu atradnes un to statuss

Pamatojoties uz paredzētās darbības hidroģeoloģisko izvērtējumu, monitoringa tīkla izveide gruntsūdens līmeņu izmaiņu kontrolei derīgo izrakteņu ieguves laikā atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 21. augusta noteikumu Nr. 570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" prasībām ir nelietderīga.

Ietekme uz pazemes ūdens resursiem un kvalitāti

Nemot vērā, ka apkārtnē dzeramā ūdens ieguvei tiek izmantots Gaujas vai Pļaviņu ūdens horizonts, kā arī paredzētā darbība plānota bez mākslīgas gruntsūdens līmeņa pazemināšanas, nav prognozējama derīgo izrakteņu ieguves ietekme uz minēto ūdens horizontu ūdens resursiem, kvalitāti vai hidroģeoloģisko režīmu.

Prognozējams, ka pazemes ūdens kvalitāte netiks ietekmēta, ja tiks ievēroti drošības pasākumi - iekārtu degvielas uzpilde tiks veikta ārpus atradnes teritorijas. Ja uzpildi veiks atradnes teritorijā, tad to darīs tehnoloģiskajā laukumā atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Atradnes teritorijā tiks uzstādīta pārvietojamā tualete, tās apkalpošanai būs noslēgts līgums ar attiecīgo pakalpojumu sniedzēju. Citi potenciālie gruntsūdens kvalitāti ietekmējošie faktori atradnē nav prognozējami.

Alternatīvu salīdzinājums

Nemot vērā, ka ziņojumā minētās abas alternatīvas ir vienlīdz piemērotas attiecībā uz paredzētās teritorijas hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, nav konstatēti faktori, nav konstatēti faktori, kas dotu pārsvaru kādas konkrētas alternatīvas izvēlei.

4.2. Prognozētās gaisu piesārņojošo vielu emisijas un izmaiņas gaisa kvalitātē

Gaisa piesārņojošo vielu emisijas aprēķināja un piesārņojuma izkliedi, izmantojot modeli "AERMOD" (licences Nr. AER0006195, licence bez termiņa), novērtēja SIA "Ameco Vide" vides eksperte Ilze Silava.

Piesārņojošo vielu izkļedes aprēķins un atbilstības novērtējums veikts saskaņā ar:

- Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr. 1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti";
- Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi".

Gaisa piesārņojuma novērtējums pilnā apjomā pievienots 5. pielikumā.

Atmosfēras piesārņojuma novērtējuma mērķis ir noteikt, vai, uzsākot un veicot derīgo izrakteņu ieguvei atradnē "Acones mežs", netiks pārsniegti gaisa kvalitātes normatīvi atradnes teritorijā un ietekmes zonā.

Gaisa kvalitātes novērtējums sagatavots smilts ieguvei derīgo izrakteņu atradnē "Acones mežs" nekustamajā īpašumā "Acones mežs" (kadastra Nr.8031 013 0080) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8031 013 0403, Salaspils pagastā, Salaspils novadā. Paredzētās darbības ietvaros smilts atradnē "Acones mežs" plānots iegūt smilti līdz 200 000 m³ gadā 11,13 ha kopplatībā.

Iegūtā materiāla transportēšana notiks pa esošiem ceļiem – servitūta ceļu, kas ved gar nekustamā īpašuma "Acones mežs" R malu, ceļu, kas pieslēdzas Getliņu ielai, Getliņu ielu un Granīta ielu (valsts vietējais autoceļš V35 "Šķirotava – Saurieši").

Derīgo izrakteņu ieguve un izvešana paredzēta visu gadu. Lai neierobežotu uzņēmējdarbību kādos konkrētos gada mēnešos, emisijas aprēķinos pieņemts, ka derīgo izrakteņu ieguve var notikt 12 mēnešus gadā, 260 dienas, no plkst. 7:00 - 19:00.

Derīgo izrakteņu ieguve tiks uzsākta pēc ieguves darbu pabeigšanas kūdras un smilts atradnē "Brīvnieki-1". Derīgais izraktenis atrodas virs un zem gruntsūdens līmeņa. Smilts ieguve paredzēta pakāpeniski, nodrošinot, ka rekultivācija tiks veikta vienlaicīgi ar derīgo izrakteņu ieguvei, izstrādes laukumu sadalot rekultivācijas etapos.

Ieguves veids ir atklāta ieguve virs un zem gruntsūdens līmeņa ar ekskavatoru, frontālo iekrāvēju un zemessūcēju. Smilts ieguves un transportēšanas procesā piesārņojošo vielu emisiju gaisā radīs šādu tehnoloģisko procesu veikšana:

- 1) Auglīgās augsnes virskārtas noņemšana līdz derīgajam materiālam un sastumšana krautnēs gar atradnes rietumu un dienvidu robežu;
- 2) Derīgā materiāla ieguve ar ekskavatoriem, frontālajiem iekrāvējiem un zemessūcēju (t.sk. piesārņojošo vielu emisija no ieguves tehnikas dzinējiem);
- 3) Iegūtā materiāla uzglabāšana, iekraušanas kravas mašīnās un transportēšana.

Emisijas aprēķinos pieņemts, ka smilts ieguves laikā atradnē darbosies 5 tehnikas vienības: 2 ekskavatori, 2 frontālie iekrāvēji un dīzelģenerators, kas ražos elektroenerģiju zemessūcēja darbināšanai. Iegūtā derīgā materiāla apstrāde nav paredzēta.

Gatavā materiāla transportēšanai no atradnes teritorijas līdz klientiem tiks izmantotas smagās kravas automašīnas.

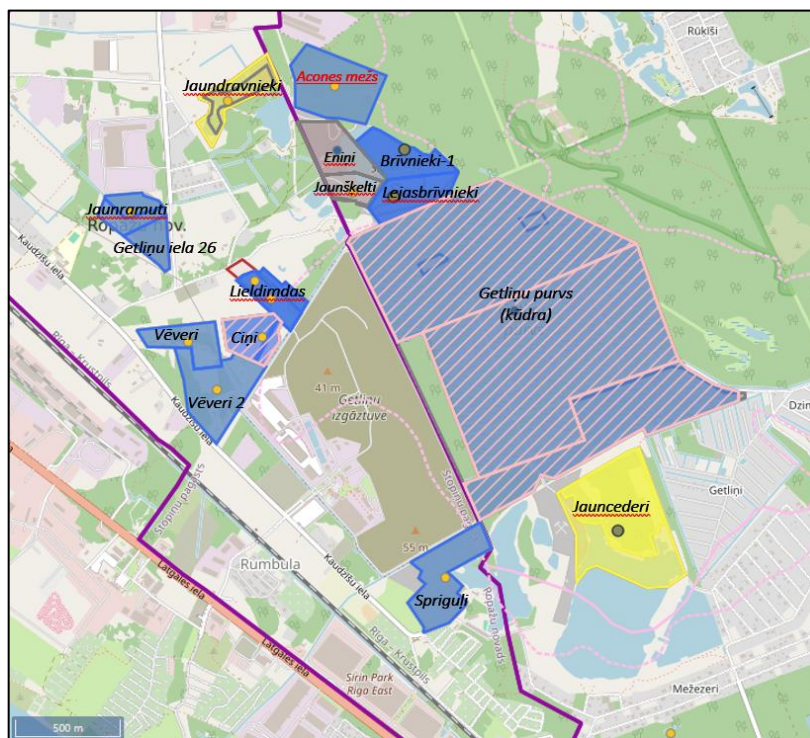
Blakus esošās atradnes

Lai novērtētu kopējo ietekmi no derīgo izrakteņu ieguves, jāņem vērā arī piesārņojošo vielu emisija, ko rada smilts ieguve un uzglabāšana blakus esošajā atradnēs (4.2.1. attēls). Novērtējumā ir ņemta vērā arī informācija, kas sniegta derīgo izrakteņu ieguves smilts atradnes "Vēveri 2" Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā (12.11.2025. saņemts VVD atzinums par IVN ziņojumu, izstrādātais SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment", 2025. gada jūlijs). Gaisa kvalitātes novērtējumā nav ņemtas vērā zemāk uzskaitītās derīgo izrakteņu atradnes, pamatojoties uz šādu informāciju:

- 1) Smilts un kūdras atradne "Brīvnieki-1". Derīgo izrakteņu ieguve smilts atradnē "Acones mežs" tiks uzsākta tikai pēc ieguves darbu pabeigšanas kūdras un smilts atradnē "Brīvnieki-1" (SIA "Statushouse" un SIA "City sand" īpašnieks ir viena un tā pati fiziskā persona);
- 2) Smilts un kūdras atradne "Lejasbrīvnieki". Derīgo izrakteņu ieguve atradnē ir pabeigta, uzsākti rekultivācijas darbi. Līdz smilts ieguves brīdim atradnē "Acones mežs" rekultivācijas darbi šajā atradnē jau būs pabeigti.
- 3) Smilts un kūdras atradne "Eniņi". Nav spēkā derīgas atļaujas/licences/pases. Pēdējo reizi smilts ieguve veikta 2017. gadā;
- 4) Smilts atradne "Jaunšķelti". Nav spēkā derīgas atļaujas/licences/pases. Pēdējo reizi smilts ieguve veikta 2017. gadā;
- 5) Smilts atradne "Vēveri 2". Saskaņā ar *ELLE* sniegto informāciju smilts atradnes "Vēveri 2" IVN Ziņojuma 11. pielikuma 4. lpp 7. punktā minēts, ka paredzētā darbība - ieguve atradnē "Vēveri 2" tiks uzsākta pēc ieguves un rekultivācijas pabeigšanas atradnēs "Ciņi", "Lieldimdas" un "Vēveri". Visu šo atradņu turētājs ir RSGA grupas uzņēmumi. Tā kā atradnes "Vēveri" izvietojums attiecībā pret smilts atradni "Acones mežs" ir nedaudz tuvāks nekā atradnei "Vēveri 2", tad gaisa kvalitātes novērtējuma ir ņemta vērā smilts ieguve atradnē "Vēveri";
- 6) Smilts atradne "Jaunramuti" (atradne "Getliņu iela 26" pievienota atradnei "Jaunramuti"). Piemērots Ietekmes uz vidi novērtējums (IVN procedūra vēl nav sāktā);
- 7) Smilts atradne "Jaundravnieki". Nav spēkā derīgas atļaujas/licences. Pēdējo reizi ieguve veikta 2020. gadā;
- 8) Kūdras atradne "Getliņu purvs". Tiek iegūta kūdra (nevis smilts), turklāt mobilie gaisa piesārņojuma emisijas avoti (smagās kravas automašīnas, kas izved kūdru no atradnes) jau ir iekļauti fona piesārņojuma datos;
- 9) Smilts atradne "Ciņi". Ieguves darbi ir pabeigti, uzsākti rekultivācijas darbi. Līdz brīdim, kad tiks uzsākta derīgo izrakteņu ieguve smilts atradnē "Acones mežs" (pēc pāris gadiem), rekultivācijas darbi jau būs pabeigti (šāda informācija sniegta arī aktuālajā Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā attiecībā uz smilts atradni "Vēveri 2");

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē “Acones mežs”
īpašumā “Acones mežs”, Salaspils pagastā, Salaspils novadā

- 10) Smilts un kūdras atradne “Jauncederi”. Nav spēkā derīgas atļaujas/licences. Atradnes izstrādātājs/projekta ierosinātājs SIA “Lamat VZ” ir likvidēts 14.02.2022. Atrodas tālāk par 2 km ietekmes zonu;
- 11) Smilts atradne “Spriguli”. Ieguves darbi pabeigti, atradne atrodas tālāk par 2 km ietekmes zonu.

4.2.1. attēls | Smilts atradne “Acones mežs” un citas tuvumā esošās atradnes

Tādējādi gaisa kvalitātes novērtējuma ir ņemtas vērā šādas 2 km rādiusā esošās atradnes: smilts atradne “Vēveri” un smilts atradnes “Lieldimdas” iecirknis “Lieldimdas 2”. Visticamāk, ka ieguve vienlaicīgi tiks veikta tikai vienā atradnē, tomēr, ja būs pieprasījums, tad vienlaicīgi var tikt izstrādātas vairākas atradnes (RSGA holdinga pārstāvja sniegtā informācija).

Piesārņojošo vielu emisiju novērtējums no smilts ieguves procesa atradnē “Acones mežs”

Aprēķinot piesārņojošo vielu emisiju gaisā smilts ieguves procesā, tiek pieņemts maksimālais derīgo izrakteņu ieguves apjoms - 200 000 m³ jeb 320 000 t derīgo izrakteņu gadā (aprēķinos izmantots smilts vidējais blīvums – 1,6 t/m³). Kā arī pieņemot, ka smilts ieguve notiks pakāpeniski, divās kārtās, vispirms apgūstot apmēram 5,5 ha platību, pēc tam tiks apgūta nākamā, 5,5 ha liela atradnes platība. Ieguvi plānots uzsākt atradnes dienvidu daļā.

Derīgā materiāla ieguvei izmantos divus ekskavatoru un divus frontālos iekrāvējus, zemessūcēja darbināšanai tiks izmantots dīzelģenerators. Kaudzē vienlaicīgi uzglabājama smilts daudzums ieguves vietā nepārsniegs 1/5 daļu no maksimālā ikgadējā ieguves daudzuma – 40 000 m³ jeb 64 000 t (uzglabāšanas laiks pieņemts 24 h/365d). Kopējais laiks darbībām ar derīgajiem izrakteņiem ieguves vietā (segkārtas noņemšana, pārvietošana, ieguve, novietošana kaudzē, pārkraušana automašīnā) nepārsniegs 3 120 h/a.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smiltis atradnē "Acones mežs"
īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

Pirms derīgā materiāla ieguves uzsākšanas tiks noņemta segkārtā – 16 500 m³ jeb 20 048 t. Segkārtas daudzums aprēķināts, balstoties uz derīgo izrakteņu atradnes pasē norādīto informāciju par segkārtas raksturojumu – vidējais biezums 0,3 m. Tādējādi segkārtas apjoms no 5,5 ha – 16500 m³. Segkārtā tiks izmantota rekultivācijā, veidojot krautnes pa atradnes perimetru. Segkārtas noņemšanai izmantos ekskavatoru.

Derīgo izrakteņu atradne	Derīgo izrakteņu atradne	Darbības stundas	Piesārņojošā viela	Emisijas daudzums, t/a	Emisijas daudzums, g/s
"Acones mežs"	Segkārtas noņemšana, stumšana un vaļņa veidošana (IVN_1)	528	Daļiņas PM ₁₀	0,0292	0,0154
			Daļiņas PM _{2,5}	0,0044	0,0023
	Ieguve, izbēšana, krautņu veidošana, iekraušana kravas automašīnās izvešanai (IVN_2)	3120	Daļiņas PM ₁₀	0,2091	0,0186
			Daļiņas PM _{2,5}	0,0317	0,0028
	Rekultivācija (IVN_3)	528	Daļiņas PM ₁₀	1,5304	0,0485
			Daļiņas PM _{2,5}	0,2314	0,0073
	Derīgā materiāla uzglabāšana (IVN_4)	8760	Daļiņas PM ₁₀	0,0097	0,0051
			Daļiņas PM _{2,5}	0,0015	0,0008

4.2.2. tabula | Derīgo izrakteņu ieguves procesā radītās emisijas

Iekārtas	kW	Skaitis	Darba stundu skaits diennakts periodos		
			7:00-19:00	19:00-23:00	23:00-7:00
Ekskavators (Liebherr 924RSL), vai analogs;	130	1	12/260 dd	–	–
Ekskavators (Liebherr 924HDSI), vai analogs;	130	1	12/260 dd	–	–
Frontālais iekrāvējs (New Holland 270W), vai analogs;	216	1	12/260 dd	–	–
Frontālais iekrāvējs (Liebherr L540), vai analogs;	140	1	12/260 dd	–	–
Grunts sūknis, darbināms ar ģeneratoru (Caterpillar vai analogs)	245	1	12/260 dd	–	–

4.2.3. tabula | Atradnē izmantojamā tehnika

Tehnikas vienība	NO _x		CO		GOS		PM ₁₀		PM _{2,5}	
	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s
Ekskavators (Liebherr 924RSL), vai analogs;	0,0748	0,0067	0,3014	0,0268	0,0246	0,0022	0,0067	0,0006	0,0067	0,0006
Ekskavators (Liebherr 924HDSI), vai analogs;	0,0748	0,0067	0,3014	0,0268	0,0246	0,0022	0,0067	0,0006	0,0067	0,0006
Frontālais iekrāvējs (New Holland 270W), vai analogs;	0,1380	0,0123	0,5565	0,0495	0,0454	0,0040	0,0124	0,0011	0,0124	0,0011
Frontālais iekrāvējs (Liebherr L540), vai analogs;	0,0895	0,0080	0,3607	0,0321	0,0294	0,0026	0,0080	0,0007	0,0080	0,0007
Grunts sūknis, darbināms ar ģeneratoru (Caterpillar vai analogu)	0,1565	0,0139	0,6312	0,0562	0,0515	0,0046	0,0141	0,0013	0,0141	0,0013
KOPĀ (IVN_5)	0,5335	0,0475	2,1512	0,1915	0,1754	0,0156	0,0480	0,0043	0,0480	0,0043

4.2.4. tabula | Derīgo izrakteņu ieguvē izmantotās tehnikas radītās emisijas

Materiāla izvešana notiks ar standarta koplietošanas satiksmei paredzētām kravas automašīnām. Saskaņā ar pasūtītāja sniegto informāciju, smagā transporta kustība plānota vidēji 5 automašīnas stundā ieguves darbu veikšanas laikā (15 000 automašīnu reisu gadā). Gada laikā plānots izvest 200 000 m³ derīgā izrakteņa. Transportēšana plānota pa lokālo

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

izvešanas ceļu līdz Getliņu ielai (grants segums) un tālāk līdz Granīta ielai (asfaltēts segums). Kopējais izvešanas ceļa posma garums līdz Granīta ielai 2 240 m (t.sk. grants ceļa segums līdz Getliņu ielai 1 240 m). Tādējādi gada kravas transports smilts izvešanas laikā veiks 37 200 km pa grants posmu un 300 00 km pa asfaltēto Getliņu ielas posmu. Vidējais pārvietošanās ātrums pa grants ceļa posmu – 20 km/h, pa asfaltēto posmu līdz Granīta ielai – 50 km/h.

Tehnikas vienība	CO, g/km	NO ₂ g/km	PM ₁₀ , g/km	PM _{2,5} , g/km	GOS, g/km
Kravneseība 20-26 t	0,773	4,422	0,0329	0,0329	0,039

4.2.5. tabula | Emisijas faktori derīgo izrakteņu pārvadāšanas tehnikai

Transportēšanas maršruts	NO _x		CO		GOS		PM ₁₀		PM _{2,5}	
	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s
"Acones mežs" (grants posms) – Getliņu iela (IVN_6_1)	0,1645	0,0246	0,0288	0,0043	0,0015	0,0002	0,0012	0,0002	0,0012	0,0002
Getliņu iela – Granīta iela (IVN_7)	0,1327	0,0614	0,0232	0,0107	0,0012	0,0005	0,0010	0,0005	0,0010	0,0005

4.2.6. tabula | Derīgo izrakteņu izvešanā izmantotās tehnikas radītās emisijas

Papildus ir aprēķināta putekļu emisija, ko rada smagās kravas automašīnas, pārvietojoties pa grants ceļa posmu no Getliņu ielas līdz atradnei un atpakaļ. Kopā turp-atpakaļ 2,48 km. Gada laikā tiks veikti 15 000 reisi jeb 37 200 km pa grants ceļu (4.2.7. tabula).

Transportēšanas maršruts	PM ₁₀		PM _{2,5}	
	t/a	g/s	t/a	g/s
Atradne "Acone mežs" – Getliņu iela (IVN_6_2)	2,9079	0,4343	0,2886	0,0431

4.2.7. tabula | Derīgo izrakteņu izvešanā izmantotās tehnikas radītās emisijas

Dīzeļdegviela derīgo izrakteņu ieguvē izmantotās tehnikas darbināšanai uz vietas uzglabāta netiks. Tā tiks pievesta klāt un tehnikas vienību bākās uzpildīta tehnoloģiskajā laukumā. Gada laikā plānots uzpildīt līdz 300 t jeb 353 m³ dīzeļdegvielas.

Darbība	Emisijas faktors, g/m ³ apgrozījuma/kPa TVP	Emisijas apjoms, t/a
Transportlīdzekļu uzpildīšana	37	0,00015
Pilēšana	2	0,00001

4.2.8. tabula | Gaistošo organisko savienojumu emisijas faktori un aprēķinātie emisijas apjomi

Piesārņojošo vielu emisiju novērtējums no smilts ieguves procesa atradnē "Vēveri" un atradnes "Lioldimdas" iecirknī "Lioldimdas 2"

Aprēķinot piesārņojošo vielu emisiju gaisā smilts ieguves procesā, tiek pieņemts maksimālais derīgo izrakteņu ieguves apjoms - 100 000 m³ jeb 160 000 t derīgo izrakteņu gadā katrā atradnē. Smilts ieguve tiek veikta bez tās apstrādes (sijāšanas, skalošanas). Smilts ieguve iecirknī "Lioldimdas 2" notiek vienlaicīgi visā iecirkņa 1,241 ha lielā teritorijā, savukārt atradnē "Vēveri" – 2,949 ha lielā teritorijā. Vidējais segkārtas biezums iecirknī "Lioldimdas 2" saskaņā ar Zemes dzīļu informācijas sistēmas datiem – 0,54 m, tādējādi segkārtas apjoms – 6 701 m³ jeb 8 142 t; atradnē "Vēveri" vidējais segkārtas biezums – 0,66 m (augšne, smilts ar organiku), aprēķinātais segkārtas apjoms – 19 463 m³ jeb 23 648 t.

Piesārņojošo vielu aprēķiniem izmantota tā pati emisiju aprēķina metodika kas smilts atradnei "Acones mežs". Informācija par holdinga RSGA derīgo izrakteņu ieguvē izmantoto tehniku, darba

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smiltis atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

stundām iegūta no SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" sagatavotā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma "Vēveri 2". Derīgo izrakteņu ieguvei paredzēts veikt darbu dienās darba laikā no plkst. 07.00 līdz 19.00 visa gada garumā. Vienlaicīgi uzglabājamais smiltis daudzums nepārsniedz 6 600 m³ jeb 10 560 t derīgā materiāla katrā atradnē.

Derīgo izrakteņu atradne	Process/emisijas avota apzīmējums Aermot programmā	Darbības stundas	Piesārņojošā viela	Emisijas daudzums, t/a	Emisijas daudzums, g/s
"Vēveri"	Segkārtas noņemšana, stumšana un vaļņa veidošana (V_1)	264	Daļiņas PM ₁₀	0,0344	0,0362
			Daļiņas PM _{2,5}	0,0052	0,0055
	Ieguve, izbēšana, krautņu veidošana, iekraušana kravas automašīnās izvešanai (V_2)	3120	Daļiņas PM ₁₀	0,1046	0,0093
			Daļiņas PM _{2,5}	0,0158	0,0014
	Rekultivācija (V_3)	264	Daļiņas PM ₁₀	0,0115	0,0121
			Daļiņas PM _{2,5}	0,0017	0,0018
	Derīgā materiāla uzglabāšana (V_4)	8760	Daļiņas PM ₁₀	0,2350	0,0075
			Daļiņas PM _{2,5}	0,0355	0,0011
"Lieldimdas-2"	Segkārtas noņemšana, stumšana un vaļņa veidošana (LD_1)	264	Daļiņas PM ₁₀	0,0119	0,0125
			Daļiņas PM _{2,5}	0,0018	0,0019
	Ieguve, izbēšana, krautņu veidošana, iekraušana kravas automašīnās izvešanai (LD_2)	3120	Daļiņas PM ₁₀	0,1046	0,0093
			Daļiņas PM _{2,5}	0,0158	0,0014
	Rekultivācija (LD_3)	264	Daļiņas PM ₁₀	0,0040	0,0042
			Daļiņas PM _{2,5}	0,0006	0,0006
	Derīgā materiāla uzglabāšana (LD_4)	8760	Daļiņas PM ₁₀	0,2350	0,0075
			Daļiņas PM _{2,5}	0,0355	0,0011

4.2.9. tabula | Derīgo izrakteņu ieguves procesā radītās emisijas atradnēs "Vēveri" un "Lieldimdas 2"

Tehnikas vienība	Jauda, kW	Vienību skaits	Noslodzes koeficients	Darba laiks, h/gadā
Ekskavators Case 330 vai līdzīgs (V_5/LD_5)	202	1	0,45	3120
Frontālais iekrāvējs CAT950H (V_5/LD_5)	162	1	0,5	3120
Grunts sūknis IMS Model 7012 HP Versi-Dredge (V_6/LD_6)	332	1	0,5	2353
Buldozers, Caterpillar D5N LGP (V_7/LD_7)	90,3	1	0,5	264
Pašizgāzējs VolvoA25 (V_5/LD_5)	235	1	0,5	3120

4.2.10. tabula | Izmantotā tehnika un tās parametri atradnēs "Vēveri" un "Lieldimdas 2"

Tehnikas vienība	NO _x		CO		GOS		PM ₁₀		PM _{2,5}	
	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s
Ekskavators Case 330 vai līdzīgs	0,1162	0,0103	0,4684	0,0417	0,0382	0,0034	0,0104	0,0009	0,0104	0,0009
Frontālais iekrāvējs CAT950H	0,1035	0,0092	0,4174	0,0372	0,0340	0,0030	0,0093	0,0008	0,0093	0,0008
Grunts sūknis IMS Model 7012 HP Versi-Dredge	0,1600	0,0189	0,6451	0,0762	0,0526	0,0062	0,0144	0,0017	0,0144	0,0017
Buldozers, Caterpillar D5N LGP	0,0049	0,0051	0,0197	0,0207	0,0016	0,0017	0,0004	0,0005	0,0004	0,0005
Pašizgāzējs VolvoA25	0,1502	0,0134	0,6054	0,0539	0,0494	0,0044	0,0135	0,0012	0,0135	0,0012
KOPĀ	0,5347	0,0570	2,1559	0,2296	0,1758	0,0187	0,0481	0,0051	0,0481	0,0051

4.2.11. tabula | Emisijas daudzums no derīgo izrakteņu ieguves procesā izmantotās tehnikas atradnēs "Vēveri" un "Lieldimdas 2"

Materiāla izvešana notiks ar standarta koplietošanas satiksmei paredzētām kravas automašīnām. Gada laikā plānots izvest 100 000 m³ derīgā izrakteņa. Transportēšana plānota pa lokālo izvešanas ceļu līdz Kaudzišu ielai. Produkcijas izvešana – 30 kravas reisi dienā, 5 556 kravas automašīnas gadā (11 112 braucieni gadā). Kopējais izvešanas ceļa posma garums no

letekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

atradnes "Vēveri" līdz Kaudzišu ielai 60 m. Tādējādi gada kravas transports smilts izvešanas laikā no atradnes teritorijas līdz Kaudzišu ielai veiks 667 km.

Transportēšanas maršruta no atradnes "Lieldimdas" iecirkņa "Lieldimdas 2" tiek realizēts pa šādu ceļa posmu: esošs ceļš nekustamā īpašuma "Kaudzišu iela 57" zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8096 009 0152 (sadzīves atkritumu poligons "Getliņi") līdz Kaudzišu ielai. Kopējais ceļa garums 1 278 m, tādējādi gada laikā tiks veikti 14 201 km. Vidējais pārvietošanās ātrums pa grants ceļa posmu – 20 km/h. Kravas automašīnu kravnesība pieņemta 20-26 t. Aprēķinos pieņemts, ka izmantotā tehnika nebūs vecāka par 2010. izgatavošanas gadu.

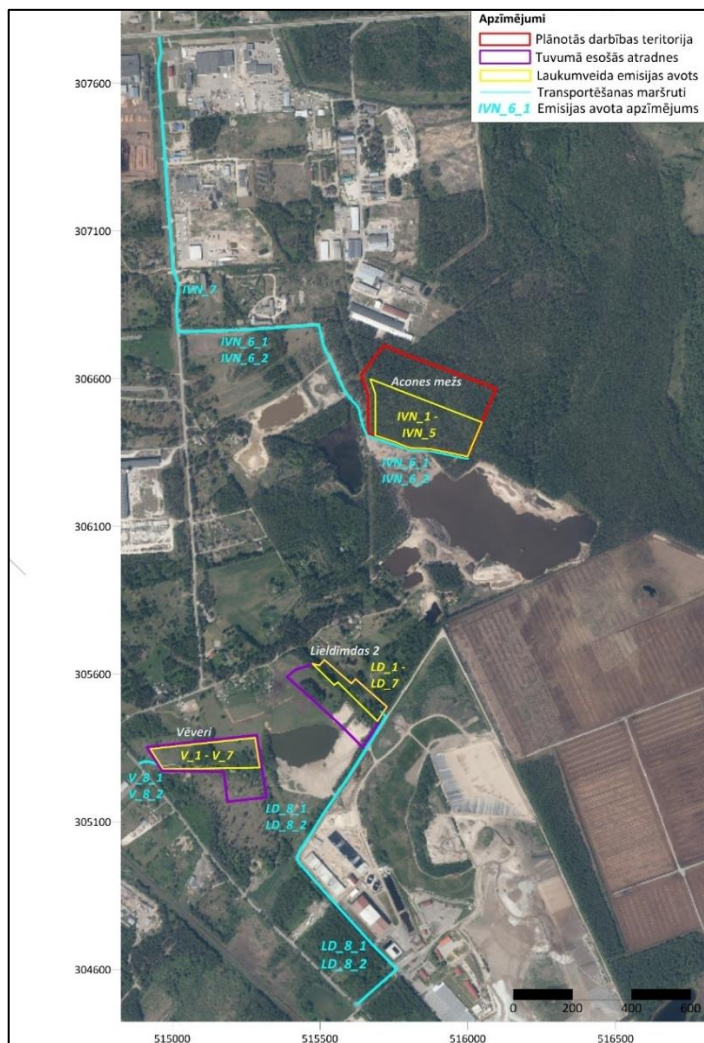
Transportēšanas maršruts	NOx		CO		GOS		PM ₁₀		PM _{2,5}	
	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s
"Lieldimdas 2" – Kaudzišu iela (LD_8_1)	0,0628	0,0246	0,0110	0,0043	0,0006	0,0002	0,00047	0,0002	0,0005	0,0002
"Vēveri" – Kaudzišu iela (V_8_1)	0,0029	0,0246	0,0005	0,0043	0,00003	0,0002	0,00002	0,0002	0,00002	0,0002

4.2.12. tabula | Derīgo izrakteņu izvešanā izmantotās tehnikas radītās emisijas

Transportēšanas maršruts	PM ₁₀		PM _{2,5}	
	t/a	g/s	t/a	g/s
"Lieldimdas 2" – Kaudzišu iela (LD_8_2)	1,1101	0,4343	0,1102	0,0431
"Vēveri" – Kaudzišu iela (V_8_2)	0,0521	0,4343	0,0052	0,0431

4.2.13. tabula | Derīgo izrakteņu izvešanā izmantotās tehnikas radītā putekļu emisijas no grants ceļiem

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē “Acones mežs”
īpašumā “Acones mežs”, Salaspils pagastā, Salaspils novadā

4.2.14. attēls | Piesārņojošo vielu emisijas avotu izvietojuma karte

Smilts ieguves, pārkraušanas un uzglabāšanas un transportēšanas laikā radītais gaisa piesārņojums un summārā piesārņojuma izvērtējums

Gaisa kvalitātes novērtējums veikts 2 metru augstumā. Modelēšanā izmantotais aprēķina solis – 50 m. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķins veiks 5 000 x 5 000 m lielai teritorijai. Piesārņojošo vielu izkliedes modelī reljefa ietekme nav ņemta vērā, jo plānotās darbības vietā un tās tuvumā reljefs ir līdzens (reljefa formas slīpums nav lielāks par 10%).

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumu Nr. 182 “Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi” 4. punktu atbilstība cilvēku veselības aizsardzībai paredzētajiem robežlielumiem nav jāpārbauda šādās vietās:

- jebkurā vietā, kas atrodas teritorijā, kura sabiedrības pārstāvjiem nav pieejama un kur nav pastāvīgu dzīvesvietu;
- rūpnieciskajās vai rūpnieciskajās iekārtās, uz kurām attiecas visi darba drošības un veselības aizsardzības noteikumi;
- uz ceļu brauktuvēn un brauktuļu starpslās, izņemot vietas, kur paredzēta gājēju piekļuve starpslās.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakstu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

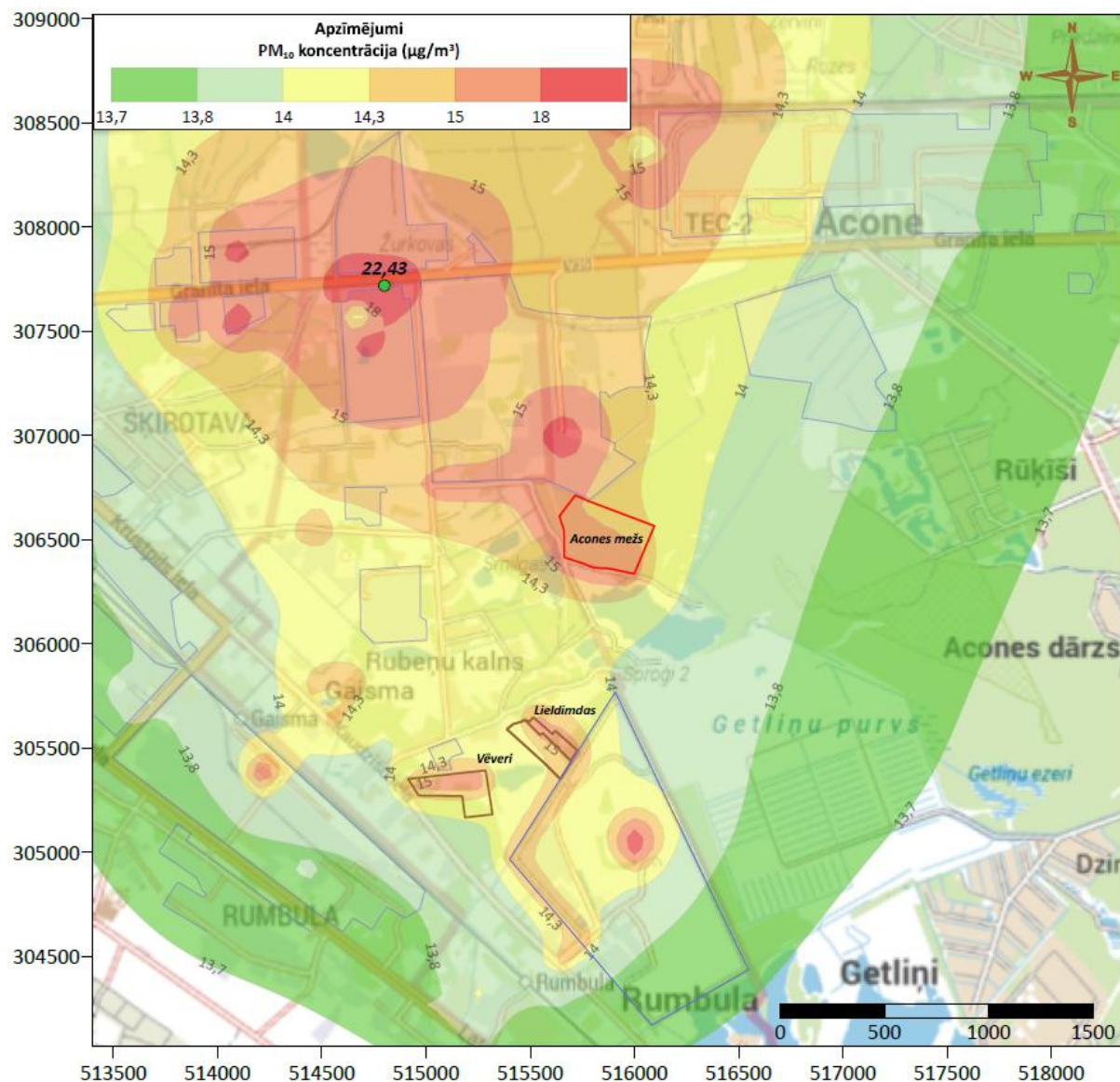
Tādējādi summārā piesārņojuma koncentrācija aprēķināta, ņemot vērā LVĢMC sniegtos datus par esošo piesārņojuma līmeni, kā arī smilts ieguvi un transportēšanu netālu esošajās atradnēs "Vēveri" un "Lieldimdas" iecirknī "Lieldimdas 2". Maksimālā summārā piesārņojuma koncentrācija noteikta ārpus darba vides – teritorijā, kas iedzīvotājiem ir brīvi pieejama un nav autoceļa brauktuve.

Svarīgi atzīmēt, ka smilts ieguves vietas tuvumā, kā arī lokālā izvešanas ceļa grantētā posma tuvumā dzīvojamo māju nav. Mazākais attālums no atradnes "Acones mežs" DR robežas līdz tuvākajai individuālai dzīvojamai mājai "Robežnieki" ir ~200 m.

Piesārņojošā viela	Maksimālā piesārņojošās darbības emitētā piesārņojuma koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Maksimālā summārā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Aprēķinu periods/ laika intervāls	Aprēķinu punkta vai šūnas centroīda koordinātas (LKS koordinātu sistēmā)	Piesārņojošās darbības emitētā piesārņojuma daļa summārajā koncentrācijā, %	Piesārņojuma koncentrācija attiecībā pret gaisa kvalitātes normatīvu, %
Oglekļa monoksīds	52,25	312,84	8 stundas/ gads	x=515650 y=306469	16,7	3,1
Slāpekļa dioksīds	9,88	13,93	1 stunda/ gads	x=515650 y=306519	70,9	7,0
	0,42	12,48	Gads/gads	x=516200 y=308619	0,02	31,2
Daļiņas PM ₁₀	5,97	22,47	24 h/gads	x=514800 y=307719	0,3	44,9
	3,25	22,43	Gads/gads	x=514800 y=307719	0,1	56,1
Daļiņas PM _{2,5}	0,36	12,72	Gads/gads	x=514800 y=307719	0,02	63,6

4.2.15. tabula | Izkliedes aprēķinu rezultāti

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

Izkliežu aprēķini veikti, analizējot gaisa piesārņojuma līmeni Salaspils pagastā, nemot vērā plānoto smiltis ieguvu un transportēšanu atradnē "Acones mežs".

Aprēķinos iekļauti:

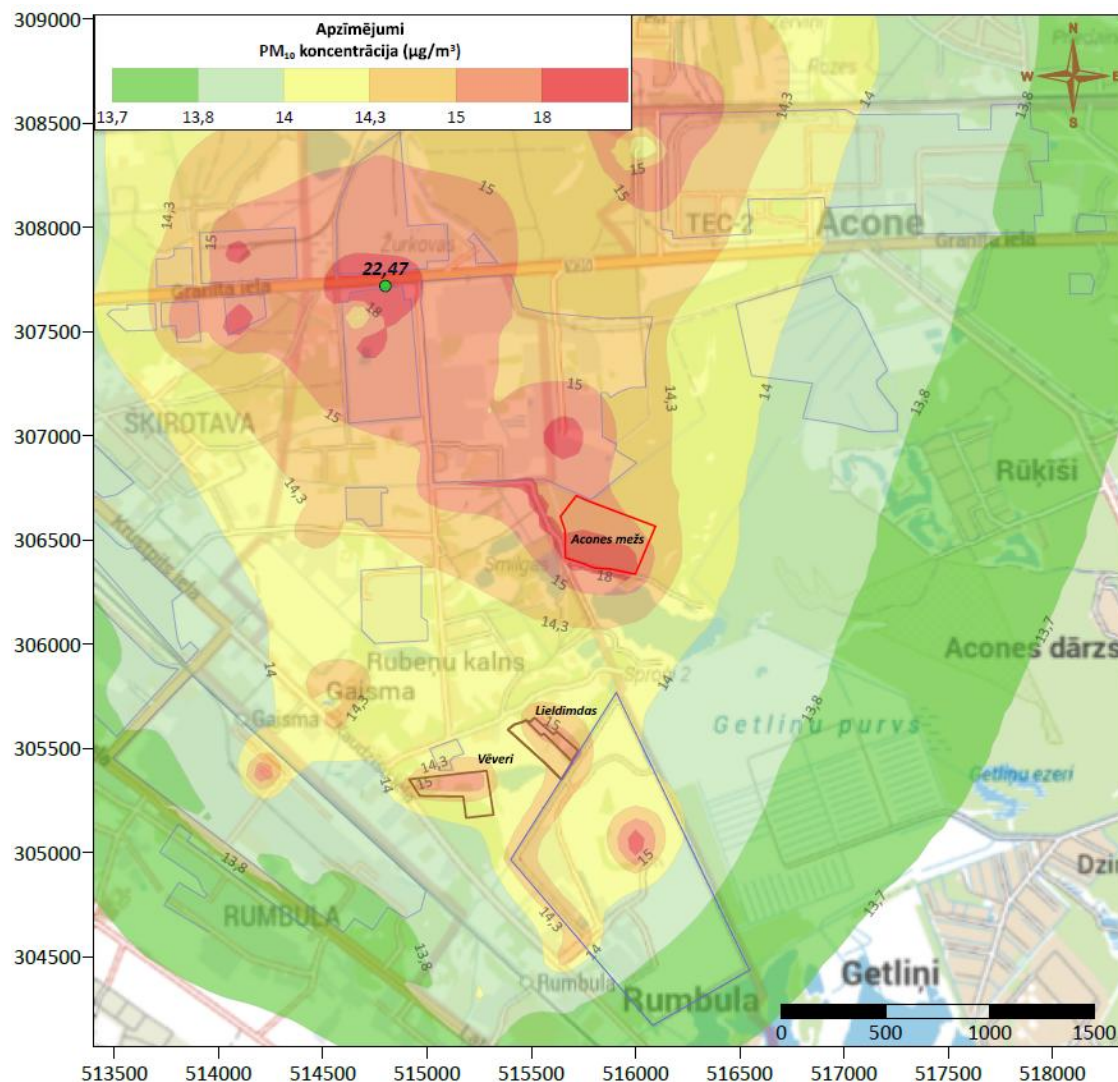
- stacionārie piesārņojuma avoti (datu bāze 2-Gaiss);
- mobilie piesārņojuma avoti (transporta plūsmu intensitātes mērījuma dati);
- tuvumā esošās aktīvās atradnes ("Vēveri" un iecirknis "Lieldimdas 2");
- smilts atradne "Acones mežs".

Režģa šūnas 50 x 50 m.

- Smilts atradnes "Acones mežs" robeža - plānotā darbība
- Citas derīgo izrakteņu *aktīvās* atradnes 2 km rādiusā ap plānotās darbības vietu
- Slēgtās teritorijas, kur atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem nevērtē (rūpniec teritorijas u.c.)
- Maksimālā summārā koncentrācija teritorijā, kur vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem ($x=514800$; $y=307719$; $C=22,43 \mu\text{g}/\text{m}^3$)

4.2.16. attēls | Daļiņu PM₁₀ gada vidējo koncentrāciju novērtējums smilts atradnes “Acones mežs” ietekmes zonā (summārais piesārņojums)

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs"
īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

Izkliežu aprēķini veikti, analizējot gaisa piesārņojuma līmeni Salaspils pagastā, ņemot vērā plānoto smilts ieguvei un transportēšanu atradnē "Acones mežs".

Aprēķinos iekļauti:

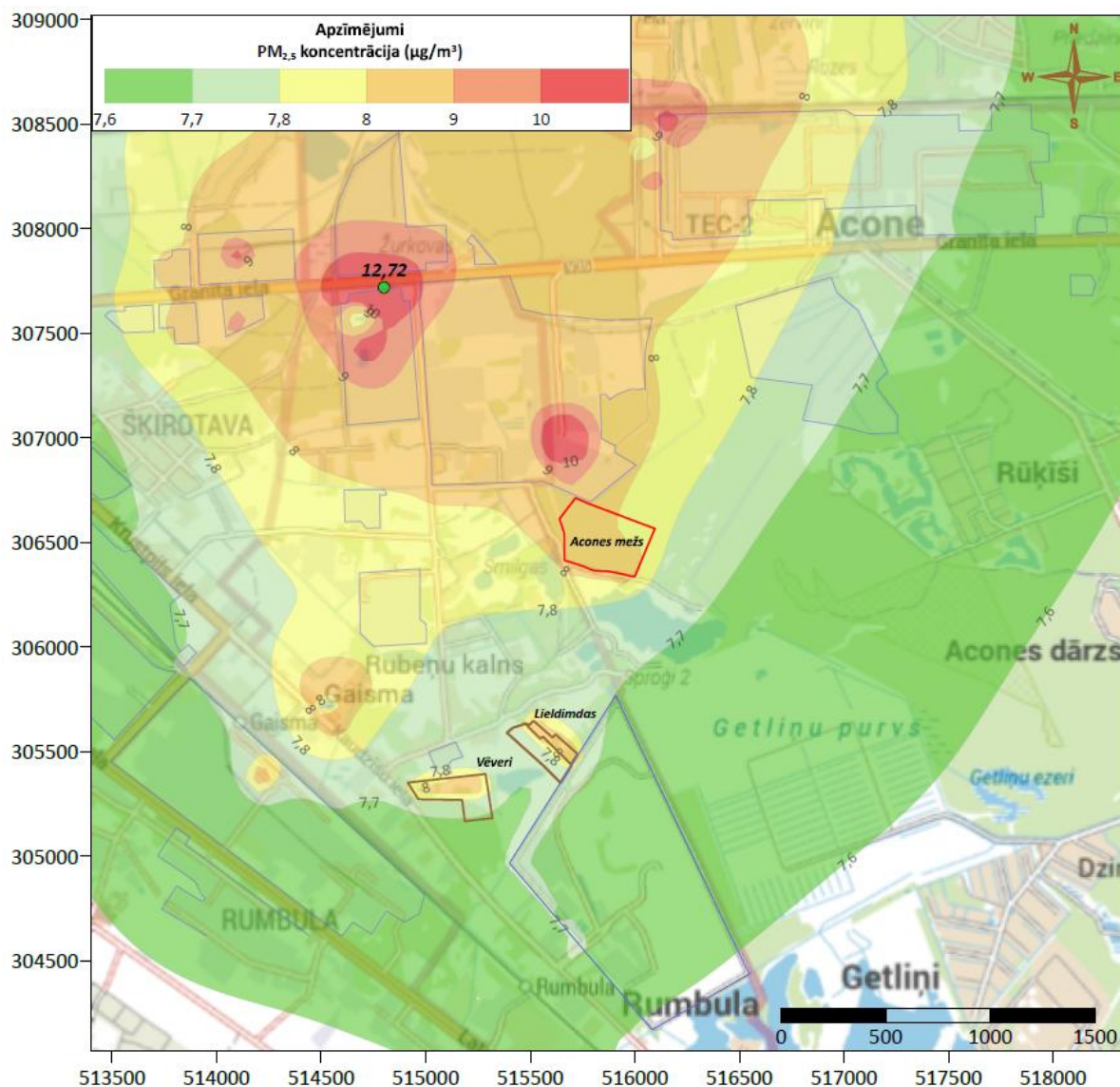
- stacionārie piesārņojuma avoti (datu bāze 2-Gaiss);
- mobilie piesārņojuma avoti (transporta plūsmu intensitātes mērījuma dati);
- tuvumā esošās aktīvās atradnes ("Vēveri" un iecirknis "Lieldimdas 2");
- smilts atradne "Acones mežs".

Režģa šūnas 50 x 50 m.

- Smilts atradnes "Acones mežs" robeža - plānotā darbība
- Citas derīgo izrakteņu aktīvās atradnes 2 km rādiusā ap plānotās darbības vietu
- Slēgtās teritorijas, kur atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem nevērtē (rūpnieciskās teritorijas u.c.)
- Maksimālā summārā koncentrācija teritorijā, kur vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem (x=514800; y=307719; C=22,47 µg/m³)

4.2.17. attēls | Daļiņu PM₁₀ diennakts 36. augstākās koncentrācijas novērtējums smilts atradnes "Acones mežs" ietekmes zonā (summārais piesārņojums)

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

Izkliežu aprēķini veikti, analizējot gaisa piesārņojuma līmeni Salaspils pagastā, ņemot vērā plānoto smilts ieguvei un transportēšanu atradnē "Acones mežs".

Aprēķinos iekļauti:

- stacionārie piesārņojuma avoti (datu bāze 2-Gaiss);
- mobilie piesārņojuma avoti (transporta plūsmu intensitātes mērījuma dati);
- tuvumā esošās aktīvās atradnes ("Vēveri" un iecirknis "Lieldimdas 2");
- smilts atradne "Acones mežs".

Režģa šūnas 50 x 50 m.

- Smilts atradnes "Acones mežs" robeža - plānotā darbība
- Citas derīgo izrakteņu *aktīvās* atradnes 2 km rādiusā ap plānotās darbības vietu
- Slēgtās teritorijas, kur atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem nevērtē (rūpnīcu teritorijas u.c.)
- Maksimālā summārā koncentrācija teritorijā, kur vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem (x=514800; y=307719; C=12,72 µg/m³)

4.2.18. attēls | Daļiņu PM_{2,5} gada vidējo koncentrāciju novērtējums smilts atradnes "Acones mežs" ietekmes zonā (summārais piesārņojums)

Gaisa piesārņojuma izplatības novērtējums no smilts ieguves un transportēšanas darbībām derīgo izrakteņu ieguves vietā tika veikts bez emisiju samazināšanas pasākumiem. Atbilstoši rezultātiem, kas sniegti 4.2.15. tabulā, emisiju samazināšanas pasākumi ar paredzēto ieguves un transportēšanas apjomu nav nepieciešami, jo saskaņā ar aprēķinu rezultātiem, derīgo izrakteņu ieguves procesā netiek pārsniegti Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr. 1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" noteiktie gaisa kvalitātes normatīvi.

Nepieciešamības gadījumā ieguves un pārkraušanas vietās tiks veikta mitrināšana. Tāpat tiks izmantota atbilstoša un labā darba kārtībā esoša atradnes tehnika, minimizējot tās darbošanos tukšgaitā. Lai izvairītos no putekļu emisijas sagatavotā, derīgā materiāla izvešanas laikā, tiks nodrošināta materiāla pārsegšana. Attiecībā uz dienvidos esošo atradņu izstrādes un derīgo materiālu transportēšanas laikā iespējami radītajiem putekļiem, līdz šim sūdzības nav saņemtas.

Darbi atradnē tiks organizēti tā, lai smagās kravas automašīnas, kas ie brauc atradnē pēc derīgo izrakteņu kravas, vienlaikus piegādātu arī rekultivācijai paredzēto inerto materiālu. Līdz ar to rekultivācijas nodrošināšanai nebūs nepieciešama papildu materiāla transportēšana, un netiks radītas papildu emisijas vai trokšņi. Šāda prakse jau tiek īstenota atradnēs, kur rekultivācija notiek, aizberot tās ar inertu materiālu. Laika gaitā plānots pāriet uz modernas, energoefektīvas tehnikas izmantošanu, kā arī degvielas ar paaugstinātu biodegvielas īpatsvaru izmantošanu. Tāpat tiek izvērtēta iespēja zemessūcēja darbībai izmantoto dīzeļģeneratoru aizstāt ar elektrības izmantošanu, ņemot vērā, ka atradnes rietumos ir 20 kv elektrolīnija.

Ņemot vērā, ka derīgo izrakteņu ieguve atradnē plānota ilgstošā laika periodā, iespējamā gaisa piesārņojuma, emisiju robežvērtību un citu ar to saistīto aspektu izvērtēšanā tiks ievēroti attiecīgajā laikā spēkā esošie normatīvie akti.

Alternatīvu salīdzinājums

Noņemto segkārtu novietojot gar atradnes rietumu un dienvidu robežu (apdzīvoto vietu pusē), lai veidotu dabisku barjeru/ aizsargvalni, kā arī saglabājot meža joslu gar atradnes rietumu robežu, nodrošinās to, ka būtiski tiks samazinātas putekļu emisijas ārpus atradnes teritorijas. Ņemot vērā minēto priekšroka tiek dota pirmajam (A) alternativajam risinājumam.

4.3. Ietekme uz trokšņa līmeni

Vides trokšņa līmeņa aprēķinu un izplatības modelēšanu veica SIA "Akukon-Būvakustika". Pēc SIA "Statushouse" pasūtījuma, pakalpojumu sniedzēja ir sagatavojusi atskaiti "Vides trokšņa līmeņa aprēķini", kas pilnā apjomā apskatāma 6.pielikumā.

Prasības vides troksnim ir noteiktas Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" (4.3.1. tabula). Prasības tiek izšķirtas dienas, vakara un nakts diennakts posmiem. Diena ir no plkst. 07:00 - 19:00, vakars no 19:00 - 23:00, nakts no 23:00 - 07:00. Atradnes "Acones mežs" gadījumā tiek vērtētas tikai dienas prasības, jo darbu paredzēts veikt dienas stundās.

Nr. p. k.	Apbūves teritorijas veids	Trokšņa robežlielumi		
		L _{diena} (dB(A))	L _{vakars} (dB(A))	L _{nakts} (dB(A))
1	Individuālo dzīvojamo māju (mazstāvu, savrupmāju vai viensētu), veselības, ārstniecības, sociālās aprūpes un bērnu iestāžu apbūves teritorija	55	50	45
2	Dzīvojamo daudzstāvu ēku apbūves teritorija	60	55	50
3	Publiskās apbūves teritorija (kultūras, izglītības un zinātnes iestāžu, valsts pārvaldes iestāžu, sabiedrisko objektu, viesnīcu teritorija)	60	55	55

letekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

4	Jaukta veida apbūves teritorija (tirdzniecības, pakalpojumu būvju, ar dzīvojamo apbūvi, teritorija)	65	60	55
5	Apdzīvotu teritoriju klusie rajoni	50	45	40

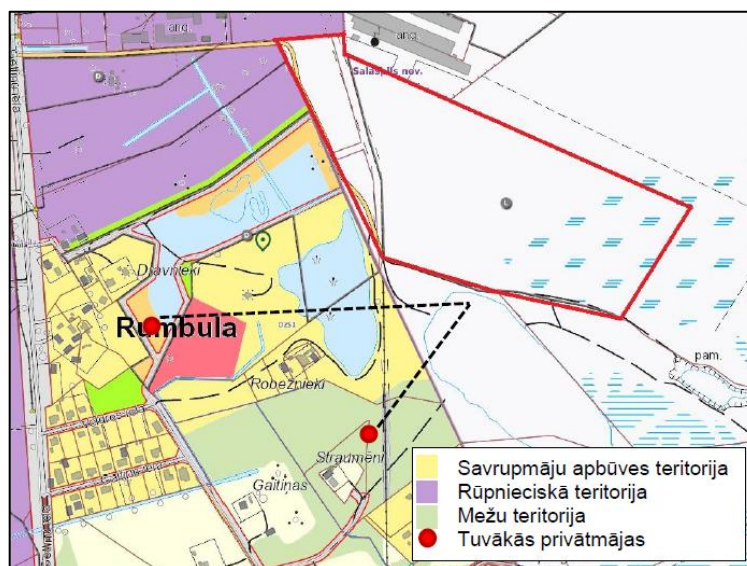
4.3.1. tabula | Vides trokšņa robežlielumi (Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība")

L _{diena} (dB(A))	L _{vakars} (dB(A))	L _{nakts} (dB(A))
65	60	55

4.3.2. tabula | Satiksmes vides trokšņa robežlielumi (Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība")

Darba zona ir klasificēta kā rūpnieciskā teritorija ar nelielu gabalu kā meža teritoriju. Šādam zonējumam nav noteiktas trokšņa robežlīmeņa prasības. Tā kā darba zonas teritorija atrodas Salaspils novada robežā ar Ropažu novada Stopiņu pagastu, tiek apskatīts arī Stopiņu pagasta funkcionālais zonējums.

Salaspils novadā teritorija uz ziemeļiem un dienvidiem ir klasificēta kā rūpnieciskā teritorija, uz kuru neattiecas trokšņa līmeņa prasības. Stopiņu pagasta robežjošajā teritorijā ir teritorija, kas klasificēta kā savrupmāju apbūves teritorija, kurai noteikts trokšņa robežlielums dienas laikā L_{diena} 55 dBA (4.3.3. attēls). Tuvākās privātmājas atrodas 220 m un 400 m attālumā no darba zonas robežas, proti, Robežnieki un Dravnieki attiecīgi.

4.3.3. attēls | Stopiņu pagasta funkcionālais zonējums darba zonas apkaimes teritorijā, ar sarkanu apzīmēta aptuvenā darbu veikšanas zona

Lai noskaidrotu kāds ir vidē esošais trokšņa līmenis, tika veikti trokšņa līmeņa mērījumi trīs vietās (4.3.4. attēls).

4.3.4. attēls | Trīs mērījumu vietas pie plānotās darbības vietas

Mērījumi tika veikti 2025. gada 1. aprīlī laika posmā no plkst. 14.26 līdz 15.30, gaisa temperatūra bija 11° C, vēja ātrums 13 km/h DA virzienā, relatīvais gaisa mitrums 65%. Debesis bija skaidras. Mērījumi veikti saskaņā ar LVS ISO 1996-2:2008 "Akustika. Vides trokšņa raksturošana, mērīšana un novērtēšana. 2. daļa: Vides trokšņa līmeņu noteikšana" meteoroloģiskie apstākļi bija labvēlīgi vides trokšņa mērījumiem (kategorija M4).

Skaņas mērītāja mikroфона augstums visiem mērījumiem ir 1.4 m un tas ir pagriezts 45° leņķī pret plakni perpendikulāri zemei. Visu mērījumu ilgums bija 10 minūtes. Pirmā mērījumu vieta atradās pie betona žoga, aiz kura norisinājās būvdarbi (4.3.5. attēls). Mērījuma laikā garām pabrauca viens smagais transportlīdzeklis.

4.3.5. attēls | Pirmā mērījumu vieta

Otrajā vietā mērījumu laikā garām nebrauca neviens autotransports, dominēja dabas skaņas, tātūmā bija dzirdamas būvdarbu un rūpnieciskas darbības skaņas (4.3.6. attēls).

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

4.3.6. attēls | Otrā mērījumu vieta

Netālu no trešās mērījumu vietas notiek būvdarbi, mērījuma laikā brauca garām trīs autotransporti (4.3.7. attēls).

4.3.7. attēls | Trešā mērījumu vieta

Izmērītā vides trokšņa līmeņa rezultāti ir apkopoti 4.3.8. tabulā.

Vieta	L_{Aeq} , dBA	L_{Amax} , dBA	$LAF10\%$, dBA*	Kopējā nenoteiktība u, dB
1.	53.8	76.5	50.2	± 6.48
2.	44.6	55.7	46.1	± 0.89
3.	44.6	59.9	46.1	± 1.50

*augstāko skaņas spiediena līmeņu vidējā vērtība 10% no mērījuma laika. Raksturo vides trokšņa dinamiku. Zema atšķirība no ekvivalentā skaņas spiediena līmeņa L_{Aeq} liecina par vienmērīgu vides troksni

4.3.8. tabula | Mērījumos iegūtie vides trokšņa rezultāti

Trokšņa avotu modelēšana

Trokšņa avotu modelēšanā pielietotas sekojošās trokšņa izkliedes aprēķina metodes:

- standarts ISO 9613-2:1996 "Akustika – Skaņas pavājināšanās izplatīšanās laikā ārpus telpām – 2. daļa: Vispārēja aprēķina metode";
- CNOSSOS-EU.

Trokšņa kartes veidošanai izmantota trokšņa aprēķināšanas programmatūra DatAkustik CadnaA.

Zemes virsmas absorbcijas koeficients – 0.5. Ēkas fasādes – atstarojošas. Atstarojumu pakāpe – 1. Temperatūra ir 10 °C, relatīvais mitrums – 70 %. Trokšņa kartes plaknes augstums pret zemes virsmu ir 2.0 m. Trokšņa uztvērēju punktu augstums – 2.0 m. Trokšņa līmeņi modelēti neņemot vērā esošo vides troksni.

Vides trokšņa modelī tika iekļauti divu tipu trokšņi – darba veikšanai paredzētās iekārtas: ģenerators, ekskavatori, frontālie iekrāvēji, un materiāla izvešanā lietotais smagais transports. Modelī tika prognozēts, ka smagā transporta kustība ir vidēji 5 automašīnas stundā darbu veikšanas laikā ar pārvietošanās ātrumu 50 km/h. Iekārtu radītā trokšņa avoti tika modelēti kā punktu avoti ar specifisku skaņas jaudas līmeni (4.3.9. tabula).

Iekārta	Marka	Skaņas jaunas līmenis L_w , DBA
Frontālais iekrāvējs	New Holland 270W	107
Ekskavators	Liebherr 924RSL	105
Frontālais iekrāvējs	Liebherr L540	107
Ekskavators	Liebherr 924HDSI	105
Dīzeļģenerators	Caterpillar	97

4.3.9. tabula | Iekārtu skaņas jaudas līmeņi

Analīzes procesā tika pārbaudīti četri scenāriji:

1. Visa darba veikšanai paredzētā tehnika ir koncentrēta darba zonas rietumu stūrī;
2. Visa darba veikšanai paredzētā tehnika ir koncentrēta darba zonas austrumu stūrī;
3. Visa darba veikšanai paredzētā tehnika ir koncentrēta darba zonas dienvidu stūrī;
4. Visa darba veikšanai paredzētā tehnika ir vienmērīgi izvietota pa darba zonu.

Minētajos scenārijos modelēta situācija bez noņemtās segkārtas aizsargvalņa ap atradnes perimetru.

Analizējot iegūtos rezultātus, uzmanība tika pievērsta minētajām savrupmāju teritorijām, proti, Robežniekiem un Dravniekiem (4.3.10. tabula). Skaņas līmenis modelēts

Māju nosaukums	Scenārijs	Skaņas līmenis L_{Aeq} , dBA
Robežnieki	1.	49
	2.	47
	3.	53
	4.	50
Dravnieki	1.	48
	2.	44

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakstu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

	3.	47
	4.	46

4.3.10. tabula | Simulācijā iegūtie trokšņa līmeņi pie tuvākajām savrupmājām Robežnieki un Dravnieki

Balstoties uz simulācijā iegūtajiem datiem, pie minētajām ēkām netiek pārkāpts pieļaujamā trokšņa robežlielums savrupmāju funkcionālajā teritorijā dienas laikā, proti, 55 dBA.

Esošā situācija ar modelēto troksni

Mērījumos veiktajos punktos simulācijas modeli tiek iegūti sekojoši radītā trokšņa lielumi (4.3.11. tabula).

Scenārijs	1. mērījuma vieta	2. mērījuma vieta	3. mērījuma vieta
1.	62.5 dBA	56.6 dBA	51.1 dBA
2.	60.0 dBA	55.9 dBA	54.1 dBA
3.	60.2 dBA	61.6 dBA	59.5 dBA
4.	60.3 dBA	58.0 dBA	55.7 dBA

4.3.11. tabula | Simulācijā iegūtie trokšņa līmeņi faktiskos mērījumos veiktajos punktos

Simulāciju un mērījumu kombinētais vides trokšņa līmenis apkopots 4.3.12. tabulā.

Scenārijs	1. mērījuma vieta	2. mērījuma vieta	3. mērījuma vieta
1.	63.0 dBA	56.9 dBA	52.0 dBA
2.	60.9 dBA	56.2 dBA	54.6 dBA
3.	61.1 dBA	61.7 dBA	59.6 dBA
4.	61.2 dBA	58.2 dBA	56.0 dBA

4.3.12. tabula | Simulācijā un mērījumos iegūto trokšņa līmeņu kombinētās vērtības mērījumu punktos

Darba zonā veikto darbu radītā trokšņa pieaugums esošajam nomērītajam vides troksnim mērījumu vietās apkopots 4.3.13. tabulā.

Scenārijs	1. mērījuma vieta	2. mērījuma vieta	3. mērījuma vieta
1.	0.5 dBA	0.3 dBA	0.9 dBA
2.	0.9 dBA	0.3 dBA	0.5 dBA
3.	0.9 dBA	0.1 dBA	0.1 dBA
4.	0.9 dBA	0.2 dBA	0.3 dBA

4.3.13. tabula | Veikto darbu radītā trokšņa rezultējošais pieaugums esošajam vides troksnim mērījumu vietās

Balstoties uz simulāciju datiem, tiek novērots, ka darba zonā veikto darbu radītā trokšņa efekts uz apkārtējo vidi ir maznozīmīgs un neradīs palielinātu vides trokšņa piesārņojumu.

Atradnes "Acones mežs" darbības laikā radītais trokšņa līmenis kopā ar vidē jau esošo troksni pie dzīvojamajām mājām Robežnieki un Dravnieki nepārsniegs normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības. Kaut arī paredzamais trokšņa līmenis darbības laikā pie tuvākajām dzīvojamām mājām prognozēts vidēji 50 dBA un 46 dBA, praktiski tas var būt ievērojami zemāks, jo atradnes rietumu un dienvidu malās no noņemtās virskārtas tiks izveidots aizsargvalnis, kas kalpos kā dabisks trokšņa ierobežotājs. Ieteicams darba veikšanas gaitā nekoncentrēt visas troksni radošās iekārtas vienuviet, īpaši teritorijas dienvidu stūrī, lai nerastos vides trokšņa līmenis, kas tuvs normatīvajām robežvērtībām.

Darbi atradnē tiks organizēti tā, lai smagās kravas automašīnas, kas iebrauc atradnē pēc derīgo izrakteņu kravas, vienlaikus piegādātu arī rekultivācijai paredzēto inerto materiālu. Līdz ar to rekultivācijas nodrošināšanai nebūs nepieciešama papildu materiāla transportēšana, un netiks radītas papildu emisijas vai trokšņi. Šāda prakse jau tiek īstenota atradnēs, kur rekultivācija notiek, aizberot tās ar inertu materiālu.

Tiek izvērtēta iespēja zemessūcēja darbībai izmantoto dīzelģeneratoru aizstāt ar elektrības izmantošanu, ņemot vērā, ka atradnes rietumos ir 20 kv elektrolīnija. Veicot pāreju uz elektrību, zemessūdzēja darbība praktiski neradīs nekāda veida troksni.

Alternatīvu salīdzinājums

No atradnes noņemto auglīgās augsnes virskārtu sastumjot krautnēs gar atradnes rietumu un dienvidu robežu (apdzīvoto vietu pusē), izveidosies norobežojošs aizsargvalnis, kas kalpos kā dabiska skaņas barjera. Papildus trokšņa izplatības ierobežošanu nodrošinās meža josla gar atradnes rietumu robežu. Ņemot vērā minēto, priekšroka tiek dota pirmajam (A) alternatīvajam risinājumam.

4.4. Ietekme uz biotopiem un augu sugām

Iespējamās ietekmes uz dabas vērtībām izvērtējusi sertificēta sugu un biotopu eksperte Egita Grolle (Sert.Nr.003., derīgs līdz 13.05.2023. Spec.zālāji, meži un virsāji, jūras piekraste Spec.vaskulārās augu sugas derīgs līdz 06.09.2024.). Pilns Eksperta atzinums pievienots 7. pielikumā. Teritorija tika apsekota 2021. gada 8. septembrī, saulainā dienā. Apsekošana veikta pēc nejaušības principa izvēloties maršrutu zig-zag veidā, šķērsojot teritorijā sastopamos biotopus. Apsekošanas ilgums ~ 2 h.

Paredzētās darbības vietā, saskaņā ar biotopu eksperta atzinumu, atrodas divas īpaši aizsargājamas sugas: Vālišu staipeknis *Lycopodium clavatum* un Gada staipeknis *Lycopodium annotinum*.

Tuvākā īpaši aizsargājamās augu sugas - smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia* - atrodas pie pašas atradnes robežas.

Tuvākā īpaši aizsargājamās augu sugas – smilts nelķes *Dianthus arenarius*, atradne atrodas aptuveni 30 m attālumā.

Pēc eksperta datiem, 10-20 m attālumā atrodas aizsargājamo augu sugu – gada staipekņa *Lycopodium annotinum* un vālišu staipekņa *Lycopodium clavatum* atradnes.

Paredzētās darbības teritorijā vietām sastopama invazīva augu suga, kas ieviešas nosusinātos mežos – sīkziedu sprigane *Impatiens parviflora*. Arī paredzētās darbības pieguļošajā teritorijā plaši izplatīta sīkziedu sprigane *Impatiens parviflora*. Tāpat atradnei pieguļošajā teritorijā krūmu stāvā konstatētas divas invazīvas svešzemju sugas – ošlapu kļava *Acer negundo* un kaprifoliņu vītenšausserdis *Lonicera caprifolium*.

Tuvākais valsts nozīmes aizsargājamais koks (dižkoks) atrodas ~ 1,4 km attālumā.

Smaržīgā naktsvijole ir iekļauta Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumu Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" 1. pielikuma 6.153. apakšpunktā. Tās aizsardzību regulē Sugu un biotopu aizsardzības likums, ar kura 12. panta 1. punktu ir aizliegta īpaši aizsargājamo sugu lasīšana, noplūkšana un izrakšana, kā arī dzīvotņu postīšana. Minētā likuma 14. panta pirmās daļas 3. punkts atļauj traucēt īpaši aizsargājamo sugu īpatņus tikai izņēmuma gadījumā, lai nodrošinātu sabiedrības veselības aizsardzības, drošības vai citas sevišķi svarīgas intereses, arī sociāla vai ekonomiska rakstura intereses.

Atmežošana un derīgo izrakteņu ieguve nav plānota smaržīgās naktsvijoles atradņu teritorijās.

Ietekmes uz augu sugām būtiskuma izvērtējums sniegts 4.4.1. tabulā.

MK 2007. gada 27. marta noteikumu Nr.213 2. un 5.punktā noteiktie kritēriji:	
2. Būtiskas nelabvēlīgas izmaiņas salīdzinājumā ar pamatstāvokli sugām nosaka, izmantojot skaitliskus datus, tai skaitā:	
2.1. sugas individu - savvaļas dzīvnieku, augu, sēņu un ķērpju skaitu, to blīvumu un apdzīvotās vai aizņemtās teritorijas platību;	<i>L.annotinum</i>: Latvijā sastopams bieži visā valstī, vairāk kā 1000 atradnēs. Pētāmajā teritorijā konstatēts diezgan bieži, četrās atradnēs ar kopējo platību ~ 10 m². <i>L.clavatum</i>: Latvijā sastopams diezgan bieži visā valstī, vairāk kā 1000 atradnēs. Pētāmajā teritorijā konstatēts reti, viena ~ 1 m² plaša atradne. <i>P.bifolia</i>: sastopama diezgan bieži visā valstī, reģistrētas vismaz 612 atradnes. Pētāmajā teritorijā sastopama divās vietās, kopumā 4 eksemplāri.
2.2. kaitējuma skarto atsevišķo sugas individu nozīmi attiecīgās sugas saglabāšanā un dabiskā izplatībā, sugas jutību un sastopamības biežumu (to novērtē vietējās pašvaldības, valsts, Eiropas Savienībā ietilpstošā boreālā (ziemeļu) reģiona un Eiropas Savienības līmenī);	<i>L.annotinum</i> izplatība: Salaspils novadā – vismaz 9 atradnes. Latvijā vairāk kā 1000 atradnes. Boreālajā reģionā – nav datu. ES – nav datu. Plānotās darbības rezultātā var tikt iznīcinātas visas teritorijā esošās sugas atradnes. <i>L.clavatum</i> izplatība: Salaspils novadā - vismaz 4 atradnes. Latvijā vairāk kā 1000 atradnes. Boreālajā reģionā – nav datu. ES – nav datu. Plānotās darbības rezultātā var tikt iznīcinātas visas teritorijā esošās sugas atradnes. <i>P. bifolia</i> izplatība: Salaspils novadā - nav citu atradņu, Latvijā – 612 atradnes, Boreālajā reģionā – nav datu. ES – nav datu. Plānotās darbības rezultātā var tikt iznīcinātas visas teritorijā esošās sugas atradnes.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smiltis atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

2.3. sugas vairošanās spēju vai vairošanās sekmes (atbilstoši pieejamajai informācijai par attiecīgajai sugai vai attiecīgajai populācijai piemītošo dinamiku un periodiskumu), tās dzīvotspēju;	<i>L.annotinum</i> vairošanās spēja: daudzgadīgs augs, sporaugs. Aug lēnām, atjaunošanās notiek vismaz 10 gadu laikā. <i>L.clavatum</i> vairošanās spēja: daudzgadīgs augs, sporaugs. Aug lēnām, atjaunošanās notiek vismaz 10 gadu laikā. <i>P.bifolia</i> vairošanās spēja: daudzgadīgs, vairojas ar sēklām. Lai vairotos augsnē nepieciešama simbioze ar noteiktām sēņu grupām, līdz ar to uzdīgst tikai dažas sēklas. Dažos gados naktsvijoles nezied. Jaunie dzinumi līdz ziedēšanai attīstās vairāku gadu laikā.
2.4. sugas spēju īsā laikā bez iejaukšanās (izņemot dabas aizsardzības pasākumu pastiprināšanu) atjaunoties pēc kaitējuma līdz stāvoklim, kas, ņemot vērā sugas dinamiku, sasniedz par pamatstāvokli labāku vai tam līdzvērtīgu līmeni.	<i>L.annotinum</i> spēja atjaunoties: atjaunojas vairāku gadu desmitu laikā. <i>L.clavatum</i> spēja atjaunoties: atjaunojas vairāku gadu desmitu laikā. <i>P. bifolia</i> spēja atjaunoties: nespēj īsā laikā atjaunoties.
5. Par būtisku kaitējumu neuzskata:	
5.1. tādas attiecīgo sugu vai biotopa negatīvas pārmaiņas, kas saskaņā ar pieejamo informāciju ir normālas un ir mazākas nekā dabiskās svārstības;	Ūdens līmeņa izmaiņas atradņu platībā.
5.2. attiecīgo sugu vai biotopu negatīvas pārmaiņas dabisku iemeslu dēļ;	Atradņu skaita samazināšanās, aizaugot piemērotām platībām vispārējās vides eutrofikācijas rezultātā.
5.3. negatīvas pārmaiņas, kas rodas, iejaucoties teritoriju apsaimniekošanā saskaņā ar sugu un biotopu aizsardzības plānu vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plānu;	-
5.4. kaitējumu, pēc kura sugas vai biotopi īsā laikā bez iejaukšanās atjaunojas līdz pamatstāvoklim vai līdz stāvoklim, kas, ņemot vērā attiecīgās sugas vai biotopa atjaunošanās dinamiku, ir līdzvērtīgs pamatstāvoklim vai ir labāks par to.	Dažu eksemplāru iznīcināšana, saglabājot pārējo atradni.

4.4.1. tabula | Ietekmes uz sugām būtiskuma izvērtējums

Saskaņā ar pieejamo informāciju derīgo izrakteņu ieguves rezultātā var tikt ietekmēta vāļišu staipekņa *Lycopodium clavatum* atradne aptuveni 1 m² platībā, gada staipekņa *Lycopodium annotinum* atradne aptuveni 10 m² platībā, kā arī līdz četriem smaržīgās naktsvijoles *Platanthera bifolia* eksemplāriem.

Ietekmi samazinošie pasākumi norādīti 4.4.2.tabulā.

Sugas atradne	Tieši ietekmētā platība, m ² /eks.skaitis	Netieši ietekmētā platība, m ² /eks.skaitis	Ietekmes vērtējums īstenojot plānoto darbību	Ietekmi samazinošie pasākumi	Ietekmes vērtējums pēc pasākumu īstenošanas
<i>Lycopodium clavatum</i>	1 m ²	0	Būtiska nelabvēlīga ietekme	Derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta ārpus aizsargājamo augu sugu atradnēm.	Neliela nelabvēlīga ietekme/Ietekmes nav
<i>Lycopodium annotinum</i>	10 m ²	0	Būtiska nelabvēlīga ietekme	Derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta aizsargājamo augu atradņu platībā, saglabājot plašākās atradnes teritorijas ziemeļu daļā.	Vērā ņemama nelabvēlīga ietekme

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

<i>Platanthera bifolia</i>	4 eks.		Būtiska nelabvēlīga ietekme	Derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta ārpus aizsargājamo augu sugu atradnēm.	Neliela nelabvēlīga ietekme/ ietekmes nav
----------------------------	--------	--	-----------------------------	--	---

4.4.2. tabula | Pārskata tabula par ietekmju būtiskumu un ietekmi samazinošajiem pasākumiem

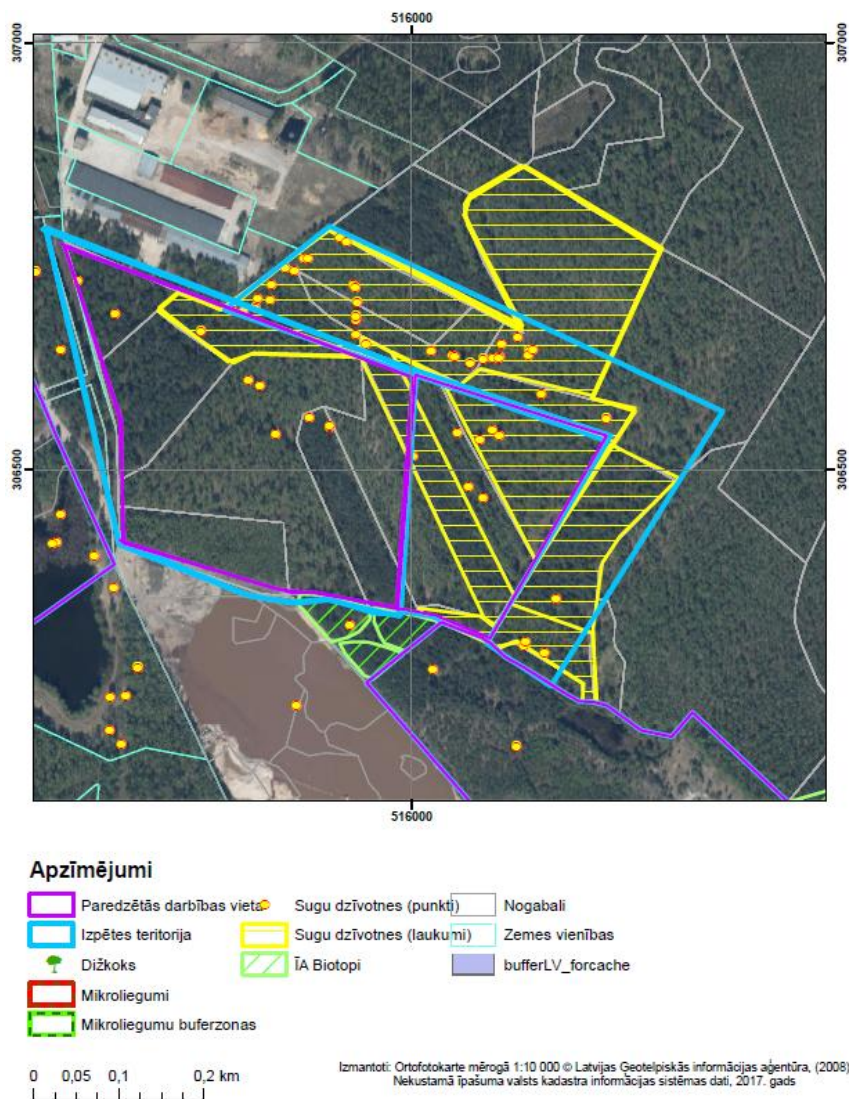
Sākotnējā atzinumā eksperte norādīja, ka ietekmes uz aizsargājamām augu sugām samazināšanai, derīgo izrakteņu ieguvei ieteicams veikt pētāmās teritorijas dienvidu daļā, kur sastopamas platības ziņā mazākas aizsargājamo augu sugu atradnes, vienlaikus saglabājot augu sugu izplatīšanas koridoru gar teritorijas ziemeļu daļu. Neveicot derīgo izrakteņu ieguvei visā atradnes teritorijas platībā, paredzams, ka ietekmes būtiskums uz aizsargājamām augu sugām samazināsies - tiks iznīcināts mazāks skaits augu eksemplāru, ka arī tiks saglabātas nozīmīgākas sugu atradnes. Ietekmes apjoms atkarīgs no derīgo izrakteņu ieguves vietas un platības, kopumā var veidoties gan Vērā ņemama nelabvēlīga ietekme vai Neliela nelabvēlīga ietekme, kā arī ietekmes var nebūt, ja tiek saglabātas visas augu atradnes.

Eksperte 2026. gada 4. jūnijā veica atkārtotu teritorijas apsekojumu piegulošajā teritorijā līdz 150 m no plānotās darbības robežām. Atbilstoši apsekojuma rezultātiem eksperte 2026. gada 8. jūnijā sagatavoja sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinumu Nr.43/26 (14. pielikums).

Atzinums Nr.43/26 sagatavots, lai izvērtētu īpaši aizsargājamo un īpaši aizsargājamo ierobežoti izmantojamo vaskulāro augu sugu – smaržīgās naktsvijoles *Platanthera bifolia*, gada staipekņa *Lycopodium annotinum* un vālišu staipekņa *Lycopodium clavatum* – sastopamību derīgo izrakteņu ieguves vietai piegulošajā teritorijā. Izpētes mērķis ir iegūt informāciju par minēto sugu izplatību apkārtnē, lai novērtētu plānotās karjera darbības potenciālo ietekmi uz sugu atradnēm un izvērtētu ietekmēto atradņu nozīmīgumu lokālā un reģionālā mērogā.

Ekspertes apsekotās teritorijas kopējā platība ir aptuveni 1,8 ha. Apsekošanas kopējais ilgums bija aptuveni 1,5 stundas. Ortofoto karte ar izpētes teritoriju un tajā konstatētajām dabas vērtībām apskatāms 4.4.3. attēlā.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smiltis atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

4.4.3. attēls | Ortofoto karte ar izpēti teritoriju un tajā konstatētajām dabas vērtībām

Derīgo izrakteņu ieguves vietai piegulošajā teritorijā konstatēta īpaši aizsargājamā augu suga – smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia*, kā arī īpaši aizsargājamās, ierobežoti izmantojamās augu sugas – gada staipeknis *Lycopodium annotinum* un vālišu staipeknis *Lycopodium clavatum* (4.4.4. tabula).

Nosaukums	Aizsardzības statuss	Cits statuss	Sugas sastopamība Latvijā ¹⁰	Sugas sastopamība pētāmajā teritorijā	Esošās un potenciālās ietekmes
Gada staipeknis <i>Lycopodium annotinum</i>	ĪAS; ES V	LC	Bieži, visā valstī. Visbiežākā staipekņu suga Latvijā	Bieži, 1937 - 2205 m ² platībā	Esošās ietekmes: nav konstatētas. Potenciālās ietekmes: potenciālās ietekmes izpēti teritorijā nav paredzamas
Vālišu staipeknis <i>Lycopodium clavatum</i>	ĪAS; ES V	LC	Latvijā sastopama diezgan bieži visā teritorijā	Samērā bieži, 513 - 730 m ² platībā	Esošās ietekmes: nav konstatētas. Potenciālās ietekmes: potenciālās ietekmes izpēti teritorijā nav paredzamas

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

Smaržīgā naktsvijole <i>Platanthera bifolia</i>	ĪAS	LC	Latvijā sastopama diezgan bieži visā valstī	Reti, 10 -25 eksemplāri	Esošās ietekmes: nav konstatētas. Potenciālās ietekmes: potenciālās ietekmes izpētes teritorijā nav paredzamas.
--	-----	----	---	-------------------------	--

Saīsinājumi: ĪAS – Latvijā īpaši aizsargājama suga pēc MK not.Nr.396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu".

ES – Eiropas Padomes direktīva 92/43/EEK (21.05.1992) Par dabisko dzīvotņu, savvaļas floras un faunas aizsardzību. II pielikums. Dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru aizsardzībai nepieciešama īpaši aizsargājamo teritoriju nodalīšana. V pielikums. Dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru iegūšana un ekspluatācija dabā var būt pieļaujama.

LC - neapdraudēta suga (suga, kura savvaļā joprojām ir daudz un tā nav kvalificējama kā apdraudēta, gandrīz apdraudēta vai būtu atkarīga no saglabāšanas pasākumiem; novērtēta ar zemāku izzušanas risku).

4.4.4. tabula | Pārskata tabula par teritorijā konstatētajām aizsargājamām augu sugām

Visas trīs sugas konstatētas ārpus plānotās derīgo izrakteņu ieguves vietas. Gada staipeknis *Lycopodium annotinum* un vālišu staipeknis *Lycopodium clavatum* piegulošajā teritorijā sastopami samērā plašās platībās, savukārt smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia* reģistrēta vairākās atradnēs. Konstatētajām atradnēm raksturīga laba dzīvotņu kvalitāte un laba augu vitalitāte. Apsekošanas laikā būtiski sugu vai to dzīvotņu apdraudoši faktori netika konstatēti.

Salīdzinājumā ar plānotās derīgo izrakteņu ieguves vietā reģistrētajām atradnēm, piegulošajā teritorijā minēto sugu atradnes ir plašāk izplatītas.

Plānotās derīgo izrakteņu ieguves rezultātā tiks skarta daļa aizsargājamo augu sugu atradņu. Vienlaikus apsekojuma laikā konstatēts, ka attiecīgo sugu atradnes un tām piemērotas dzīvotnes saglabājas arī ārpus plānotās darbības teritorijas. Ņemot vērā ietekmējamo atradņu nelielo apjomu un sugu izplatību piegulošajā teritorijā, plānotās darbības ietekme lokālā mērogā vērtējama kā nebūtiska. Turklāt noņemtās segkārtas izmantošana rekultivācijas darbiem var veicināt aizsargājamo sugu ātrāku atjaunošanos rekultivētajā platībā.

Derīgo izrakteņu ieguve plānota bez gruntsūdens atsūkņēšanas vai meliorācijas sistēmas izveides, neveicot ūdens novadišanu ārpus atradnes, līdz ar ko izstrādājot atradni pa posmiem, sagaidāma neliela ietekme uz apkārtējās teritorijas gruntsūdeņu režīmu (pēc amplitūdas līdz 0,2 - 0,3 m), kas līdzināsies dabisko sezonālo gruntsūdens līmeņa svārstību amplitūdai un neatstās negatīvu ietekmi uz piegulošajā teritorijā konstatētajām aizsargājamo augu sugu atradnēm, vai mežu.

Tāpat paredzētās darbības teritorijā nav paredzētas darbības, kas varētu tieši skart ārpus karjera robežām esošās augu atradnes.

Tuvumā atrodas aizsargājamais biotops "Mežainas piejūras kāpas" un aizsargājamās augu sugas – smilts nelķes *Dianthus arenarius* atradne. Gan aizsargājama biotopa, gan aizsargājamās augu sugas pastāvēšanai ūdens režīma īslaicīgas izmaiņas, kas varētu rasties derīgo izrakteņu izstrādes gaitā, nav noteicošais faktors aizsargājamo vērtību pastāvēšanai. Teritorija var izmainīties gaismas un mitruma apstākļi, veicot meža izciršanu piegulošajās platībās, tomēr, jāņem vērā, ka aizsargājamais biotops un aizsargājamās augu sugas atradne jau tagad robežojas ar derīgo izrakteņu ieguves teritoriju un, šīs dabas vērtības ir raksturīgas piejūras reģionam, kur jūras piekraste tiek pakļauta gan aktīvai smilšu kustībai, gan pastiprinātai vēja darbībai, kas

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smiltis atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

nodrošina atbilstošas veģetācijas un biotopa struktūras veidošanos. Līdz ar to nav paredzams, ka derīgo izrakteņu ieguve uz ziemeļiem no aizsargājamā biotopa un augu sugas atradnes radīs nelabvēlīgu ietekmi uz šīm dabas vērtībām.

Pēc atradnes rekultivācijas plānots, ka meža atjaunošana notiek ar tām pašām koku sugām, kas augušas atmežotajā teritorijā (detalizētāka informācija 13. pielikumā).

Alternatīvu salīdzinājums

Nemot vērā, ka ziņojumā minētās abas alternatīvas ir līdzvērtīgas attiecībā uz ietekmi uz dabas vērtībām atradnes teritorijā, nav konstatēti faktori, kas dotu pārsvaru kādas konkrētas alternatīvas izvēlei.

4.5. Ietekme uz putniem

Iespējamās ietekmes uz tuvākās apkārtnes ornitofaunu izvērtējis sertificēts eksperts/ornitologs Kārlis Millers (Sertifikāta Nr. 052, uz 2020. gada apsekojuma brīdi bija derīgs līdz 06.03.2024., pašreiz pagarināts līdz 05.03.2029.). Pilni Eksperta atzinumi pievienoti 8. un 9. pielikumā. Plānotās darbības vieta apsekota 2020. gada 27. aprīlī. Labvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos. 29. aprīlī veikta atkārtota akustiskā kontrole. 2026. gada 2. un 17. martā atkārtoti veikta īpaši aizsargājamās putnu sugas ūpja *Bubo bubo* iespējamās klātbūtnes pārbaude, pielietojot akustiskās provocēšanas metodi.

Atbilstoši DDPS "Ozols", apmēram 650 metru austrumu virzienā no paredzētās darbības vietas atrodas ūpja *Bubo bubo* mikroliegums, mikrolieguma kods 17312 (4.5.1. tabula).

Teritorijas nosaukums	Natura 2000/ĪADT	Veidojums	Virziens no paredzētās darbības vietas	Attālums no paredzētās darbības vietas
Ūpja <i>Bubo Bubo</i> mikroliegums (mikrolieguma kods 1731)			A	apm. 0,65 km
Doles sala	Natura 2000	Dabas parks	D/DR	apm. 3,8 km
Latvijas Nacionālais botāniskais dārzs	ĪADT	Dabas piemineklis: dendroloģiskie stādījumi	DA	apm. 6,4 km

4.5.1. tabula | Paredzētās darbības vietai tuvākās aizsargājamās teritorijas

Apsekojot paredzētās darbības vietu, tās apkārtni un Ūpja *Bubo Bubo* mikroliegumu netika novērota neviena no sugām, kura būtu iekļauta Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumos Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu", Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumos Nr. 940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu" un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību I pielikumā.

Eksperts Ūpja *Bubo bubo* mikroliegumu kopumā apsekojis astoņas reizes – 2015. gadā (n=2) un 2016. gadā (n=4) un divas 2020. gada pavasarī.

2020. gada 27. aprīlī teritorijas lielākā daļa tika pilnībā izstaigāta, lai pārlicinātos vai nav atrodamas zīmes, kas liecinātu par to, ka putns būtu barojies – plēsumi. Rezultātā netika konstatēta neviena pazīme, kas par to liecinātu. Tuvojoties saulrietam uzsvars likts uz teritorijas un tā apkārtnes akustisko kontroli. Ne vienā no 2020. gada apsekošanas reizēm netika konstatēta ne ūpja klātbūtne, ne ligzdošanas pazīmes.

Nemot vērā tiešo cilvēka mītnu tuvumu un to, ka teritorija ir samērā viegli pārskatāma un skraja, nevar izslēgt, ka viens no iemesliem kādēļ ūpis šeit vairs nav sastopams ir cilvēku un mājdzīvnieku (pārsvārā suņu) klātbūtne ligzdošanas laikā.

Abās apsekošanas reizēs tika novērotas vēl viena uz zemes ligzdojoša ūpja ienaidnieka – meža cūku *Sus scrofa* darbības pēdas. Praktiski lielākajā daļā teritorijas bija vērojami dažādu vecuma pakāpju cūku rakumi. Sākot no vairākus mēnešus veciem līdz pat pilnīgi svaigiem. Šādās teritorijās ūpis drīzāk dod priekšroku ligzdošanai kokos, savukārt salīdzinoši jaunā meža dēļ (maza izmēra priedes u.c. koki), lielo plēsīgo putnu ligzdu neesamībai (kuras ūpis varētu izmantot par ligzdošanas platformu), tas nav iespējams.

DDPS „Ozols” par apsekoto teritoriju ornitofaunistiskie dati nav atrodam.

Sugas (n=17), kuras raksturīgas apsekotajam biotopam attiecīgajā gadalaikā un tika konstatētas apsekojuma laikā skatāmas 4.5.2. tabulā.

Nr.p.k.	Konstatētās putnu sugas
1.	Lauku balodis <i>Columba palumbus</i>
2.	Dižraibais dzenis <i>Dendrocopos major</i>
3.	Sīlis <i>Garrulus glandarius</i>
4.	Pelēkā zīlīte <i>Poecile montanus</i>
5.	Cekulzīlīte <i>Lophophanes cristatus</i>
6.	Lielā zīlīte <i>Parus major</i>
7.	Zilzīlīte <i>Cyanistes caeruleus</i>
8.	Dzilnītis <i>Sitta europaea</i>
9.	Paceplītis <i>Troglodytes troglodytes</i>
10.	Zeltgalvītis <i>Regulus regulus</i>
11.	Vītītis <i>Phylloscopus trochilus</i>
12.	Čuņčiņš <i>Phylloscopus collybita</i>
13.	Svirlītis <i>Phylloscopus sibilatrix</i>
14.	Melnais meža strazds <i>Turdus merula</i>
15.	Dziedātājstrazds <i>Turdus philomelos</i>
16.	Žubīte <i>Fringilla coelebs</i>
17.	Kivulis <i>Spinus spinus</i>

4.5.2. tabula | Izpētes laikā paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē konstatētās putnu sugas

2026. gada 2. un 17. martā atkārtoti veikta īpaši aizsargājamās putnu sugas ūpja *Bubo bubo* iespējamās klātbūtnes pārbaude Salaspils novada Salaspils pagasta īpašumā „Acones mežs” (kadastra Nr. 80310130403), pielietojot akustiskās provocēšanas metodi (9.pielikums).

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakstu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

Iespējamā ūpja klātbūtnes pārbaude veikta piemērotos meteoroloģiskajos apstākļos (1. tabula), saskaņā „Sugas aizsardzības plānā putnu sugu grupai „Pūces”” atspoguļoto metodiku, izmantojot sugas balss ierakstu un tās atskaņošanas optimālo shēmu – atskaņojot divas reizes pilnu 10 minūšu ierakstus, 10 minūtes pauze, atkal divreiz 10 minūšu ieraksts un vēl 10 min nogaidot iespējamo atbildes reakciju (apsekojumus reģistrējot lietotnē Merginmaps katram 10 minūšu periodam, kopā veidojot sešus uzskaišu datu ierakstus)(4.5.3. tabula).

N.p.k.	Stacijas koordinātas (LKS 92)	Datums	Atskaņošanas laiks (no – līdz)	Metode	Meteo
1.	X:515826; Y:306357	2026.03.02.	17:57 – 18:48	Provocēta ĪA suga ūpis 1 h (10 min + 10 min + 10 min + 10 min + 10 min).	ZR vējš 2 – 4 m/s, mākoņi 25% – 50%, +2 °C, bez nokrišņiem, izcila dzirdamība
2.	X:515826; Y:306357	2026.03.17.	18:11 – 19:12	Provocēta ĪA suga ūpis 1 h (10 min + 10 min + 10 min + 10 min + 10 min).	Bezvējš, mākoņi 50% – 75%, + 8 °C, bez nokrišņiem, izcila dzirdamība

4.5.3. tabula | Teritorijas apsekošana 2026. gada martā

2026. gadā veikto apsekojumu laikā mērķa sugas – ūpja klātbūtne netika konstatēta. Apsekojuma laikā netika konstatētas arī citas īpaši aizsargājamās putnu sugas.

Secināms, ka plānotā saimnieciskā darbība un tās rezultāti neradīs būtisku ietekmi uz nekustamā īpašuma "Acones mežs" (kadastra Nr. 8031 013 0403, meža 281.kvartāla 13., 14., 18., 19., 22., 23., 24., 25., 26. un 28. nogabalu) un tā tuvākās apkārtnes ornitofaunu. Kā arī nav paredzama negatīva ietekme uz ūpja *Bubo bubo* mikroliegumu un iespējamo šīs sugas atrašanos tajā.

Atbilstoši smilts atradnes "Vēveri 2" (atrodas 1,2 km no paredzētās darbības vietas) ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam pievienotajam sertificēta eksperta Mareka Kilupa Atzinumam Nr. 2024-09 par ietekmi uz ornitofaunu (ziņojuma 4. pielikums), konstatēts, ka vairāk kā 1 kilometra attālumā uz dienvidrietumiem esošā sadzīves atkritumu izgāztuve "Getliņi" piesaista dažādas putnu un dzīvnieku sugas. Izgāztuves tuvumā regulāri uzturas neligzdojoši baltie stārķi *Ciconia ciconia*, kas barojas Getliņu atkritumu poligonā (23 putni novēroti arī 2024. gadā apsekojot teritoriju). Jebkuru aizsargājamo putnu ligzdošanu atkritumu poligona apkārtnē mazāk iespējamu padara spiediens no kraukļiem *Corvus corax* un citiem vārņveidīgajiem, kas teritorijā uzturas lielā skaitā, tāpat kā citur Getliņu atkritumu poligona tuvumā. Apkārtnē konstatētas arī vairākas lapsu kolonija, dzīvnieki novēroti arī apsekošanas laikā, līdz ar to plēsēju spiediens uz iespējamajiem ligzdojošajiem putniem apkārtnē ir sevišķi liels.

Nevar izslēgt, ka Getliņu poligonā pieejamos barības resursus izmanto arī ūpi *Bubo bubo*, tomēr, ņemot vērā ekspertu K. Millera un M. Kilupa apsekojumu rezultātus, ūpa klātbūtne apsekojumu laikā netika konstatēta. Tāpat secināms, ka apkārtējā teritorijā pašlaik nav īpaši piemērotu apstākļu šīs sugas drošai ligzdošanai.

Ņemot vērā, ka apkārtējās teritorijas ilgstoši ir bijušas pakļautas saimnieciskās darbības ietekmei un tas nav būtiski ietekmējis sugas pastāvēšanu reģionā, pēc atradņu rekultivācijas pabeigšanas nevar izslēgt iespēju, ka suga nākotnē atgriezīsies ligzdošanai mikrolieguma teritorijā.

Atbilstoši putnu eksperta norādījumiem, atmežošanas un apauguma novākšanas darbi paredzētās darbības teritorijā tiks apturēti laika posmā no 1. marta līdz 31. jūlijam atbilstoši dabas aizsardzības prasībām un aktuālajiem sugas izpētes datiem.

Alternatīvu salīdzinājums

No atradnes noņemtā auglīgās augsnes virskārta tiks sastumta krautnēs gar atradnes rietumu un dienvidu robežu (apdzīvoto vietu pusē), izveidojot norobežojošu aizsargvalni, kas kalpos kā dabiska skaņas barjera, līdz ar ko tiks samazināti traucējumi blakus teritorijās dzīvojošajiem un ligzdojošajiem putniem. Ņemot vērā minēto, priekšroka tiek dota pirmajam (A) alternatīvajam risinājumam.

4.6. Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavas daudzveidību

Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā netika konstatētas nozīmīgas vai vērtīgas ainavas. Ņemot vērā, ka paredzētā darbības vieta robežojas ar analogām derīgo izrakteņu ieguves vietām un meža zemēm, nav prognozējama būtiska nelabvēlīga ietekme uz apkārtējo ainavu. Paredzētās darbības īstenošana ainavu izmainīs lokāli paredzētās darbības vietā – kur smilts izrakšanas laikā būs rūpnieciska teritorija, taču ņemot vērā, ka izstrādāto atradni plānots rekultivēt to pakāpeniski apmežojot, ietekme uz kopējo ainavu būs relatīvi īslaicīga.

Smilts ieguve paredzēta pakāpeniski, nodrošinot, ka rekultivācija tiks veikta vienlaicīgi ar derīgo izrakteņu ieguvi, izstrādes laukumu sadalot rekultivācijas etapos. Lai atradne izstrādes laikā mazinātu ietekmi uz ainavu, plānots augsnes auglīgo daļu no atradnes teritorijas novietot pagaidu krautnēs gar atradnes rietumu un dienvidu robežu, izveidojot paaugstinājumu, kas aizsegs skatu uz atradni. Tāpat tiks saglabāta meža josla gar atradnes rietumu robežu, kas kalpos kā dabiska buferjosla, ne tikai lai samazinātu potenciālo putekļu un trokšņu izplatību, bet arī vizuāli samazinās ietekmi uz ainavu.

Rekultivācijas un apzaļumošanas plāna izstrādei tiks pieaicināti atbilstoši nozares eksperti, tādējādi pēc rekultivācijas paredzētās darbības vietā tiks izveidota estētiski augstvērtīga meža ainava.

Paredzētās darbības ietekmētā teritorija aizņems ~ 14,28 ha no īpašuma kopējās platības, kas ir aptuveni 4 % no 349,8 ha lielā nekustamā īpašuma "Acones mežs" (kadastra Nr.8031 013 0080). Turklāt paredzētās darbības vieta ir izvietota īpašuma rietumu daļā un tieši piekļaujas teritorijām, kuras jau ietekmējusi derīgo izrakteņu ieguve. Līdz ar to paredzētā darbība neradīs jaunu, līdz šim neskartu dabas teritoriju sadalījumu vai izolāciju, bet gan koncentrēs

antropogēno slodzi jau pārveidotā ainavas sektorā. Ņemot vērā ierobežoto ietekmes platību, tās telpisko novietojumu un piegulošo teritoriju esošo antropogēnās ietekmes pakāpi, ir secināms, ka paredzētā darbība nevar radīt būtiskus jaunus ekosistēmu fragmentācijas riskus, kā arī būtiski nepasliktinās ekoloģisko savienojamību apkārtējā teritorijā.

Alternatīvu salīdzinājums

No atradnes noņemtā auglīgās augsnes virskārta tiks sastumta krautnēs gar atradnes rietumu un dienvidu robežu (apdzīvoto vietu pusē),, izveidojot norobežojošu aizsargvalni, kas aizsegs skatu uz atradni. Ņemot vērā minēto, priekšroka tiek dota pirmajam (A) alternatīvajam risinājumam.

4.7. Paredzētās darbības ietekme uz klimatu

Atšķirībā no noteiktu citu derīgo izrakteņu, piemēram, kūdras, ieguves procesiem, smilts ieguvei nav tiešas ietekmes uz siltumnīcefekta gāzu emisiju apjomu. Potenciāla ietekme var rasties tikai no ar smilts ieguvei saistītām darbībām, kā arī teritorijas atmežošanas dēļ.

Smilts ieguve ir saistīta ar tehnikas darbināšanu, izmantojot dīzeļdzinējus, kas nozīmē fosilās degvielas sadedzināšanu un attiecīgi siltumnīcefekta gāzu emisijas. Paredzēto darbību radītā satiksmes intensitāte ir nenozīmīga salīdzinājumā ar apkārtējās autoceļu infrastruktūras satiksmes intensitāti. Iekšdedzes dzinēju darbības apjoms atradnes teritorijā ir minimāls, un attiecīgi nenozīmīgi ir piesārņojošo vielu un siltumnīcefekta gāzu emisiju apjomi. Ņemot vērā darbības niecīgo mērogu un nenoteiktību par tās relatīvo ietekmi uz klimatu konkrētajā atradnē, ir pamats uzskatīt, ka ietekme uz globālo klimatu ir neitrāla vai praktiski neizmērāma.

Turklāt derīgo izrakteņu ieguve atradnē "Acones mežs" tiks uzsākta tikai pēc ieguves darbu pabeigšanas atradnē "Brīvnieki-1", kas nozīmē, ka paredzētās darbības teritorijā neveidosies papildu emisijas.

Iespējamie pasākumi klimata ietekmes mazināšanai ietver:

- modernas, energoefektīvas tehnikas izmantošanu;
- degvielas ar paaugstinātu biodegvielas īpatsvaru izmantošanu;
- zemessūcēja darbībai izmantoto dīzeļģeneratoru aizstāt ar elektrības izmantošanu.

Atmežošanas SEG emisiju un kompensējošo pasākumu aprēķins

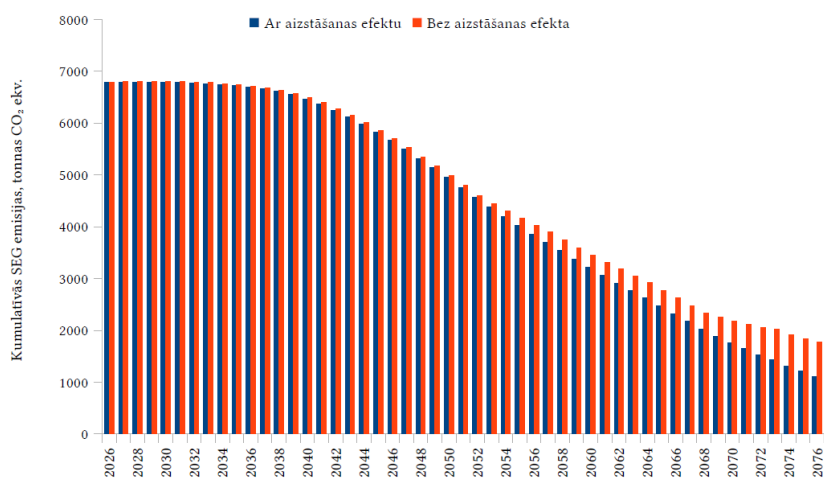
Dr. silv. Andis Lazdiņš 2026. gada 27. aprīlī ir sagatavojis atmežošanas SEG emisiju un kompensējošo pasākumu aprēķinu derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs". Aprēķins pilnā apjomā pievienots ziņojuma 13. pielikumā.

Minētajā aprēķinā vērtēta atmežošanas prognozējamā ietekme uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām un kompensējošu pasākumu - meža ieaudzēšanas līdzvērtīgā platībā ar vismaz tikpat labiem augšanas apstākļiem kā atmežotajā platībā - ietekmi uz oglekļa dioksīda (CO₂) piesaisti un SEG emisiju samazinājumu pēc darbības īstenošanas. Aprēķinā pieņemts, ka atmežojamā platība smilts atradnē "Acones mežs" ir 13,1 ha. Atmežojamā platība novērtēta, izmantojot Meža valsts reģistra 2025. gada datus. Meža ieaudzēšanas ietekmes aprēķinā pieņemts, ka

meža atjaunošana notiek ar tām pašām koku sugām, kas augušas atmežotajā teritorijā, izņemot lapu koku sugas, visos gadījumos pieņemot, ka apmežošana notiek ar bērzu.

Aprēķinos pieņemts, ka vienlaikus ar karjera paplašināšanu notiek līdzvērtīgas platības apmežošana. Apmežošanas efekta novērtēšanai izmantota pētījuma “CO₂ piesaistes un SEG emisiju mazināšanas pasākumi meža apsaimniekošanā un ietekmes novērtēšanas sistēma” ietvaros izstrādātā metodika (LVMI Silava, 2023).

Kopējā projekta ietekme aprēķināta 50 gadu periodam, ņemot vērā atmežošanas un apmežošanas radītās SEG emisijas un CO₂ piesaisti. Pēc projekta īstenošanas SEG emisijas turpinās pieaugt turpmākos 3-5 gadus un pēc tam samazināsies, pateicoties CO₂ piesaistei koku biomasā un citās oglekļa krātuvēs apmežotajās platībās. SEG emisiju prognoze, ņemot vērā apmežošanas efektu, dota 4.7.1. attēlā. Kopējās SEG emisijas atmežotajā platībā 50 gadu laikā sasniegs 6,9 Gg CO₂ ekv., ja neņem vērā biokurināmā radīto aizstāšanas efektu, un 6,8 Gg CO₂ ekv., ja aprēķinā iekļauj biokurināmā radīto aizstāšanas efektu (4.7.2. tabula). Apmežošanas kompensējošais efekts ar biokurināmā radīto aizstāšanas efektu samazinās atmežošanas radītās SEG emisijas par 5,7 Gg CO₂ ekv., bet aprēķinu variantā bez aizstāšanas efekta – par 5,1 Gg CO₂ ekv. Atlikušās SEG emisijas, ko 50. gadā pēc projekta uzsākšanas rada atmežošana, aprēķinu variantā ar aizstāšanas efektu ir 1,1 Gg CO₂ ekv. (atmežošanas radīto emisiju samazinājums par 84%), bet aprēķinu variantā bez aizstāšanas efekta – 1,7 Gg CO₂ ekv. (atmežošanas radīto emisiju samazinājums par 75%).

4.7.1. attēls | SEG emisiju prognoze

Rādītājs	Mērvienība	Ar aizstāšanas efektu	Neskaitot aizstāšanas efektu
Atmežošanas radītās SEG emisijas	tonnas CO ₂ ekv.	6836	6884
Apmežošanas radītās SEG emisijas	tonnas CO ₂ ekv.	-5719	-5116
Projekta radītais SEG emisiju pieaugums	tonnas CO ₂ ekv.	1116	1768

4.7.2. tabula | SEG emisiju pieaugums 50 gadu laikā projekta īstenošanas rezultātā

Latvijā nav izstrādāta vienota metodika ar atmežošanu saistītu attīstības projektu ietekmes uz SEG emisijām novērtēšanai, tāpēc aprēķinā izmantota SEG inventarizācijā izmantotā metodika meža zemes transformācijas par apbūvi ietekmes uz SEG emisijām raksturošanai un atsevišķas teritorijas apmežošanas ietekmes uz SEG emisijām un CO₂ piesaisti pielietotā metodika, pieņemot, ka šīs darbības notiek secīgi. Papildus aprēķinā novērtēta meža biokurināmā aizstāšanas efekta iespējamā ietekme uz SEG emisijām enerģētikas sektorā un atmežojamajās teritorijās saražamo koksnes produktu radītais aizstāšanas efekts.

Aprēķinos pieņemts, ka visā apmežojamajā teritorijā nepastāvēs saimnieciskās darbības ierobežojumi, kas var būtiski samazināt sagaidāmo CO₂ piesaisti, it īpaši aprēķinu variantā, kurā iekļauts arī meža biokurināmā aizstāšanas efekts. Meža biokurināmā aizstāšanas efekta iekļaušana aprēķinā ir viens no galvenajiem priekšnosacījumiem, lai pamatotu, ka ilgākā laikā CO₂ piesaiste apmežotajā platībā pilnībā kompensē atmežošanas radītās SEG emisijas.

Apmežošanas pozitīvo efektu var palielināt, paredzot izmantot mēslojumu koku augšanas apstākļu uzlabošanai un zemākas bonitātes audzēs. Ilgākā laika posmā (200 gadu laikā) mēslojuma pielietošana var dubultot CO₂ piesaisti apmežojamajās teritorijās.

Kopējās atmežošanas radītās SEG emisijas līdz 2030. gadam ir 6,8 tūkst. tonnas CO₂ ekv. Kompensējošās apmežošanas devums SEG emisiju mazināšanā šajā laika posmā būs nebūtisks, tomēr ilgtermiņā apmežošana pilnībā kompensēs atmežošanas radītās emisijas, savukārt karjera rekultivācija, to pilnībā vai daļēji apmežojot, kompensēs arī atmežotajā platībā neiegūto CO₂ piesaisti.

Alternatīvu salīdzinājums

Ņemot vērā, ka abas izvirzītās alternatīvas ir līdzvērtīgas attiecībā uz ietekmi uz klimatu, nav konstatēti faktori, kas radītu priekšrocības kādas alternatīvas izvēlei.

4.8. Avāriju riska novērtējums

Atbilstoši paredzētās darbības raksturam un apjomam, ir iespējamās nelielas avāriju riska situācijas, tās galvenokārt ir saistītas ar tehnikas, transportlīdzekļu un iekārtu iespējamiem bojājumiem, kā rezultāta naftas produkti nonāktu vidē. Ņemot vērā, ka naftas produktu izmantošana transportlīdzekļos būs neliela, šāda riska iestāšanās varbūtība vērtējama kā zema. Piesārņojuma izplatības vidē nepieļaušanai, plānots veikt preventīvus pasākumus, kā arī uzglabāt absorbentus, kas spētu nodrošināt piesārņojošo vielu savākšanu.

Atradnes ekspluatācijā nav prognozējamās ievērojamas avāriju riska situācijas un nav paredzama būtiska ietekme uz vidi.

Atradnes izstrādes laikā tiks ievēroti darba aizsardzības un ugunsdrošības pasākumi un prasības.

Alternatīvu salīdzinājums

Ņemot vērā, ka abas vērtējamās alternatīvas ir līdzvērtīgas attiecībā uz iespējamiem avāriju riskiem, nav konstatēti faktori, kas radītu priekšrocības kādas alternatīvas izvēlei.

4.9. Citas iespējamās ietekmes

Netiek prognozētas citas būtiskas negatīvas ietekmes, kuras būtu izvērtējamas šī ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

4.10. Paredzētās darbības sociāli – ekonomiskās ietekmes novērtējums

Derīgie izrakteņi tiek iegūti ar mērķi tos izmantot saimnieciskajā darbībā jeb konkrēti būvniecībā. No derīgo izrakteņu ieguves vietas ierīkošanas var būt šādi pozitīvi sociāli ekonomiski aspekti:

- Vietējiem iedzīvotājiem un komersantiem tuvumā ir pieejami būvniecības izejmateriāli - smilts. Derīgo izrakteņu izmaksas lielākoties sastāda transportēšanas izmaksas, tādēļ, jo tuvāk atradne, jo lētāki izejmateriāli. Līdz ar ko jaunas atradnes ierīkošana var lokāli samazināt celtniecības izmaksas;
- Smilts izmantošana būvniecībā veicina ekonomisko attīstību, kas nodokļu veidā tieši (iedzīvotāju ienākuma nodoklis) vai netieši veicina nodarbinātību un pašvaldības un valsts ieņēmumus.

Smilts atradnes "Acones mežs" izstrāde radīs labvēlīgu ietekmi uz Salaspils novada sociāli ekonomisko stāvokli. Pozitīvās ietekmes saistāmas ar nodarbinātības līmeņa pieaugumu.

Pozitīvu ietekmi atstās arī nodokļu apjoma pieaugums, kas nonāks novada un valsts budžetā, tai skaitā dabas resursu nodoklis un iedzīvotāju ienākumu nodoklis. Plānotais maksimālais smilts ieguves daudzums gada laikā plānots līdz 200 000 m³, atbilstoši Dabas resursu nodokļa likumā norādītajam, dabas resursu nodokļa likme par 1 m³ smilts no 2026. gada 1.janvāra ir 0,45 EUR. Līdz ar ko tikai dabas resursu nodokļa nomaksas ietvaros ik gadu Valsts kasē tiks iemaksāti līdz 90 000 EUR.

No nodokļa summas 40 % ieskaita valsts pamatbudžetā, 60 % ieskaita tās vietējās pašvaldības pamatbudžetā, kuras teritorijā tiek veikta attiecīgā darbība.

5. ALTERNATĪVU SALĪDZINĀJUMS UN IZVĒRTĒJUMS

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesā izvērtēti 2 alternatīvi risinājumi atradnes izstrādes izvēlei:

1. Alternatīvais risinājums (A) - lai mazinātu trokšņu, putekļu emisiju izplatību un ietekmi uz tuvākajām dzīvojamām mājām, noņemto segkārtu novietot gar atradnes rietumu un dienvidu robežu (apdzīvoto vietu pusē), lai veidotu dabisku barjeru/ aizsargvalni.
2. Alternatīvais risinājums (B) - noņemto segkārtu uzglabāt krautnēs atradnē, vai pieguļošajā teritorijā, neveidojot vaļņus gar atradnes robežu;

Secināts, ka vispiemērotākais atradnes izstrādei ir pirmais (A) alternatīvais risinājums, jo ar izveidoto aizsargvalni tiek dabiski ierobežoti iespējamie trokšņa un putekļu emisiju izplatības riski. Vidē nonākošā trokšņa līmeņa samazinājums pozitīvi atsaucās arī uz apkārt dzīvojošajām putnu sugām un dzīvniekiem.

Aizsargvalņa izveide arī aizsegs skatu uz atradni un radīs mazāku ietekmi uz ainavu.

6. IZMANTOTĀS NOVĒRTĒŠANAS METODES

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanai tika izmantotas dažādas metodes:

- Paredzētās darbības ierosinātāja sniegtā informācija;
- VVD ietekmes uz vidi programma;
- Īpašuma "Acones mežs" lokālplānojums un ar to saistītie dokumenti;
- Normatīvie akti;
- VVD sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējums Nr. AP23SI0473;
- LVĢMC meteoroloģisko apstākļu dati;
- Paredzētās darbības vietas apsekojumi un novērtēšana;
- Fotofiksācija
- Literatūras un arhīvu apskats;
- Publiski pieejamās datu bāzes;
- Datormodelēšana un matemātiskie aprēķini;
- Ekspertu atzinumi.

Vides trokšņa aprēķini tika veikti, izmantojot datorprogrammu DatAkustik CadnaA, standarts ISO 9613-2:1996 "Akustika – Skaņas pavājināšanās izplatīšanās laikā ārpus telpām – 2. daļa: Vispārēja aprēķina metode" un aprēķina metode CNOSSOS-EU.

Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķini veikti izmantojot datorprogrammu „AERMOD” (licences Nr. AER0011149, licence bez termiņa).

Datorprogrammu ievades dati pievienoti ziņojuma elektroniskai versijai.

Atsevišķu ziņojuma attēlu izveidei izmantota datorprogramma ArcGIS Pro.

Iegūtā informācija un dati izvērtēti un savstarpēji salīdzināti.

7. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS LIMITĒJOŠIE FAKTORI

Ietekmes uz vidi ziņojuma izstrādes gaitā secināts, ka paredzētā darbība un tās realizācija šajā ziņojumā aprakstītajā veidā, atbilst normatīvo aktu prasībām.

Paredzētajai darbībai konstatēts divi limitējošie faktori:

1. No normatīvo aktu prasībām izrietošais - 20 kv elektrolīnijas aizsargjosla pie atradnes rietumu robežas. Minētajā gaisvadu līnijā atbilstoši normatīvajiem aktiem derīgo izrakteņu ieguvei veikt nedrīkst un aizsargjoslā derīgo izrakteņu nav plānota. Šajā aizsargjoslā aprēķināts, ka ir 100,90 tūkst.m³ smilts krājumu;
2. No Salaspils novada domes 2022. gada 15. decembrī apstiprinātā lokālplānojuma kā Salaspils novada teritorijas plānojuma grozījumi nekustamā īpašuma „Acones mežs” teritorijas daļā izrietošais - esošo koku saglabāšana lokālplānojuma rietumu daļā, 35 m platā joslā (2.1.3. attēls), kur derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta un netiek plānota. Meža josla saglabāta, lai novērstu vai samazinātu teritorijā plānotās darbības ietekmi uz vidi.

Minētā 20 kv elektrolīnija un saglabājamā meža josla pārklājas. Derīgo izrakteņu krājumi, kas atrodas minētajās teritorijās, derīgo izrakteņu ieguves projekta laikā, tiks ieskaitīti krājumu zudumos.

8. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IETEKMJU IZVĒRTĒJUMS

Paredzētās darbības ietekmju izvērtējums apkopots 8.1.tabulā.

Ietekme	Raksturojums
Tiešās ietekmes	Tiešās ietekmes ir tādas izmaiņas vidē, kas iedarbojas uz vidi tieši un nepastarpināti. - Atradnes izveides rezultātā notiks esošo biotopu iznīcināšana, kas ir neatgriezeniska darbība. - Tiks izcirsts mežs un izmainīsies ainava, taču pēc atradnes izstrādes to plānots rekultivēt apmežojot, tādēļ ietekme būs relatīvi īslaicīga; - Ieguves un transportēšanas laikā radīsies putekļu emisijas un ķīmisko vielu emisijas. Ietekme uz gaisa kvalitāti ir lokāla un nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības; - Trokšņa emisijas, ko rada ieguves un transportēšanas tehnika. Ietekmes lokālas un sezonālas (tikai atradnes izstrādes laikā). Ietekmes nebūtiskas un nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības; - Derīgo izrakteņu samazināšanās reģionā, kam ir neatgriezeniska un lokāla ietekme. Ņemot vērā aprēķināto izejmateriāla daudzumu Latvijas mērogā, ietekme vērtējama, kā nebūtiska.
Netiešās ietekmes	Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības starp vidi un tiešajām ietekmēm rezultātā. - Potenciālu netiešo ietekmi varētu lokāli radīt biotopu iznīcināšana atradnes teritorijā, kā arī meža izcirstšana, taču ņemot vērā, ka teritorija tiks nākotnē apmežota, kā arī biotopu eksperta atzinumu, ietekme būs nebūtiska;
Īslaicīgas ietekmes	Īslaicīgas ietekmes ir pagaidu izmaiņas dabiskajos apstākļos, bet nepastāv ilgstoši. - Ieguves un transportēšanas laikā radīsies putekļu emisijas un ķīmisko vielu emisijas. Ietekme uz gaisa kvalitāti ir lokāla un nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības; - Trokšņa emisijas, ko rada ieguves un transportēšanas tehnika. Ietekmes lokālas un sezonālas (tikai atradnes izstrādes laikā). Ietekmes nebūtiskas un nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības; - Nenoīmīgas un lokālas gruntsūdens svārstības.
Ilglaicīgās (paliekošās) ietekmes	Ilglaicīga ietekme uz vidi ir izmaiņas dabiskajos apstākļos, kas saglabājas ilgstoši - pat pēc darbības beigām.

	- Neatjaunojamo dabas resursu ieguve, kas daļēji tiek kompensēta ar dabas resursu nodokļa maksājumiem, kā arī ar sociālekonomiskajiem ieguvumiem. - Atradnes izveides rezultātā notiks esošo biotopu iznīcināšana.
Summārās ietekmes	Summāra ietekme uz vidi ir kopējā ietekme, kas rodas, kad vairākas darbības savstarpēji mijiedarbojas un to ietekmes uz vidi saskaitās vai pārkļājas. - Normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības paredzētajai darbībai netiks pārsniegtas, pat summējot ietekmi ar citām aktīvajām derīgo izrakteņu ieguves atradnēm un uzņēmumiem reģionā. Netiks pārsniegtas ne putekļu, ne trokšņu robežvērtības.

8.1. tabula | Paredzētās darbības ietekmju izvērtējums

Ņemot vērā ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā iegūto informāciju, izpētes darbu rezultātus un ekspertu slēdzienus, secināts, ka īstenojot ietekmi uz vidi mazinošos pasākumus, nav paredzams, ka derīgo izrakteņu ieguve atradnē "Acones mežs" varētu radīt vērā ņemamas vai būtiskas ietekmes.

9. PASĀKUMI IETEKMES UZ VIDI NOVĒRŠANAI VAI SAMAZINĀŠANAI UN VIDES KVALITĀTES MONITORINGAM

Izvērtējot prognozējamās ietekmes uz vidi paredzētās darbības veikšanas laikā un pēc tās pabeigšanas, secināts, ka saistībā darbības īstenošanu nav nepieciešams izstrādāt vides kvalitātes monitoringa programmu un veikt īpašus monitoringa novērojumus. Šāds secinājums balstīts uz to, ka:

- Nav paredzami gaisa piesārņojuma robežvērtību pārsniegumi, tādēļ nav nepieciešams paredzēt regulārus novērojumus.
- Nav paredzami trokšņa līmeņa robežvērtību pārsniegumi, tādēļ nav nepieciešams paredzēt regulārus novērojumus.
- Uz vietas nav paredzēts veikt sadzīves notekūdeņu attīrīšanu, tādēļ nav nepieciešams paredzēt notekūdeņu kvalitātes monitoringu.
- Derīgo izrakteņu ieguves ietekme uz teritorijas hidroģeoloģiskajiem un hidroloģiskajiem apstākļiem ir lokāla un nebūtiska, tādēļ nav nepieciešams veikt pazemes vai virszemes ūdeņu līmeņu vai kvalitātes monitoringu.

Gadījumos, ja tiek saņemtas iedzīvotāju sūdzības par paredzētās darbības radītiem traucējumiem (troksnis, putekļu emisijas) veicami mērījumi dabā un izstrādājami pasākumi ietekmju mazināšanai.

Lai samazinātu un vēl minimizētu iespējamo negatīvo ietekmi uz apkārtējo vidi (putekļu un trokšņa rašanos ieguves, iekraušanas un transportēšanas laikā un derīgā materiāla zudumus, ietekmi uz dabas vērtībām), tiks veiktas vairākas darbības:

- Noņemto augsnes segkārtu izmantot ieguves vietas rekultivācijai;

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

- Nepieļaut degvielas un smērvielu noplūšanu atradnes teritorijā. Nodrošināt sorbentu uzglabāšanu izlijušās degvielas vai eļļas savākšanai;
- Piebraucamos un iekšējos atradnes ceļus mitrināt/laistīt vasaras karstajos un sausajos mēnešos, kā arī nodrošināt transporta kravas kastu pārsegšanu, tādējādi samazinot putekļu emisijas gaisā;
- Laika gaitā pāriet uz modernas, energoefektīvas tehnikas izmantošanu, degvielas ar paaugstinātu biodegvielas īpatsvaru izmantošanu;
- Izejmateriālu kaudzes, ja nepieciešams, jāmitrina, lai mazinātu putēšanu;
- Aizliegts veikt tehnikas remontu vai mazgāšanu atradnes teritorijā;
- Ieguves tehnikai un autotransportam jāatbilst normatīvajos aktos noteiktajiem maksimāli pieļaujamiem trokšņu līmeņiem;
- Ieguves un materiāla transportēšanas darbu veikt tikai darba dienās, darba laikā, iekļaujoties laika intervālā no plkst. 07.00 līdz 19.00;
- Materiālu transportēšanas laikā ievērot atļauto braukšanas ātrumu;
- Sadzīves atkritumus savākt un izvest, noslēdzot līgumu ar atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu;
- Atradnes rekultivāciju veikt pa posmiem;
- Rekultivācijas nodrošināšanai izmantot tikai normatīvajiem aktiem atbilstošu inertu grunti;
- Atmežošanas un apauguma novākšanas darbus neveikt putnu ligzdošanas sezonā - no 1. marta līdz 31.jūnijam;
- Atradnes izstrādes laikā nevar tikt iznīcināta atradnes austrumos esošā smaržīgās naktsvijoles *Platanthera bifolia* atradne;
- Pirms darbu uzsākšanas tiks saņemtas visas normatīvajos aktos noteiktās atļaujas, licences un saņemti nepieciešamie saskaņojumi;
- Eksploatācijas laikā stingri ievērot visus saistošos normatīvos aktus.

10. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma procesa sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika no 2024. gada 4. novembra līdz 2. decembrim.

Paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta "Salaspils vēstis" 2024. gada 25. oktobra izdevumā un laikraksta "Rīgas aprīņa avīze" 2024. gada 1. novembra izdevumā, kā arī ievietots tīmekļvietnēs <https://www.salaspils.lv/lv> un www.vpvb.gov.lv. Ar sagatavotajiem materiāliem par plānoto darbību varēja iepazīties Salaspils novada pašvaldībā (Līvzemes iela 8, Salaspils, Salaspils novads, LV-2169) darba laikā, kā arī tīmekļvietnē <https://www.salaspils.lv/lv>. Par paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar darbības vietu.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksme hibrīdformā notika 2024. gada 12. novembrī plkst. 18.00 Salaspils Sporta nama jaunajā zālē (Smilšu iela 1, Salaspils, Salaspils novads). Sanāksmei

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs" īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

varēja pieslēgties tiešsaistē *Microsoft Teams* platformā, un sanāksmes saite tika publicēta tīmekļvietnes <https://www.salaspils.lv/lv> sadaļā "Sabiedriskās un publiskās apspriešanas".

Saskaņā ar sākotnējās apspriešanas sanāksmes protokolu sākotnējās apspriešanas sanāksmē piedalījās divi dalībnieki. Sanāksmē tās dalībnieki tika iepazīstināti ar prezentāciju par paredzēto darbību un informāciju par turpmākajām rīcībām.

Sākotnējās apspriešanas ietvaros netika saņemti sabiedrības priekšlikumi.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2026. gada 30. janvāra līdz 2026. gada 1. martam. Klātienē sabiedriskās apspriešanas sanāksme, kura tika rīkota hibrīdformātā, norisinājās 2026. gada 10. februārī Salaspils sporta namā, daudzfunkcionālajā zālē (Smilšu ielā 1, Salaspils, Salaspils novads), vienlaikus interesentiem tika nodrošināta dalība arī tiešsaistē. Klātienē sabiedriskās apspriešanas sanāksmē kopumā piedalījās 8 dalībnieki un attālināti 4 dalībnieki. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes laikā tika saņemti vairāki jautājumi, kas protokolēti un sanāksmes protokols pievienots IVN ziņojuma 10. pielikumā.

Sabiedriskās apspriešanas laikā tika saņemtas 2 vēstules no valsts institūcijām. Sabiedriskās apspriešanas laikā saņemto komentāru pārskats ir pievienots IVN ziņojuma 11. pielikumā.

2025. gada 14. februārī Ropažu novada pašvaldībai elektroniski tika nosūtīta vēstule (12. pielikums). Vēstulē Ropažu novada pašvaldība tika informēta, ka izstrādātais lokālpārplānojums nekustamā īpašuma "Acones mežs" teritorijas daļai, Salaspilī, ir apstiprināts ar Salaspils novada pašvaldības domes 2022. gada 15. decembra saistošajiem noteikumiem Nr. 33/2022 "Lokālpārplānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa nekustamā īpašuma "Acones mežs" teritorijas daļā, Salaspils pagastā, Salaspils novadā", un stājies spēkā atbilstoši normatīvajiem aktiem, jo iesniegumi nolūkā apstrīdēt Lokālpārplānojumu, netika saņemti.

2024. gada 10. decembrī ir izdota Programma Nr. 5-03/42/2024 ietekmes uz vidi novērtējumam, kurā noteikts, ka IVN ziņojuma izstrādāšanas laikā jākonsultējas ar Ropažu novada pašvaldību par informācijas apjomu un detalizācijas pakāpi ietekmes novērtējumam nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumu, derīgo izrakteņu ieguves nosacījumiem un ietekmi mazinošiem pasākumiem, Ziņojumā atspoguļojot konsultāciju rezultātu.

Atbilstoši iepriekš rakstītajam, tika lūgts Ropažu novada pašvaldību, sniegt viedokli par iespējamajām derīgo izrakteņu transportēšanas trasēm.

Atbilde no Ropažu novada pašvaldības netika saņemta. Ņemot vērā, ka IVN ziņojumā vērtētās darbības ietekme neparedz normatīvajos aktos noteikt robežvērtību pārsniegumus un nav paredzama būtiska ietekme uz vidi, atkārtots Ropažu novada pašvaldības viedoklis netika lūgts.

11. IZMANTOTĀ LITERATŪRA

Tīmekļa resursi:

1. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, <https://videscentrs.lv/gmc.lv/>;

2. Lauksaimniecības datu centra Publiskā datu bāze, http://pub.ldc.gov.lv/pub_stat.php?lang=lv;
3. Upes.lv datubāze, <http://www.upes.lv/informacija/daugavas-baseins;>
4. OZOLS Dabas datu pārvaldības sistēma, [http://ozols.daba.gov.lv/pub/;](http://ozols.daba.gov.lv/pub/)
5. Valsts zemes dienesta datu publicēšanas un e-pakalpojumu portāls, [https://www.kadastrs.lv/;](https://www.kadastrs.lv/)
6. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs datu bāze urbūmi, <https://www.meteo.lv/ords/f?p=117:1:::;>
7. Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras karšu resurss, [https://kartes.lgia.gov.lv/;](https://kartes.lgia.gov.lv/)
8. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Valsts aizsargājamo nekustamo kultūras pieminekļu saraksts, [http://mantojums.lv/lv/;](http://mantojums.lv/lv/)
9. Piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu reģistrs <https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/piesarnotas-un-potenciali-piesarnotas-vietas/resource/5947f1ba-7427-4ba7-9983-df543b1b6d3f;>
10. Valsts vides dienesta atvērto datu reģistrs, [https://registri.vvd.gov.lv/;](https://registri.vvd.gov.lv/)
11. Latvijas Valsts ceļi, [http://lvceli.lv/;](http://lvceli.lv/)
12. Zemes dziļu informācijas sistēma, <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema;>
13. Dabas aizsardzības pārvalde, www.daba.gov.lv;
14. Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi Meliorācijas kadastra informācijas sistēma, www.melioracija.lv;
15. LVM GEO, <https://www.lvmgeo.lv/kartes>;
16. Latvijas ģeotelpiskās informācijas un pakalpojumu portāls, <https://geolatvija.lv/geo/tapis>;
17. Salaspils novada tīmekļa vietne, [https://www.salaspils.lv/lv/;](https://www.salaspils.lv/lv/)
18. Ropažu novada tīmekļa vietne, [https://www.ropazi.lv/lv/;](https://www.ropazi.lv/lv/)
19. Latvijas Republikas tiesību akti, [https://likumi.lv/.](https://likumi.lv/)

Citi literatūras avoti:

20. Salaspils novada teritorijas plānojums;
21. Lokālplānojums kā Salaspils novada teritorijas plānojuma grozījumi nekustamā īpašuma „Acones mežs” teritorijas daļā;
22. Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam;
23. Nikodemus O., Kalniņš G. Ainavu aizsardzība. Nozares pārskats plānojuma izstrādāšanai. VARAM, 2000;
24. Mūrnieks A., 1998. Latvijas ģeoloģiskā karte mērogā 1:200 000. Pirmskvartāra nogulumi. Rīga, Valsts ģeoloģijas dienests;
25. Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam;

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Acones mežs"
īpašumā "Acones mežs", Salaspils pagastā, Salaspils novadā

26. Kilups, M., 2024. Sertificēta eksperta atzinums par ietekmi uz ornitofaunu. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma "Derīgo izrakteņu ieguve smilts atradnē "Vēveri 2", Stopiņu pagastā, Ropažu novadā" 4. pielikums. SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment".